KANCELARIA
SENATU

ISSN 2544-0772

KWARTALNIK – NR 4 (16)
PAŹDZIERNIK–GRUDZIEŃ 2020 R.

Kronika Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej X kadencji

1 Najważniejsze wydarzenia
5 Z posiedzeń Senatu
32 Z prac komisji
44 Aktywność międzynarodowa
49 Senat i Polonia
52 Przegląd wydarzeń

Wydawca i redakcja

Centrum Informacyjne Senatu
Kancelaria Senatu
00-902 Warszawa
ul. Wiejska 6/8

Najważniejsze wydarzenia

Apel Senatu o przyjęcie budżetu Unii Europejskiej

Senat zabrał głos w sprawie rządowych zapowiedzi zawetowania budżetu Unii Europejskiej. Na 18. posiedzeniu, 25 listopada 2020 r., Izba podjęła uchwałę wzywającą Radę Ministrów do przyjęcia wynegocjowanego projektu budżetu Unii Europejskiej.

W uchwale Senat wezwał rząd do poszanowania interesu narodowego i wycofania się ze sprzecznej z polską racją stanu groźby wetowania budżetu Unii Europejskiej, gdyż godziłoby to w interesy gospodarcze, polityczne i strategiczne Polski. Groziłoby opóźnieniem, ograniczeniem, lub nawet wstrzymaniem wypłaty setek miliardów złotych ze środków europejskich dla Polski, w tym z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Jak zaznaczyli senatorowie, na środki te czekają pracownicy i przedsiębiorcy, samorządy, rolnicy, a także system ochrony zdrowia w Polsce i całej Europie. „Rząd PiS grozi obywatelom Polski i Unii Europejskiej zabraniem tych funduszy tylko dlatego, by nadal łamać zasady praworządności, kontynuować atak na niezależne sądy, czyli w istocie po to, by zapewnić bezkarność funkcjonariuszom formacji rządzącej" – napisano w uchwale. Senatorowie podkreślili w niej, że poświęcanie kluczowych interesów państwa dla ochrony interesów partii rządzącej jest sprzeczne z polską racją stanu. Przypomnieli, że podjęta przez naród decyzja o wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej, która jest nie tylko wspólnotą gospodarczą, ale przede wszystkim wspólnotą wartości, pozostaje aktualna i ostateczna.

W uchwale Izba zapewniła, że dołoży wszelkich starań, by zwyciężył interes Polski, w której praworządność, fundamenty demokracji, równość obywateli wobec prawa nie są kwestionowane. „W naszym najgłębszym interesie jest Polska suwerenna, praworządna, w centrum zjednoczonej Europy. Tylko taka Polska będzie dla przyszłych pokoleń bezpieczna i dostatnia. Tylko takiej Polski chcą Polacy" – napisano w uchwale.

18. posiedzenie Senatu, głosowanie w sprawie projektu uchwały wzywającej Radę Ministrów do przyjęcia wynegocjowanego projektu budżetu Unii Europejskiej. Na pierwszym planie sprawozdawca komisji: spraw zagranicznych i ustawodawczej senator Marcin Bosacki.

Posiedzenie komisji: spraw zagranicznych oraz ustawodawczej, 25 listopada 2020 r.

Przyjęcie projektu uchwały wzywającej Radę Ministrów do wycofania się z gróźb zawetowania budżetu Unii Europejskiej rekomendowały Senatowi komisje: Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej oraz Ustawodawcza podczas posiedzenia 25 listopada 2020 r. Przedstawiciel wnioskodawców senator Marcin Bosacki przekonywał, że budżet UE na lata 2021–27 wraz z funduszem odbudowy umożliwią przejście suchą stopą przez kryzys wywołany przez pandemię. Dlatego pojawia się pytanie o przyczyny grożenia przez Polskę wetem w sprawie tego pakietu. Zdaniem senatora chodzi przede wszystkim o powiązanie wypłat z postulatem praworządności, który jest zapisany w traktatach i „jest konsekwentnie od 5 lat łamany przez rządzącą partię". Według senatora Marcina Bosackiego fundamentalnym efektem zastosowania przez rząd weta będą nie tylko marginalizacja i osamotnienie Polski w UE, ale także realne straty gospodarcze. W opinii przewodniczącego komisji spraw zagranicznych senatora Bogdana Klicha mamy do czynienia z sytuacją skandaliczną, ponieważ zapowiedź weta to zwycięstwo interesu partyjnego nad interesem kraju, jest ona także szkodliwa na arenie międzynarodowej ze względu na blokadę instrumentu ratunkowego dla państw dotkniętych skutkami pandemii. Jak stwierdził, rząd Zjednoczonej Prawicy chce „popełnić samobójstwo" kosztem Polaków. Przewodniczący Komisji Ustawodawczej senator Krzysztof Kwiatkowski porównał ewentualne weto do odrzucenia przez Polskę w 1947 r. Planu Marshalla, który oferował pomoc dla krajów odbudowujących się ze zniszczeń wojennych. Senator apelował, by poprzez tego typu nieprzemyślane kroki nie rozstawać się z Unią Europejską i narodowymi marzeniami o silnym członkostwie we Wspólnocie. „Wasze weto jest działaniem antypolskim i antyludzkim" – stwierdził natomiast senator Adam Szejnfeld. „Polacy chcą być w Unii, korzystać z niej i szanować jej wartości" – dodał.

Relacjonując podczas debaty senackiej pracę połączonych komisji nad projektem uchwały, ich sprawozdawca senator Marcin Bosacki podkreślił, że przeprowadzona dyskusja dotyczyła kwestii fundamentalnych – padały w niej bardzo poważne i zasadnicze argumenty odnoszące się zarówno do naszego interesu narodowego, polskiej racji stanu i suwerenności, jak i wskazania sytuacji, w których weta państw narodowych są lub nie są w Unii Europejskiej uzasadnione. Zwolennicy projektu podkreślali, że negocjacje już się zakończyły, a w lipcu 2020 r. premier ogłosił, iż budżet i tzw. Fundusz Odbudowy są dla Polski korzystne. W opinii sprawozdawcy połączonych komisji największe wątpliwości i kontrowersje budziła kwestia łączenia ewentualnego weta z obroną polskiej suwerenności w kontekście powiązania unijnych funduszy z przestrzeganiem praworządności przez państwa członkowskie, a także zgodności z polską racją stanu. Większość, której poglądy wyrażono w projekcie uchwały, uznała, że grożenia wetem wobec korzystnych dla Polski rozwiązań finansowych nie da się wytłumaczyć inaczej niż tylko wąskimi interesami partii rządzącej. Zwolennicy podjęcia uchwały podkreślali, że Unia Europejska jest gwarantem polskiej suwerenności, a groźba weta stanowi zagrożenie dla polskich interesów narodowych. Wskazywali też na możliwość wyprowadzenia naszego kraju z Unii Europejskiej, co stoi w sprzeczności nie tylko z polską racją stanu, ale przede wszystkim z ogromnym poparciem naszych obywateli dla członkostwa w UE. Senator Bogdan Klich przekonywał, że w wyniku weta Polska zostanie kompletnie osamotniona, pozbawiona środków, które należą się Polkom i Polakom. Jak wskazywał, wetując unijny budżet, nasz kraj przykłada rękę do budowy Europy 2 prędkości. W ocenie wicemarszałka Bogdana Borusewicza w groźbie weta nie chodzi o budżet, a jedynie o niezgodę na powiązanie go z oceną praworządności, naruszanej w Polsce przez władze Zjednoczonej Prawicy.

O niepodejmowanie uchwały apelował natomiast wicemarszałek Marek Pęk. Według niego Senat nie ma prawa do jej podejmowania, ponieważ za prowadzenie polityki zagranicznej odpowiada rząd. Dzieje się to w sytuacji, gdy gra idzie o kształt UE i jej kierunki rozwoju, o naszą suwerenność, a narzucany przez większych i silniejszych mechanizm związany z praworządnością jest działaniem wyjątkowo cynicznym i służy dyscyplinowaniu takich państw jak Polska czy Węgry. Senatorowie Prawa i Sprawiedliwości wskazywali, że ewentualna uchwała Senatu może przeszkodzić premierowi Mateuszowi Morawieckiemu w negocjacjach budżetowych, a łączenie mechanizmu praworządności z budżetem Unii Europejskiej jest szkodliwe dla suwerenności kraju zarówno teraz, jak i długofalowo.

25 listopada w Senacie odbyła się też konferencja prasowa, podczas której marszałek Tomasz Grodzki oraz senatorowie demokratycznej większości wspólnie z przedstawicielami samorządów, organizacji rolniczych i przedsiębiorców zaapelowali do rządu o zaniechanie weta wobec budżetu Unii Europejskiej. Jak podkreślił marszałek Senatu, dla Polski i jej obywateli fundamentalne znaczenie ma realna groźba utraty środków z Funduszu Odbudowy i funkcjonowanie prowizorium budżetowego, groźba utraty resztek prestiżu i realna perspektywa wyprowadzenia Polski z Unii Europejskiej. Dlatego, jak powiedział, zmobilizowało to senatorów demokratycznej większości do pracy nad projektem uchwały wzywającej Radę Ministrów do wycofania się z groźby zawetowania budżetu Unii, a także zaproszenia do Senatu przedstawicieli środowisk, które na ewentualnym wecie mogłyby stracić najwięcej.

Wójt gminy Izabelin Dorota Zmarzlak podkreśliła, że pieniądze z Unii Europejskiej były i są polskim samorządom potrzebne do zrównoważonego i stabilnego rozwoju. „Bez Funduszu Odbudowy nie poradzimy sobie po pandemii koronawirusa" – stwierdziła. Wskazała jednocześnie, że Unia Europejska to nie tylko pieniądze, ale także wartości będące fundamentem zjednoczonej Europy: solidarność, sprawiedliwość, wolność, równe prawa kobiet i mężczyzn, prawa mniejszości. „My w samorządach codziennie razem z naszymi mieszkańcami te wartości tworzymy, nie damy sobie tego odebrać" – oświadczyła Dorota Zmarzlak.

Konferencja prasowa senatorów demokratycznej większości, przedstawicieli samorządów, organizacji rolniczych i przedsiębiorców, 25 listopada 2020 r.

Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych Wiktor Szmulewicz.

Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych Wiktor Szmulewicz przypomniał, że polscy rolnicy byli sceptyczni co do wejścia Polski do UE. Z perspektywy czasu okazało się jednak, że odnieśli sukces i to do nich trafiła ponad połowa środków, jakie Polska otrzymała do tej pory z Unii. Podkreślił też, że polskie rolnictwo nie mogłoby się rozwijać bez rynków europejskich. „Dzięki Unii Europejskiej staliśmy się europejskimi farmerami, takimi jakimi zawsze chcieliśmy być, dzisiaj boimy się, że będziemy członkami drugiej kategorii w UE" – ocenił.

W opinii senatora Ryszarda Bobera dzięki środkom z UE nie tylko rozwijała się Polska, ale budowało się także społeczeństwo obywatelskie i samorządność, bo to samorządy w dużej mierze decydowały o wydatkowaniu unijnych pieniędzy. „Dlatego tak ważne jest, by budżet europejski został przyjęty, bo jest on korzystny dla polskich przedsiębiorców, samorządowców, dla nas wszystkich" – podkreślił. Senator Wojciech Konieczny ocenił, że narracja dotycząca weta może się zakończyć wyprowadzeniem Polski z Unii Europejskiej. „Zabranie środków unijnych w tym okresie jest działaniem w kontrze do polskiej racji stanu. Te pieniądze są bardzo potrzebne" – oświadczył.

Senator Ryszard Bober.

Przewodniczący Klubu Parlamentarnego Koalicja Obywatelska poseł Cezary Tomczyk podkreślił, że Senat, pracując nad uchwałą, staje po stronie państwa polskiego. „Polski Senat musi dać jasny wyraz temu, co sądzi o tym większość społeczeństwa, która jest za tym, by Polska pozostała dumnym członkiem Unii Europejskiej" – mówił.

Orędzie telewizyjne marszałka Tomasza Grodzkiego.

27 listopada 2020 r. marszałek Tomasz Grodzki wygłosił radiowo-telewizyjne orędzie, w którym odniósł się do zapowiadanej przez rząd groźby weta do projektu budżetu Unii Europejskiej. W swoim wystąpieniu podkreślił, że Senat w poczuciu odpowiedzialności za Ojczyznę podjął uchwałę wzywającą rząd do przyjęcia wynegocjowanego projektu unijnego budżetu. „Jako senatorowie Najjaśniejszej Rzeczypospolitej oczekujemy poszanowania interesu narodowego i wycofania się ze sprzecznej z polską racją stanu groźby weta. Ono godzi w interesy gospodarcze, polityczne i strategiczne Polski. Poświęcanie ich na ołtarzu doraźnych rozgrywek koalicji rządzącej jest sprzeczne z dobrem naszego kraju" – mówił. Marszałek zapewnił, że Senat dołoży wszelkich starań, by zwyciężył interes Polski, w której praworządność, fundamenty demokracji, równość obywateli wobec prawa nie są kwestionowane. „W naszym najgłębszym interesie jest Polska suwerenna, praworządna w centrum zjednoczonej Europy. Tylko taka Polska będzie dla przyszłych pokoleń bezpieczna i dostatnia. Tylko takiej Polski chce Naród" – podkreślił marszałek Senatu.

10 grudnia 2020 r., podczas szczytu Unii Europejskiej w Brukseli, wypracowano

porozumienie wszystkich przywódców państwa członkowskich w sprawie unijnego budżetu. Komentując wyniki szczytu, marszałek Senatu stwierdził: „Dobrze, że rząd (...) zakończył tę awanturniczą politykę, godząc się na powiązanie budżetu z praworządnością pod pewnymi restrykcjami". Podkreślił, że kwoty Funduszu Odbudowy i budżetu UE na lata 2021–27 to „niemal podstawa dalszej egzystencji" dla Polski. „Cieszę się, że wygrała Polska, wygrali Polacy" – podkreślił marszałek Tomasz Grodzki.

Z posiedzeń Senatu

Rozpatrzone ustawy

16. posiedzenie Senatu (29–30 września; 13–14 października 2020 r.)

„Piątka dla zwierząt"

Senat wprowadził 36 poprawek do ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw, nie zgodziwszy się wcześniej na odrzucenie ustawy. Senatorowie zdecydowali m.in., że hodowla zwierząt na futra będzie mogła być prowadzona na dotychczasowych zasadach do 31 lipca 2023 r., a działalność dotycząca tzw. uboju rytualnego zwierząt – do 31 grudnia 2025 r. Określili też zasady i tryb realizacji roszczeń do Skarbu Państwa o odszkodowanie za szkodę wynikającą z konieczności dostosowania się do wymogów nałożonych przez ustawę. Postanowili, że wymóg pozbawienia świadomości nie byłby stosowany również w wypadku tzw. uboju rytualnego drobiu. Senatorowie opowiedzieli się za skreśleniem przepisów dotyczących odbioru zwierząt od ich właścicieli lub opiekunów. Wprowadzili zakaz prowadzenia egzekucji ze zwierząt domowych, a także zakaz organizowania przedsięwzięć, w których zwierzę domowe stanowi nagrodę lub jest przedmiotem loterii, aukcji albo licytacji oraz uczestnictwa w takich przedsięwzięciach. Zakazana byłaby również sprzedaż i nabywanie przedmiotów, jeśli zwierzę domowe stanowi bezpłatne uzupełnienie do sprzedawanego przedmiotu. Senackie poprawki umożliwiają ponadto przedsiębiorcom zawodowo zajmującym się opieką nad bezdomnymi zwierzętami prowadzenie, na

Senator Marek Borowski, sprawozdawca komisji ustawodawczej w sprawie nowelizacji ustawy o ochronie zwierząt.

zlecenie gminy, schroniska dla bezdomnych zwierząt. Określają ponadto zasady i tryb oznakowania psów za pomocą mikroczipa i prowadzenia centralnego rejestru psów. Dzięki kolejnym zmianom możliwe byłoby organizowanie wystaw i pokazów zwierząt, jeśli będą na nich prezentowane wyłącznie cechy danego gatunku zwierząt, a także pokazów psów specjalnych i ratowniczych. Kontrola schronisk dla zwierząt byłaby przeprowadzana wyłącznie przez lekarzy weterynarii, którzy są pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej lub osobami wyznaczonymi na podstawie ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej. Inna zmiana zapewnia ochronę przed cierpieniem zwierzętom wykorzystywanym do celów obronnych. Zmieniono ponadto definicje kota rasowego i psa rasowego (wprowadzenie wymogu posiadania rodowodu wpisanego do odpowiedniego rejestru), zwierząt wykorzystywanych do celów specjalnych (objęcie definicją także zwierząt, których profesjonalna tresura i używanie odbywa się na podstawie odrębnych

Głosowanie w sprawie nowelizacji ustawy o ochronie zwierząt.

przepisów, regulujących szczegółowe zasady działania Straży Marszałkowskiej i organizacji pozarządowych, które wykonują zadania w zakresie ratownictwa lub poszukiwań) i kojca (doprecyzowanie, że to przestrzeń mająca co najmniej w połowie minimalnej dopuszczalnej powierzchni utwardzone podłoże). Pozostałe zmiany miały charakter redakcyjny, legislacyjny i doprecyzowujący. Sejm dotychczas nie rozpatrzył stanowiska Senatu.

Nowela zakazuje hodowli zwierząt, z wyjątkiem królika, na futra. Za zaprzestanie chowu lub hodowli zwierząt futerkowych będzie można otrzymać rekompensatę z budżetu państwa. Ubój rytualny będzie dopuszczalny tylko na potrzeby krajowych związków wyznaniowych, z tytułu jego ograniczenia lub zaprzestania również ma przysługiwać rekompensata z budżetu. Nowelizacja zakazuje ponadto wykorzystywania zwierząt w celach rozrywkowych i widowiskowych, cyrki nie będą już mogły w tym celu sprowadzać zwierząt z zagranicy. Nie wolno będzie trzymać zwierząt domowych na uwięzi na stałe ani używać kolczatek. W razie tymczasowego uwiązania, które nie może trwać dłużej niż 12 godzin w ciągu doby, długość uwięzi musi wynosić minimum 6 m i zapewniać zwierzęciu powierzchnię co najmniej 20 m^2. Nowela określa również warunki trzymania zwierząt w kojcu w zależności od ich wysokości w kłębie.

Zgodnie z ustawą opiekę nad bezdomnymi zwierzętami mają sprawować gminy i organizacje społeczne *non profit*, statutowo powołane do ochrony zwierząt. Lekarze weterynarii raz na kwartał będą mieć obowiązek kontroli schronisk dla zwierząt. Jeśli pobyt zwierzęcia u dotychczasowego właściciela zagraża jego życiu lub zdrowiu, właściwa organizacja – w asyście policjanta, strażnika gminnego lub lekarza weterynarii – będzie mogła odebrać mu zwierzę i zawiadomić samorząd, a kosztami akcji służb zostanie obciążony właściciel.

Nowela przewiduje także utworzenie Rady ds. zwierząt przy ministrze właściwym ds. administracji publicznej, w której skład wejdą przedstawiciele organizacji ochrony zwierząt, schronisk, instytucji naukowych, lekarze weterynarii i hodowcy; rada ma składać roczne sprawozdania na temat dobrostanu zwierząt.

17. posiedzenie Senatu (26–28 października 2020 r.)

Wsparcie dla walczących z epidemią wirusa SARS-CoV-2

Senat wprowadził 41 poprawek do ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem COVID-19, Sejm poparł 26 z nich, w większości zmiany legislacyjne, doprecyzowujące i redakcyjne. Senatorowie uchwalili m.in. dodatek w wysokości 100% wynagrodzenia dla wszystkich,

a nie tylko tych skierowanych do pracy przez wojewodów, pracowników ochrony zdrowia, zaangażowanych w leczenie chorych na COVID-19. Wprowadzili też poprawkę, zgodnie z którą podczas epidemii medykom na kwarantannie lub w izolacji, ze względu na styczność z chorymi na COVID-19, przysługiwałoby prawo do 100% wynagrodzenia. Senat zdecydował także, aby przedłużanie terminu realizacji recepty w okresie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii następowało w drodze rozporządzenia, a nie obwieszczenia. Zobligował również prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia do zmiany planu finansowego na rok 2020, tak aby podwyższyć co najmniej o 15% opłatę ryczałtową, przeznaczaną na finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, środki nie powinny zostać wykorzystane do 31 grudnia 2020 r. i nie podlegają zwrotowi.

Senator Beata Małecka-Libera, sprawozdawczyni komisji zdrowia w sprawie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem COVID-19.

Senatorowie chcieli ponadto, aby zarządzenie przez wojewodę użycia straży gminnych do wspólnych działań z Policją wymagało zgody właściwego terytorialnie wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Zaproponowali także, aby do wojewody należała ocena, które z osób wykonujących zawody medyczne, umieszczonych w wykazie – przekazanym przez samorządy zawodowe – mogą zostać skierowane do pracy przy zwalczaniu epidemii. Senatorowie chcieli też, aby do pracy niosącej ryzyko zakażenia przy zwalczaniu epidemii nie byli kierowani mężczyźni w wieku od 60. do 65. roku życia. Zgodnie z inną senacką poprawką w okresie epidemii lotniczy zespół ratownictwa medycznego składałby się co najmniej z 3 osób, w tym z 1 pilota zawodowego i lekarza systemu oraz ratownika medycznego lub pielęgniarki systemu. Senatorowie zaproponowali także utworzenie państwowego funduszu celowego, z którego finansowany byłby zakup testów na obecność wirusa SARS-CoV-2 z przeznaczeniem dla pracowników ochrony zdrowia, pracowników pomocy społecznej, rodziców – opiekunów dzieci do 1. roku życia oraz osób w wieku powyżej 60. roku życia. Chcieli też, żeby stworzone zostały podstawy prawne dobrowolnych ubezpieczeń na życie pracowników ochrony zdrowia, finansowanych ze środków budżetu państwa. Na wprowadzenie tych zmian nie zgodził się jednak Sejm.

Nowelizacja ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem COVID-19 przewiduje m.in, że nie popełniają przestępstwa lekarze, pielęgniarki i ratownicy, którzy lecząc pacjentów z COVID-19 i działając w szczególnych okolicznościach, dopuścili się czynu zabronionego, chyba że w wyniku rażącego niezachowania ostrożności. Pensję personelu medycznego skierowanego przez wojewodę do walki z epidemią podwyższono ze 150 do 200% z dotychczasowego przeciętnego wynagrodzenia zasadniczego przewidzianego na danym stanowisku pracy. Zgodnie z ustawą także funkcjonariusze Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Więziennej i Służby Ochrony Państwa delegowani do pracy przy epidemii mają prawo do 100% uposażenia w razie kwarantanny lub izolacji.

Lekarze specjaliści, którzy uzyskali kwalifikacje zawodowe poza Unią Europejską, mogą być zatrudniani w polskim systemie ochrony zdrowia po spełnieniu wymogów ustawowych, m.in. co najmniej 3-letniego doświadczenia zawodowego jako lekarz specjalista. Do pracy przy COVID-19 można kierować również lekarzy w trakcie stażu podyplomowego, po jego odbyciu, a przed uzyskaniem prawa do wykonywania zawodu na podstawie egzaminu końcowego. Udzielać świadczeń zdrowotnych w związku z epidemią mogą też m.in. studenci i doktoranci kierunków medycznych oraz osoby, które w ciągu ostatnich 5 lat zakończyły

kształcenie w zawodzie medycznym. Samorządy lekarskie muszą w ciągu 7 dni przekazać, na wniosek wojewody lub ministra zdrowia, listę osób, które można skierować do zwalczania epidemii. Do takiej pracy może zostać delegowane wyłącznie jedno z rodziców wychowujących dziecko w wieku do 18 lat. Z 60 do 65 lat podwyższono wiek mężczyzn wykonujących zawód medyczny, których można oddelegować do zwalczania epidemii, w wypadku kobiet pozostawiono 60 lat. Do 150 dni (5 miesięcy) od dnia wystawienia wydłużono okres realizacji recept na leki, które są obecnie niedostępne.

Aby usprawnić umieszczanie w szpitalach pacjentów w stanie nagłego zagrożenia zdrowia lub życia, wojewódzcy koordynatorzy ratownictwa medycznego mogą wydawać decyzje administracyjne zobowiązujące szpitale do przyjęcia osób wymagających pilnej hospitalizacji. Minister zdrowia ma prawo zawiesić kierownika placówki leczniczej, który mimo pandemii nie wykonuje nałożonych obowiązków lub wydanych mu poleceń. Uprawnienia do pobierania wymazów uzyskały osoby, współpracujące z systemem ratownictwa medycznego i będące ratownikami w systemie ministra obrony narodowej.

Nowela przewiduje ponadto, że sprzedawca będzie mógł odmówić obsłużenia klienta, który nie zakrywa nosa i ust. Dopuszcza odstąpienie od prawa zamówień publicznych, gdy zamawiającym usługi lub dostawy niezbędne do przeciwdziałania COVID-19 jest samorząd i zachodzi duże prawdopodobieństwo szybkiego i niekontrolowanego rozprzestrzeniania się choroby lub wymaga tego ochrona zdrowia publicznego. W ciągu 14 dni samorząd musi jednak zamieścić w Biuletynie Zamówień Publicznych informację o podmiocie, z którym zawarł umowę na wykonanie zamówienia.

Przedsiębiorca, ubiegając się o pomoc publiczną, udzielaną w ramach łagodzenia skutków ekonomicznych epidemii, pod rygorem odpowiedzialności karnej musi złożyć oświadczenie, że nie naruszył obowiązujących obostrzeń. Jeśli je naruszy, będzie można odmówić mu wsparcia. Jeśli złoży fałszywe oświadczenie, będzie musiał zwrócić otrzymane środki wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.

Aby usprawnić budowę i organizację tymczasowych szpitali bądź przeznaczenia na ten cel uzdrowisk czy prywatnych szpitali, wykaz podmiotów, które w czasie epidemii nie podlegają przepisom m.in prawa budowlanego, rozszerzono o inne niż wykonujące działalność leczniczą.

Większość przepisów ustawy weszła w życie 29 listopada 2020 r. (DzU z 2020 r., poz. 2112).

Zwiększenie limitu wydatków budżetowych na rok 2020

Senator Krzysztof Mróz, sprawozdawca mniejszości komisji budżetu w sprawie nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2020.

Izba wprowadziła 4 poprawki do ustawy o zmianie ustawy budżetowej na rok 2020. Senatorowie zaproponowali zwiększenie wydatków na zdrowie o 2 mld zł i na subwencję oświatową dla samorządów o 3 mld zł, a zmniejszenie ogólnej rezerwy budżetowej o 2 mld 10 mln zł i wydatków na obronę narodową o 2 mld 990 mln zł, a także obniżenie wydatków i deficytu budżetu państwa o 100 mln 100 tys. zł kosztem zmniejszenia wydatków na: Krajową Radę Radiofonii i Telewizji (o 15 mln zł), Centralne Biuro Antykorupcyjne (o 14 mln 600 tys. zł), Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego (o 10 mln zł), Agencję Wywiadu (o 10 mln zł), Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej (o 500 tys. zł) oraz na obsługę długu Skarbu Państwa (o 50 mln zł). Chcieli też, aby utworzyć rezerwę w wysokości 1 mln zł dla Europejskiego Centrum Solidarności kosztem rezerwy celowej na zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne. Sejm odrzucił jednak te zmiany. Poparł tylko utworzenie rezerwy celowej w wysokości 700 mln zł na obsługę długu Skarbu Państwa (300 mln zł) i uzupełnienie środków na rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej z tytułu środków własnych

(400 mln zł). Środki te zostały przesunięte z wydatków na obsługę długu Skarbu Państwa.

Nowelizacja przewiduje wzrost limitu wydatków budżetowych do 508 mld zł (większy o 72,7 mld zł w porównaniu z zakładanym), dochody na poziomie 398,7 mld zł (niższe od planowanych o 36,7 mld zł), a deficyt – 109,3 mld zł (planowano zerowy). Zakłada, że dochody podatkowe będą niższe o 40,3 mld, a niepodatkowe – wyższe o 3,6 mld zł. Przewidywany spadek PKB w całym 2020 r. ma wynieść 4,6% (planowano wzrost o 3,7%). Zatrudnienie w gospodarce narodowej spadnie o 2,4%, a płace wzrosną o 3,5%.

Do ustawy dopisano ponadto program rządowy „Budowa siedziby Europejskiego Centrum Filmowego Camerimage" w Toruniu, na który w 2020 r. zostanie przeznaczone 32 mln zł. Część środków w obrębie budżetu Sądu Najwyższego przeniesiono z przeznaczeniem na wzrost wynagrodzeń dla pracowników cywilnych sądu (ok. 550 zł brutto na 1 etat). Zmniejszono wydatki na uposażenie sędziów w stanie spoczynku na rzecz świadczeń dla emerytów i rencistów Służby Więziennej w wysokości 11,4 mln zł. Przesunięto 10 mln zł z finansowania komend powiatowych policji na Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego z przeznaczeniem na wsparcie systemów teleinformatycznych organów administracji publicznej i 10 mln zł ze środków dla policji do Agencji Wywiadu. Wydatki na policję zmniejszono o 14,6 mln zł z przeznaczeniem na wydatki majątkowe CBA, w tym zakup samochodów. Rezerwę budżetową na zmiany organizacyjne zmniejszono o 5 mln 129 tys. zł z przeznaczeniem na zwiększenie dotacji do parków narodowych ze względu na spadek ich wpływów z powodu pandemii. Wydatki w dziale: gospodarka zmniejszono z przeznaczeniem 70 mln zł na dotacje dla Agencji Rozwoju Przemysłu i ok. 11 mln zł – na zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa.

Nowe przepisy weszły w życie 1 listopada 2020 r. (DzU z 2020 r., poz. 1919).

Zasady komunikacji elektronicznej obywatela z administracją

Senatorowie uchwalili 118 poprawek do ustawy o doręczeniach elektronicznych,

Senator Stanisław Lamczyk, sprawozdawca komisji infrastruktury w sprawie ustawy o doręczeniach elektronicznych.

w większości o charakterze techniczno-legislacyjnym, terminologicznym, zapewniającym prawidłową korelację przepisów i redakcyjnym. Sejm przyjął 115 z nich.

Ustawa ma zapewnić prostą i przejrzystą komunikację elektroniczną między administracją a obywatelem. Wprowadza tzw. domyślność cyfrową, czyli prymat rozwiązań cyfrowych nad tradycyjnymi. Jeżeli obywatel złoży deklarację, że chce otrzymywać korespondencję od organów państwa drogą elektroniczną, organy państwa będą komunikowały się z nim w ten sposób. Usługa doręczenia elektronicznego będzie dobrowolna i bezpłatna. Obywatel będzie miał 1 adres dla całej komunikacji z administracją, skrzynkę e-doręczeniową, służącą do wymiany elektronicznej korespondencji z urzędami, działającą podobnie jak skrzynka mailowa, ale z odpowiednimi zabezpieczeniami. Korespondencja, co do zasady, będzie nadawana i odbierana przez podmiot publiczny w postaci elektronicznej. Zostanie stworzony nowy rejestr publiczny, tzw. baza adresów elektronicznych. Wpis adresu do doręczeń elektronicznych do niej zobowiązuje podmiot publiczny do doręczania pism na ten adres. E-doręczenie będzie prawnie równe z wysłaniem tradycyjnego listu poleconego za potwierdzeniem odbioru lub doręczeniem osobistym.

Dla osób niekorzystających z technologii cyfrowych przewidziano wprowadzenie tzw. publicznej usługi hybrydowej, która umożliwi całkowitą cyfryzację procesu wymiany korespondencji po stronie podmiotów publicznych i przedsiębiorców, pozostawiając obywatelom wybór formy (papierowa lub elektroniczna). Ma to polegać

na przetworzeniu korespondencji nadanej elektronicznie do postaci papierowej i jej doręczeniu w takiej postaci, lub też na nadaniu korespondencji w postaci papierowej, przetworzeniu jej do postaci elektronicznej i doręczeniu w takiej formie.

Większość przepisów ustawy wejdzie w życie 1 lipca 2021 r. (DzU z 2020 r., poz. 2320).

18. posiedzenie Senatu (25–27 listopada i 2–3 grudnia 2020 r.)

„Estoński CIT"

Senat wprowadził 39 poprawek do ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw. Senatorowie zaproponowali, żeby spółki komandytowo-akcyjne były uprawnione do opodatkowania tzw. estońskim CIT i zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów odpisów na wyodrębniony w kapitale rezerwowym tych spółek fundusz utworzony na cele inwestycyjne. Uprawnienia do objęcia tym podatkiem Senat chciał przyznać również spółdzielniom, które mogłyby zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów odpisy na wyodrębniony w ich funduszu zasobowym fundusz utworzony na cele inwestycyjne. Senat uznał bowiem, że jeżeli ustawodawca przyznaje określonym podatnikom prawo do skorzystania z preferencyjnych form opodatkowania, musi to czynić z poszanowaniem zasady równości podatkowej. Sejm odrzucił jednak te poprawki, przyjął jedynie 4 zmiany o charakterze legislacyjnym, doprecyzowującym i korygującym błędne odesłania.

Nowelizacja pozwala na finansowanie inwestycji podmiotom należącym do sektora małych i średnich przedsiębiorstw, a szczególnie tym, które do tej pory miały problemy z pozyskiwaniem takiego finansowania. Umożliwi to przystąpienie do systemu tzw. zryczałtowanego płacenia podatku CIT, wzorowanego na rozwiązaniu estońskim. System ten polega na przesunięciu czasu poboru podatku na okres wypłaty zysków. Przedsiębiorca może wybrać, czy chce skorzystać z nowego rodzaju opodatkowania, czy też woli rozliczać się na starych zasadach. Ustawa nie przewiduje „estońskiego CIT" dla spółdzielni i spółek komandytowych.

Z rozwiązania mogą skorzystać przedsiębiorcy, których roczny limit przychodów wyniesie 100 mln zł, niemający udziałów w innych podmiotach, zatrudniający co najmniej 3 pracowników oprócz udziałowców, z przychodami pasywnymi nieprzewyższającymi przychodów z działalności

Głosowanie w sprawie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw.

operacyjnej i przeznaczający zysk na reinwestycje. Wszystkie te kryteria muszą być spełnione jednocześnie. Z opodatkowania na nowych zasadach mogą skorzystać spółki prawa handlowego, kapitałowe akcyjne lub z ograniczoną odpowiedzialnością, których udziałowcami są tylko osoby fizyczne. Przedsiębiorca może wybrać „estoński CIT" na 4 lata, a przedłużać go na kolejne 4-letnie okresy, pod warunkiem że w ostatnim, czwartym roku korzystania z niego wciąż spełnia kryteria. Aby utrzymać się w tym systemie, będzie też musiał osiągać wzrost inwestycji o 15% w ciągu 2 lat.

Nowelizacja weszła w życie 1 stycznia 2021 r. (DzU z 2020 r., poz. 2122).

Uszczelnienie systemu podatku CIT

Senatorowie wprowadzili 30 poprawek do nowelizacji ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne. Skreślili przepisy opodatkowujące podatkiem CIT spółki komandytowe i niektóre spółki jawne mające siedzibę lub zarząd na terytorium Polski, jeżeli ich wspólnikami nie są wyłącznie osoby fizyczne. Izba wykreśliła też przepisy ograniczające uprawnienia podatnika uzyskującego dochody za granicą do skorzystania z tzw. ulgi abolicyjnej. Zwiększyła ponadto liczbę podmiotów objętych 9-procentowym podatkiem CIT, podnosząc z 2 do 5 mln euro kwotę przychodów w danym roku podatkowym, uprawniających do skorzystania z niższej stawki CIT. Aby wyrównać uszczerbek finansowy w związku z wejściem w życie nowelizacji, senatorowie zwiększyli udział jednostek samorządu terytorialnego we wpływach z PIT.

Sejm przyjął 15 zmian, głównie o charakterze legislacyjnym i doprecyzowującym. Poparł także senacką propozycję, aby preferencje podatkowe otrzymały darowizny przeznaczone na przeciwdziałanie COVID-19, przekazane Funduszowi Przeciwdziałania COVID-19, nie zaś głównemu inspektorowi sanitarnemu.

Nowelizacja ma poprawić kondycję sektora małych i średnich firm, wynikającą z sytuacji spowodowanej przez pandemię, a także uszczelnić system podatku dochodowego od osób prawnych, by zapewnić powiązanie wysokości podatku płaconego przez duże przedsiębiorstwa, w szczególności międzynarodowe, z faktycznym miejscem uzyskiwania przez nie dochodu. Jej cele to również zwiększenie atrakcyjności opodatkowania w formie zryczałtowanego podatku dochodowego i rozszerzenie grupy podatników, którzy będą mogli z tej formy skorzystać.

Nowelizacja nadała spółce komandytowej status podatnika podatku dochodowego, rozszerzyła zakres szacowania wartości transakcji, a także podwyższyła z 1,2 do 2 mln euro limit przychodów z bieżącego roku podatkowego, uprawniający do korzystania z obniżonej, 9-procentowej stawki podatku dochodowego od osób prawnych, ustaliła też limit odliczenia tzw. ulgi abolicyjnej do wysokości 1360 zł. Wprowadziła również do systemu prawa podatkowego definicję spółki nieruchomościowej i ustanowiła przepisy dotyczące takich spółek.

Większość przepisów ustawy weszła w życie 1 stycznia 2021 r. (DzU z 2020 r., poz. 2123).

Cofnięcie prawa do większego wynagrodzenia dla pracowników medycznych

Senatorowie odrzucili ustawę o zmianie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem COVID-19. Sejm nie zgodził się jednak z uchwałą Senatu i ustawa weszła w życie.

Zmiana, dokonana nowelizacją, polegała na cofnięciu wcześniejszej decyzji Sejmu. Posłowie poparli bowiem poprawkę Senatu do ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem COVID-19, przewidującą, że dodatek w wysokości 100% wynagrodzenia ma przysługiwać wszystkim, a nie tylko tym skierowanym do pracy pracownikom ochrony zdrowia zaangażowanym w leczenie chorych na COVID-19 lub podejrzanych o zakażenia. Jak napisano w uzasadnieniu stanowiska Senatu, fakt, że senackie rozwiązania nie weszły w życie, budzi – niezależnie od negatywnej oceny merytorycznej – zasadnicze zastrzeżenia

Debata nad ustawą o zmianie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem COVID-19.

w świetle wyrażonej w art. 32 konstytucji zasady równości. Senat zakwestionował odmienne potraktowanie przez ustawodawcę sejmowego adresatów norm prawnych wyrażonych w dodawanych przepisach.

Nowelizacja obowiązuje od 29 listopada 2020 r. (DzU z 2020 r., poz. 2113).

Zawód farmaceuty

Senatorowie uchwalili 14 poprawek do ustawy o zawodzie farmaceuty. Proponowali, żeby farmaceuta nie mógł odmówić wydania produktu leczniczego do stosowania w antykoncepcji i wyrobu medycznego stosowanego w celu regulacji poczęć. Zakres świadczeń zdrowotnych udzielanych przez farmaceutę chcieli rozszerzyć o przeprowadzanie szczepień ochronnych. Zaproponowali też wprowadzenie obowiązkowego ubezpieczenia aptekarzy od odpowiedzialności cywilnej za szkody będące następstwem udzielania świadczeń opieki farmaceutycznej i usług farmaceutycznych. Na te zmiany nie zgodził się jednak Sejm, który przyjął jedynie

Senator Agnieszka Gorgoń-Komor, sprawozdawczyni komisji zdrowia w sprawie ustawy o zawodzie farmaceuty.

7 poprawek o charakterze legislacyjnym i redakcyjnym.

Ustawa wypełnia postulaty zawarte w dokumencie rządowym „Polityka Lekowa Państwa 2018–2022". Określa zasady uzyskiwania prawa do wykonywania zawodu farmaceuty, będącego samodzielnym zawodem medycznym, a także szkoleń i doskonalenia zawodowego. Ma umożliwić farmaceutom świadczenie dodatkowych usług na rzecz pacjentów, takich jak m.in. przeglądy lekowe, obsługa glukometrów i inhalatorów czy profesjonalne doradztwo w razie drobnych dolegliwości zdrowotnych.

Większość przepisów wejdzie w życie 16 kwietnia 2021 r. (DzU z 2021 r. poz. 97).

Optymalizacja finansowania usług medycznych i zapobieganie ich nadpodaży

Senatorowie zdecydowali o wprowadzeniu do noweli ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych 7 poprawek o charakterze legislacyjnym, doprecyzowującym i redakcyjnym, wszystkie je przyjął Sejm.

Nowelizacja ma zapewnić optymalne wykorzystanie środków publicznych przeznaczanych na finansowanie usług medycznych i zapobiegać nadpodaży niektórych usług medycznych, a także umożliwić świadczeniodawcy perspektywiczny rozwój zgodny z lokalnymi potrzebami zdrowotnymi.

Uzależnia ponadto realizację inwestycji w sektorze zdrowia od uzyskania umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia. Opinie o celowości inwestycji o wartości powyżej 50 mln zł będzie wydawał minister zdrowia. Utworzona przy nim Komisja Oceny Wniosków Inwestycyjnych również zajmie się ich oceną. Wsparcie otrzymywałyby przedsięwzięcia odpowiadające obecnym i prognozowanym potrzebom zdrowotnym na danym obszarze.

Nowelizacja weszła w życie 1 stycznia 2021 r. (DzU z 2020 r., poz. 2345).

„Tarcza antykryzysowa 6.0"

Senatorowie wprowadzili 451 poprawek do nowelizacji ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych

Senator Adam Szejnfeld, sprawozdawca komisji: rodziny i gospodarki narodowej w sprawie nowelizacji ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

nimi sytuacji kryzysowych. Rozszerzyli katalog przedsiębiorców prowadzących działalność przypisaną do kodów PKD o kilkadziesiąt pozycji, dzięki czemu przewidziana pomoc obejmie m.in. sklepy odzieżowe i obuwnicze, prowadzące sprzedaż detaliczną nagrań dźwiękowych i audiowizualnych, firmy kateringowe i transportowe, taksówkarzy, pralnie, pilotów wycieczek, podmioty organizujące wydarzenia artystyczne, firmy zajmujące się nagraniami muzycznymi, działalnością wspomagającą produkcję audiowizualną, a także podmioty prowadzące kluby sportowe.

Senatorowie postulowali też, aby pomoc skierować m.in. do właścicieli piekarni i cukierni, drukarni, salonów fryzjerskich i kosmetycznych, sklepów meblowych i oświetleniowych, sprzedających artykuły AGD i RTV, księgarni i drogerii, do przedsiębiorców działających w branży ślubnej, prowadzących hotele, informację turystyczną, agentów turystycznych, a także podmiotów zajmujących się wynajmem nieruchomości własnych lub dzierżawionych i zarządzaniem nimi. Uznali, że pomocą należy również objąć m.in. zajmujących się chowem i hodowlą zwierząt, wynajmem i dzierżawą maszyn, urządzeń i dóbr materialnych, właścicieli miejsc do tańczenia i innych form rozrywki lub rekreacji znajdujących się w zamkniętej przestrzeni. Tych propozycji nie poparł jednak Sejm.

Dzięki senackiej zmianie, popartej przez Sejm, organy administracji publicznej w czasie obowiązywania stanu epidemii COVID-19 będą mogły wstrzymać bieg terminów załatwiania spraw na okres nie dłuższy niż 30 dni. Senatorowie uprościli ponadto procedury rozpatrywania wniosków w zakresie umarzania, odraczania terminów lub rozkładania na raty spłat należności podmiotów korzystających ze wsparcia. Umożliwili radom gmin zwolnienie z podatku od nieruchomości za część 2020 r. i za wybrane miesiące I półrocza 2021 r. przedsiębiorców, których płynność finansowa pogorszyła się z powodu COVID-19. Przedłużyli terminy wpłaty rat podatku od nieruchomości, płatnych w kwietniu, maju i czerwcu 2020 r. Umożliwili jednostkom samorządu terytorialnego podjęcie uchwały budżetowej do 31 marca, a nie 31 stycznia 2021 r. i ich funkcjonowanie do tego czasu na podstawie prowizorium budżetowego. Doprecyzowali zasady przetwarzania przez Polski Fundusz Rozwoju danych dotyczących przedsiębiorców ubiegających się o wsparcie oraz udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego wsparcia podmiotom uprawnionym do otrzymania środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Zapewnili urzędom pracy, realizującym dotacje i dofinansowanie do wynagrodzenia pracowników, czas na przygotowanie się do wykonywania zadań nakładanych na nie w tym zakresie.

Senatorowie chcieli, żeby wsparciem zostały objęte także firmy, które szczególnie ucierpiały z powodu COVID-19 i rozpoczęły swoją działalność po 30 listopada 2019 r. Proponowali też, aby o świadczenie na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych mogli się starać przedsiębiorcy, jeśli uzyskany przez nich przychód w jednym z 3 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku był niższy co najmniej o 40% w stosunku do przychodu uzyskanego w miesiącu poprzednim albo w analogicznym miesiącu roku poprzedniego. Doprecyzowali źródła i sposoby finansowania jednorazowego dodatkowego świadczenia postojowego. Przyznali prawo do takiego świadczenia nieposiadającym innego tytułu do ubezpieczeń społecznych, uzyskującym przychód z działalności twórczej, artystycznej, technicznej wspomagającej produkcję audiowizualną lub wystawianie wydarzeń artystycznych, z usług architektonicznych i na rzecz muzeów. Stworzyli podstawę prawną do określenia

wielokrotności świadczenia postojowego, jakie może zostać przyznane osobom, które już je otrzymały, z uwzględnieniem okresu obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii. Dzięki innym senackim poprawkom mikro-, mali i średni przedsiębiorcy mający zezwolenie mogliby sprzedawać w internecie napoje o zawartości alkoholu do 18%, zwolnienie z opłaty targowej dotyczyłoby wyłącznie opłaty pobieranej w miejscach wyznaczonych do handlu przez radę gminy, a rady gmin mogłyby zwolnić z opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych albo przedłużyć termin na jej wniesienie w 2021 r. Senatorowie chcieli ponadto wydłużyć do 31 marca 2021 r. termin wykorzystania pomocy finansowej przez jednostki prowadzące działalność w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca, a także przesunąć o 6 miesięcy termin wejścia w życie nowego prawa zamówień publicznych. Te zmiany odrzucił jednak Sejm.

Nowelizacja ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. tzw. tarcza 6.0, przewiduje wsparcie dla 32 branż szczególnie dotkniętych obostrzeniami wynikającymi z pandemii COVID-19, m.in. gastronomicznej, weselnej, fitness, targowej, estradowej, filmowej, sprzedaży detalicznej (stragany i targowiska), kulturalno-rozrywkowej, rekreacyjnej, fotograficznej, fizjoterapeutycznej i edukacyjnej. Zakłada m.in. zwolnienie z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, na Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub Fundusz Emerytur Pomostowych za okres od 1 listopada do 30 listopada 2020 r. Warunkiem zwolnienia jest posiadanie odpowiedniego numeru kodu PKD (Polska Klasyfikacja Działalności) jako dominującego, prowadzenie działalności 30 września 2020 r., zgłoszenie do 30 czerwca podmiotu jako płatnika składek, wykazanie, że przychód uzyskany w listopadzie 2020 r. był niższy co najmniej o 40% od tego z listopada 2019 r.

„Tarcza 6.0" przewiduje też dopłatę w wysokości 2 tys. zł do każdego miejsca pracy, w tym dla pracowników zatrudnionych na podstawie umowy-zlecenia, a także dodatkowe świadczenie postojowe w wysokości blisko 2,1 tys. zł i dotacje do 5 tys. zł – będą się mogli o to starać mikro- i mali przedsiębiorcy, którzy prowadzili działalność 30 września 2020 r., odnotowali w październiku lub listopadzie 2020 r. spadek obrotów co najmniej o 40% w porównaniu przychodem z października lub listopada 2019 r.

Głosowanie w sprawie nowelizacji ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

Nowelizacja wprowadziła też zmiany w dofinansowaniu części kosztów prowadzonej działalności gospodarczej, a także dotyczące Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i zadań wykonanych z jego środków. Pomoc w wysokości 4 mld zł przyznano za listopad 2020 r., ale rząd w drodze rozporządzenia będzie mógł przedłużyć jej udzielanie na kolejne miesiące. Zawieszone zostało również pobieranie opłat targowych w całym 2021 r., gminy zaś otrzymają rekompensaty.

Ustawa obowiązuje od 16 grudnia 2020 r. (DzU z 2020 r., poz. 2255).

Społeczna część pakietu mieszkaniowego

Senatorowie uchwalili 45 poprawek do nowelizacji niektórych ustaw wspierających rozwój mieszkalnictwa. Proponowali rozszerzenie wykazu spółek celowych, które może tworzyć Krajowy Zasób Nieruchomości lub do nich przystępować, o jednoosobowe spółki gmin albo towarzystwa budownictwa społecznego (TBS), w których gmina posiada 100% udziałów lub akcji, ale tę zmianę odrzucił Sejm. Rozszerzyli finansowe wsparcie na pokrycie kosztów związanych z tworzeniem lokali mieszkalnych w wyniku remontu lub przebudowy. Podnieśli do 80% dofinansowanie z Funduszu Dopłat do Oprocentowania na pokrycie części kosztów, jakie ponoszą gminy lub związki międzygminne przy tworzeniu lokali na wynajem, budowanych np. przez TBS. Obniżyli natomiast z 25 do 20 lat wiek remontowanych budynków, które będą się kwalifikować do otrzymania premii remontowej. Skrócili też okres, jaki powinien być brany pod uwagę przy ustalaniu wydatków na utrzymanie lokalu w ustawie o dodatkach mieszkaniowych. Pozostałe zmiany miały charakter legislacyjny, doprecyzowujący, redakcyjny i porządkujący odesłania.

Celem nowelizacji, wchodzącej w skład pakietu rozwiązań przeciwdziałających negatywnym skutkom społecznym i gospodarczym COVID-19, jest wsparcie komunalnego i społecznego budownictwa czynszowego oraz gospodarstw domowych w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych. Ustawa stanowi tzw. społeczną część pakietu mieszkaniowego, który zakłada m.in. zwiększenie dostępności mieszkań na wynajem dla osób

Senator Janusz Pęcherz, sprawozdawca komisji: samorządu terytorialnego i infrastruktury w sprawie nowelizacji niektórych ustaw wspierających rozwój mieszkalnictwa.

o niskich dochodach, dopłaty do czynszu dla podnajemców mieszkań, poprawę warunków mieszkaniowych w lokalach i wakacje czynszowe w TBS – nawet 20% niższy czynsz po spłacie kredytu przez TBS. Nowela stwarza warunki do usprawnienia i szybszego powstawania społecznego zasobu mieszkaniowego. Budowane lokale na wynajem o standardzie nieodbiegającym od tych dostępnych na rynku zostaną przeznaczone dla osób, których nie stać na zakup własnego mieszkania, stosunkowo niski czynsz będzie ograniczony zapisami ustawowymi. Ustawa uelastycznia także obowiązujące narzędzia wsparcia, tak aby korzystające z nich gminy miały komfort i widziały w tym szansę rozwoju lokalnych społeczności.

Nowelizacja przewiduje wyższe (do 35% kosztów inwestycji zamiast 20%) granty z Funduszu Dopłat do Oprocentowania w Banku Gospodarstwa Krajowego dla gmin na budowę mieszkań społecznych, zasadę finansowania wkładu gminy, a nie refinansowania, większe (do 80% kosztów nowych inwestycji) wsparcie dla gmin na budowę mieszkań komunalnych. Zakłada większe wsparcie (do 50%) na modernizację zasobów komunalnych z Funduszu Dopłat na przedsięwzięcia, które polegają na remoncie mieszkań komunalnych, a także premie remontowe na budynki TBS starszeniż 25 lat. Przewiduje też finansowanie powierzchni wspólnych dla seniorów,

np. pomieszczeń rekreacyjnych czy ambulatoryjnych. Wprowadzane rozwiązania mają też umożliwić dojście do własności w nowo budowanych mieszkaniach w formule Społecznych Inicjatyw Mieszkaniowych, wsparcie szeroko rozumianego budownictwa społecznego oraz większy i łatwiejszy dostęp do gruntów pod zabudowę.

Nowela zakłada również powstanie Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa o wartości 1,5 mld zł z przeznaczeniem na wsparcie w budowie mieszkań gmin, które ucierpiały w wyniku COVID-19, a także ułatwienia dla osób mających książeczki mieszkaniowe. Przewiduje ponadto pomoc dla najemców, dotkniętych ekonomicznymi skutkami COVID-19, m.in. rozszerza możliwość dopłat do czynszów na gospodarstwa domowe, które nie mają zdolności czynszowej. Przewiduje też cyfryzację procesu budowlanego.

Większość przepisów ustawy weszła w życie 19 stycznia 2021 r. (DzU z 2021 r., poz. 11).

Kolejne rozwiązania w walce z COVID-19

Senatorowie poparli bez poprawek nowelizację ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Zgodnie z tymi przepisami pracownicy przebywający w izolacji w warunkach domowych w związku z pozytywnym wynikiem testu na obecność wirusa SARS-CoV-2, a także objęci z tego powodu obowiązkową kwarantanną mogą pracować zdalnie. Decyzję w tej sprawie podejmuje pracownik za zgodą pracodawcy.

Senator Maria Koc, sprawozdawczyni komisji: gospodarki narodowej i rodziny w sprawie nowelizacji ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Nowela umożliwiła ponadto przeprowadzanie zawieszonych dotychczas badań lekarskich i psychologicznych, szkoleń i sprawdzianów wiedzy maszynistów oraz egzaminów okresowych pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych m.in. z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego. Wydłużyła z 90 do 180 dni od odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub epidemii terminy ważności szkoleń i okresowych sprawdzianów wiedzy maszynistów oraz przeprowadzenia egzaminów okresowych dla stanowisk związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego. Zgodnie z nowelą osoby, wobec których nie przeprowadzono kwalifikacji wojskowej w roku kalendarzowym, w którym ukończyły 19 lat, będą podlegały obowiązkowi stawienia się do niej do końca roku kalendarzowego, w którym kończą 24 lata.

Nowelizacja wprowadziła dodatkową niedzielę handlową 6 grudnia 2020 r. Uchyliła ponadto przepisy umożliwiające prezesowi Rady Ministrów odwołanie członka Rady Dialogu Społecznego (RDS) w wypadku utraty zaufania w związku z informacją dotyczącą jego pracy, współpracy lub pełnienia służby w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu tzw. ustawy lustracyjnej lub sprzeniewierzenia się działaniom RDS.

Ustawa weszła w życie 5 grudnia 2020 r. (DzU z 2020 r., poz. 2157).

Zmiany Regulaminu Senatu

Zmienione przepisy umożliwiają udział w posiedzeniach komisji senackich w sposób zdalny: posłów, europosłów, przedstawicieli Rady Ministrów, organów administracji rządowej, państwowych i samorządowych organów, instytucji, zakładów i przedsiębiorstw, spółek prawa handlowego z udziałem państwowych lub komunalnych osób prawnych, organizacji społecznych korzystających z dotacji z budżetu państwa, a także zaproszonych przez przewodniczących komisji ekspertów, przedstawicieli środowisk i organizacji zainteresowanych przedmiotem pracy komisji oraz innych osób.

19. posiedzenie Senatu (16–17 grudnia 2020 r.)

Zamrożenie wynagrodzeń w sektorze finansów publicznych

Senatorowie wprowadzili 5 poprawek do ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021. Dwie z nich zapewniały parlamentarną kontrolę nad przenoszeniem wydatków w części: obrona narodowa i środków z tzw. blokad, przeznaczonych na wpłatę do Funduszu Solidarnościowego. Zgodnie z kolejną utworzenie w 2021 r. nowej rezerwy celowej na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych oraz epidemii wymagałoby uzyskania opinii sejmowej komisji właściwej ds. budżetu. Senatorowie proponowali też skreślenie przepisu, uprawniającego ministra finansów do przekazania w 2021 r. Funduszowi Reprywatyzacji papierów skarbowych o wartości 3 mld zł. Chcieli także zmienić, wprowadzoną na potrzeby ustawy, definicję dochodów jednostki samorządu terytorialnego, odsyłając do definicji w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Sejm odrzucił jednak wszystkie senackie poprawki.

Ustawa zawiera propozycje zmian niektórych ustaw, potrzebnych do zapewnienia prawidłowej realizacji ustawy budżetowej na rok 2021. Przewiduje zamrożenie na poziomie z 2020 r. wynagrodzeń w jednostkach i podmiotach sektora finansów publicznych, a także płac sędziów, prokuratorów, asesorów i referendarzy sądowych oraz sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku. Zmieniono też zasady naliczania nagród uznaniowych, przyznawanie nagród za szczególne osiągnięcia czy zachowania zamiast z funduszu nagród możliwe będzie ze środków będących w dyspozycji kierowników jednostek w funduszu wynagrodzeń, które z przyczyn obiektywnych nie zostały wydatkowane.

Ustawa podniosła również kwotę środków na wynagrodzenia pracowników instytucji kultury o 20 mln zł (do 55 mln zł) i limit środków na realizację przez gminy świadczeń wynikających z ustawy o Karcie Dużej Rodziny. Stworzyła ramy prawne dla zapewnienia środków na wypłatę z tytułu prawa do bezpłatnego węgla. Objęła także kwestie dofinansowania jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wychowania przedszkolnego, zakupu szczepionek do przeprowadzenia obowiązkowych szczepień.

Senator Paweł Arndt, sprawozdawca komisji budżetu w sprawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021.

W ustawie przewidziano ponadto emisję obligacji na rzecz Polskiego Funduszu Rozwoju i dokapitalizowanie go kwotą 6,6 mld zł; umorzenie pożyczek udzielonych – Funduszowi Solidarnościowemu z Funduszu Rezerwy Demograficznej w 2019 r. i Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie. Do końca 2021 r. przedłużono możliwość nabywania przez Skarb Państwa udziałów w spółkach ze środków Funduszu Reprywatyzacji.

Ustawa obowiązuje od 1 stycznia 2021 r. (DzU z 2020 r., poz. 2400).

Utrzymanie zasad rozliczania z recyklingu przez gminy

Senatorowie wprowadzili 4 poprawki do nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Sejm poparł je wszystkie. Jedna z nich umożliwia zawieszenie zapłaty kary pieniężnej nałożonej na gminę, która nie osiągnęła w danym roku wymaganych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. Kolejna przesunęła wejście przepisów w życie na 31 grudnia 2020 r. Pozostałe miały charakter redakcyjny oraz ujednolicający spójność terminologiczną.

Ustawa o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw przewiduje, że za 2020 r. gminy będą się rozliczały z recyklingu jak dotychczas, tzn. metodą odnoszącą się do 4 frakcji odpadów (papier, metale, tworzywa

sztuczne i szkło), a nie wszystkich wytworzonych, dzięki czemu będą mogły wykazać wyższy poziom ich zagospodarowania. Powinno to pozwolić zaoszczędzić gminom ok. 900 mln zł na karach, które musiałyby zapłacić. Metoda liczona do wszystkich wytworzonych odpadów zacznie obowiązywać wobec obliczeń za 2021 r., sprawozdanie za ten okres będzie składane w 2022 r. 55-procentowy poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wszystkich wytworzonych odpadów gminy będą musiały osiągnąć dopiero w 2025 r., 60-procentowy w 2030 r., a 65-procentowy – w 2035 r. Dzięki zniesieniu obowiązującego 30-procentowego limitu termicznego przekształcania odpadów komunalnych zostanie również uwolniony ograniczony potencjał spalarni odpadów.

Z 1 stycznia 2021 r. na 1 stycznia 2022 r. nowela przesunęła ponadto uruchomienie tzw. modułu potwierdzeń w ramach bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO), który służy do elektronicznego rozliczania się m.in. z recyklingu i odzysku. Ma to związek z prowadzonymi obecnie pracami nad tzw. ROP, czyli ustawą dotyczącą rozszerzonej odpowiedzialności producentów, zgodnie z którą producent ma również ponosić część kosztów selekcji, recyklingu i utylizacji odpadów, powstałych z jego produktów.

Ustawa weszła w życie 31 grudnia 2020 r. (DzU z 2020 r., poz. 2361).

Nowe terminy postępowania dyscyplinarnego wobec nauczycieli

Senat uchwalił 4 poprawki do ustawy o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw. Senatorowie chcieli doprecyzować m.in., że minister właściwy ds. oświaty i wychowania będzie mógł zlecać – w drodze konkursu – zadania z zakresu przeprowadzania działalności innowacyjnej lub eksperymentalnej w systemie oświaty. Proponowali skrócenie terminu na przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego z 3 do 1 miesiąca od dnia jego wszczęcia, dookreślenie czynu naruszającego prawa i godność dziecka i uściślenie terminologii. Sejm odrzucił jednak wszystkie senackie poprawki.

Nowelizacja z 3 do 14 dni wydłużyła czas na powiadomienie przez dyrektora

Senator Bogdan Zdrojewski, sprawozdawca komisji nauki w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw.

rzecznika dyscyplinarnego nauczycieli o podejrzeniu popełnienia przez nauczyciela czynu naruszającego prawa i dobro dziecka. Maksymalny czas na złożenie przez rzecznika dyscyplinarnego wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego lub o jego umorzenie to nie później niż 3 miesiące od wszczęcia postępowania. Postępowania dyscyplinarnego nie będzie można wszcząć po upływie 5 miesięcy od dnia uzyskania przez organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna pierwszej instancji, informacji o popełnieniu czynu uchybiającego godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom, i po upływie 2 lat od popełnienia tego czynu.

Nowelizacja umożliwiła ponadto m.in. publikowanie, w formie komunikatu dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, listy jawnych zadań egzaminacyjnych z ustnej matury z języka polskiego, języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej i języka regionalnego. Będzie to dotyczyć egzaminów maturalnych od roku szkolnego 2022/23.

Większość przepisów nowelizacji weszła w życie 19 stycznia 2021 r. (DzU z 2021 r., poz. 4).

Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

Senatorowie wprowadzili 5 poprawek do ustawy o zmianie ustawy o Funduszu Dróg Samorządowych oraz niektórych innych ustaw. Proponowali obniżenie z 5 do 1% wysokości rezerwy w ramach środków przeznaczonych na dofinansowanie zadań obwodnicowych, a także pozostawienie obecnej nazwy Funduszu Dróg Samorządowych. Poprawki te zostały jednak odrzucone przez Sejm.

Nowelizacja zwiększyła o 3 mld zł, do 39 mln zł, środki Funduszu Dróg Samorządowych, którego nazwa została zmieniona na: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg. Jego środki trafią na dofinansowanie budowy obwodnic na drogach wojewódzkich (ok. 2 mld zł), przebudowy lub remonty dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych w największych ośrodkach miejskich, tj. zarządzanych przez prezydenta miasta na prawach powiatu będącego siedzibą wojewody lub sejmiku województwa (ok. 1 mld zł), a także na poprawę bezpieczeństwa pieszych na przejściach.

Senator Ryszard Świlski, sprawozdawca komisji: infrastruktury i samorządu terytorialnego w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Funduszu Dróg Samorządowych oraz niektórych innych ustaw.

Samorząd województwa będzie mógł otrzymać dofinansowanie w wysokości do 80% kosztów realizacji inwestycji. Ostateczna kwota środków przyznanych na zadania budowy obwodnic nie może być większa niż 100 mln zł, a w wypadku zadań miejskich – 30 mln zł. W ramach zadań powiatowych i gminnych wyodrębniona została podkategoria zadań służących poprawie bezpieczeństwa pieszych na przejściach.

Nowelizacja weszła w życie 31 grudnia 2020 r. (DzU z 2020 r., poz. 2338).

Ograniczenia w ruchu pojazdów ciężkich

Senat poparł z 6 poprawkami ustawę o zmianie ustawy o drogach publicznych oraz niektórych innych ustaw. Senatorowie zaproponowali uchylenie dodatkowych przesłanek, które muszą zostać spełnione, aby zarządca drogi publicznej niedostosowanej do ruchu pojazdów o dopuszczalnym nacisku pojedynczej osi napędowej powyżej 10 t lub powyżej 8 t mógł ustanowić na niej zakaz ruchu takich pojazdów. Chcieli też, aby środki z kar za naruszenie zakazu ruchu pojazdów o nacisku pojedynczej osi napędowej większym od dopuszczalnego były przekazywane do budżetu jednostki samorządu terytorialnego, będącej zarządcą drogi. Na te 2 zmiany nie zgodził się jednak Sejm.

Posłowie poparli natomiast poprawki o charakterze doprecyzowującym i korygującym błędne odesłania, a także zmianę, na podstawie której komendant straży gminnej lub miejskiej został uprawniony do wydawania decyzji administracyjnych o nałożeniu kary pieniężnej na podstawie upoważnienia wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

Nowelizacja wdrożyła wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE z marca 2019 r., zgodnie z którym obowiązujący w Polsce system udzielania zezwoleń na przejazd pojazdów o nacisku pojedynczej osi napędowej do 11,5 t jest sprzeczny z przepisami unijnymi. Dzięki nowym przepisom samorządy będą mogły wprowadzać ograniczenia w ruchu takich pojazdów, a straż miejska i gminna – kontrolować, czy przepisy nie są łamane. Ruch pojazdów ciężkich, np. ciężarówek czy tirów, będzie mógł zostać ograniczony przez zarządcę drogi (znaki drogowe) lub samorządy (uchwała rady gminy/miasta).

Za naruszenia zakazu ruchu pojazdów ciężkich ustawa przewiduje kary w wysokości zależnej od procenta przekroczenia nacisku osi – im większy, tym wyższa kara. Nowe przepisy umożliwiają również odzyskanie opłat i kar zapłaconych przed wyrokiem TSUE i umorzenie postępowań.

Większość przepisów wejdzie w życie 13 marca 2021 r. (DzU z 2021 r., poz. 54).

Nowe działy administracji rządowej

Senat odrzucił ustawę o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw. Jak napisano w uzasadnieniu stanowiska Izby, ustawa, która „w założeniu miała zwiększać efektywność administrowania państwem, nie zrealizuje zamierzonego celu, a wręcz przyczynić się może do pogłębienia problemów związanych z dotychczasowym, niedoskonałym

19. posiedzenie Senatu.

zarządzaniem administracją, w szczególności kadrami". Sejm odrzucił jednak stanowisko Senatu. 8 stycznia 2021 r. prezydent zawetował ustawę.

Ustawa, stanowiąca konsekwencję reorganizacji Rady Ministrów i zmniejszenia liczby resortów, wyodrębniła nowe działy administracji rządowe: geologia, leśnictwo, łowiectwo i centrum administracyjne rządu, a także powołała do życia Narodowe Centrum Sportu (NCS).

Nowy dział: geologia ma objąć kwestie wpływające na racjonalne gospodarowanie surowcami kopalnymi i zapewnienie bezpieczeństwa surowcowego państwa. Dział: leśnictwo i łowiectwo został wyodrębniony z działu: środowisko. Centrum administracyjne rządu ma określać strategiczne kierunki rozwoju państwa i oceniać funkcjonalność jego struktur, dokonywać analiz, prognoz i oceny skutków społeczno-gospodarczych projektowanych regulacji, a także koordynować działania związane ze współdziałaniem rządu i premiera z prezydentem, Sejmem, Senatem i innymi organami państwowymi.

Narodowe Centrum Sportu przejmie część obowiązków dotychczasowego Ministerstwa Sportu. Jego prezes, powoływany przez premiera w wyniku otwartego i konkurencyjnego naboru, a nadzorowany przez ministra właściwego ds. kultury fizycznej, będzie centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach kultury fizycznej. Prezes NCS będzie też pełnił funkcję organu założycielskiego i sprawował nadzór nad Centralnym Ośrodkiem Sportu. Ma również powoływać i odwoływać dyrektora Agencji Antydopingowej.

Prawa obywateli UE do przemieszczania się i pobytu w państwach członkowskich

Senat przyjął bez poprawek ustawę o zmianie ustawy o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin oraz niektórych innych ustaw.

Nowelizacja dostosowała przepisy do orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości UE oraz wdrożyła przepisy Umowy wystąpienia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej, jeśli chodzi o prawa obywateli UE i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich.

Wprowadzono m.in. ograniczenia przepływu osób z uwagi na zagrożenie dla bezpieczeństwa, jednolity format dokumentów wydawanych obywatelom UE oraz członkom ich rodzin, którzy korzystają ze swobody przemieszczania się (obraz linii papilarnych na karcie pobytowej i karcie stałego pobytu oraz w dokumentach wydawanych

obywatelom Zjednoczonego Królestwa i członkom ich rodzin), nowe przesłanki odmowy wydania wizy dla członka rodziny obywateli UE (złożenie fałszywych zeznań, przedstawienie podrobionych dokumentów, ubieganie się o wizę w celu obejścia prawa).

Nowela umożliwiła też wydanie zaświadczenia potwierdzającego, że w stosunku do danego obywatela Unii lub członka jego rodziny istnieje domniemanie, iż są ofiarami handlu ludźmi w rozumieniu kodeksu karnego. Pozwoli to na skorzystanie przez taką osobę z prawa m.in. do pomocy społecznej w formie interwencji kryzysowej, schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania i zasiłku celowego. Straż Graniczna uzyskała prawo do przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i sprawdzenia w miejscu pobytu obywatela UE w razie podejrzenia fikcyjnego małżeństwa. Decyzję o wydaleniu obywatela UE i członka rodziny niebędącego obywatelem UE ma wydawać komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant jej placówki.

Większość przepisów ustawy obowiązuje od 1 stycznia 2021 r. (DzU z 2020 r., poz. 2369).

Liberalizacja dostępu do wykonywania zawodów medycznych

Senat odrzucił ustawę o zmianie niektórych ustaw w celu zapewnienia w okresie ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii kadr medycznych. W opinii Izby kolejna liberalizacja dostępu do wykonywania zawodów lekarza, lekarza dentysty, ratownika medycznego, pielęgniarki i położnej przez osoby, które uzyskały stosowne kwalifikacje poza Unią Europejską, stanowi zagrożenie dla życia lub zdrowia pacjentów, gdyż umożliwia ich wykonywanie przez osoby o niezweryfikowanych należycie kwalifikacjach zawodowych i znajomości języka polskiego. Senat zwrócił ponadto uwagę na niekonstytucyjność niektórych przepisów ustawy. Sejm odrzucił jednak stanowisko Izby.

Ustawa umożliwia zatrudnianie na uproszczonych zasadach lekarzy, dentystów, pielęgniarek, położnych i ratowników medycznych spoza Unii Europejskiej, a także powrót do zawodu lekarzy, pielęgniarek, farmaceutów, ratowników medycznych i diagnostów laboratoryjnych mających przerwę w jego wykonywaniu dłuższą niż 5 lat; osoby takie nie musiałyby zdawać egzaminów.

Nowela przewiduje, że w razie ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii dentysta ma takie same uprawnienia w zakresie świadczeń zdrowotnych jak lekarz, czyli może m.in. badać stan zdrowia, diagnozować, udzielać porad lekarskich, wydawać opinie i orzeczenia lekarskie. Zakłada też, że wojewoda może powierzyć prowadzenie dyspozytorni medycznej dysponentowi zespołów ratownictwa

Głosowanie w sprawie ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zapewnienia w okresie ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii kadr medycznych.

medycznego, a kierownikiem zespołu może zostać ratownik lub pielęgniarka bez wymogu 5-letniego doświadczenia zawodowego.

Nowelizacja wydłużyła okres finansowania z NFZ dodatkowych wynagrodzeń dla lekarzy specjalistów, pielęgniarek i ratowników medycznych. Przesunęła również wejście w życie przepisów dotyczących podjęcia niektórych działań przez Krajowe Centrum Monitorowania Ratownictwa Medycznego i zmieniła regulacje odnoszące się do składu lotniczych zespołów ratownictwa medycznego.

Większość przepisów ustawy obowiązuje od 30 grudnia 2020 r. (DzU z 2020 r., poz. 2401).

Senackie projekty ustaw

17. posiedzenie Senatu (26–28 października 2020 r.)

Zniesienie zakazu handlu w czasie stanu zagrożenia epidemicznego lub epidemii

Podczas prac nad nowelą niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem COVID-19 Senat dostrzegł potrzebę wprowadzenia zmian legislacyjnych wykraczających poza materię ustawy i – zgodnie z art. 69 ust. 1 Regulaminu Senatu – podjął inicjatywę ustawodawczą w sprawie projektu nowelizacji ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. W projektowanej nowelizacji Senat proponuje w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii oraz w okresie do 90. dnia następującego po odwołaniu tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni, zniesienie zakazu handlu w niedziele i wykonywania czynności związanych z handlem w niedziele. Zdaniem senatorów powinno to poprawić kondycję finansową branży handlowej, zwiększyć płynność towarów, zagwarantować miejsca pracy i poprawić jej komfort, ułatwić zakupy, a ponadto podnieść poziom bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa.

18. posiedzenie Senatu (25–28 listopada; 2–3 grudnia 2020 r.)

Wyższe dochody gmin i powiatów z podatku od nieruchomości

Izba postanowiła skierować do Sejmu projekt ustawy o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, przygotowany z inicjatywy grupy senatorów. Senat proponuje, aby zwolnieniu od podatku od nieruchomości podlegały tylko budynki i budowle oraz zajęte pod nie grunty wchodzące w skład infrastruktury kolejowej i wykorzystywane na cele określone w ustawie o transporcie kolejowym, a nie cała powierzchnia działki. Jak napisano w uzasadnieniu do projektu, kilkudziesięciohektarowe działki, wykorzystywane pod działalność gospodarczą, są zwolnione z podatku od nieruchomości jako grunty związane z infrastrukturą kolejową, mimo że na ten cel przeznaczone są ich niewielkie części. Powoduje to znaczące zmniejszenie wpływów z podatku od nieruchomości do budżetów gmin.

Senator Zygmunt Frankiewicz, sprawozdawca komisji: infrastruktury, samorządu terytorialnego oraz ustawodawczej w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Zasady powoływania powiatowych i wojewódzkich rad seniorów

Senat zdecydował o wniesieniu do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw, przygotowanego przez Komisję Praw Człowieka, Praworządności i Petycji. Realizuje on postulaty zawarte w petycjach wniesionych do Senatu (P9-28/19 i P9-28/19_2). Przewiduje możliwość tworzenia powiatowych i wojewódzkich rad seniorów na takich samych zasadach, jak obecnie funkcjonujące gminne

Senator Agnieszka Kołacz-Leszczyńska, sprawozdawczyni komisji: rodziny, samorządu terytorialnego oraz ustawodawczej w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw.

rady seniorów. Rady seniorów powoływane byłyby z inicjatywy rady powiatu lub sejmiku województwa albo na wniosek zainteresowanych środowisk. W skład rad wchodziliby przedstawiciele osób starszych i podmiotów działających na rzecz osób starszych, w szczególności przedstawiciele organizacji pozarządowych i podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku. Projekt zakłada ponadto, że środki na realizację zadań statutowych rad seniorów zapewniałyby rady gminy albo powiatu lub sejmik województwa.

Likwidacja Rady Mediów Narodowych

Izba postanowiła o skierowaniu do Sejmu projektu ustawy o uchyleniu ustawy o Radzie Mediów Narodowych, przygotowanego przez Komisję Kultury i Środków Przekazu. Jego celem jest dostosowanie prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 13 grudnia 2016 r. (sygn. akt K 13/16) poprzez likwidację Rady Mediów Narodowych i przywrócenie kompetencji Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w zakresie powoływania członków rad nadzorczych i zarządów jednostek publicznej radiofonii i telewizji. Rada miałaby obowiązek

Senator Barbara Zdrojewska, sprawozdawczyni komisji: kultury i ustawodawczej w sprawie projektu ustawy o uchyleniu ustawy o Radzie Mediów Narodowych.

ich powołania w ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy. Projekt zakłada ponadto konkursowy tryb powoływania członków zarządów i rad nadzorczych spółek publicznej radiofonii i telewizji, a także członków rad programowych niebędących reprezentantami ugrupowań parlamentarnych.

Wsparcie dla przedsiębiorców w czasie pandemii

Senat zdecydował o wniesieniu do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, przygotowanego z inicjatywy grupy senatorów. Ma on na celu rozszerzenie katalogu narzędzi wsparcia przewidzianych w tzw. ustawie covidowej. Zakłada, że w czasie stanu zagrożenia epidemicznego lub epidemii i w okresie do 90. dnia następującego po ich odwołaniu osoby fizyczne i prawne mogłyby występować do właściwego organu lub państwowej jednostki organizacyjnej z wnioskiem o wydanie wyjaśnienia zakresu i sposobu stosowania przepisów, z których wynika obowiązek publicznoprawny. W sprawach szczególnie skomplikowanych termin na wydanie interpretacji mógłby zostać wydłużony do 45 dni. Dla przedsiębiorców objętych całkowitym zakazem prowadzenia działalności projekt przewiduje wsparcie z budżetu państwa na pokrycie kosztów działalności (m.in. opłaty za gaz, energię elektryczną, wodę i najem, wynagrodzenia brutto osób zatrudnionych w ramach umowy o pracę i umowy- zlecenia) w przeliczeniu na każdy dzień przestoju spowodowanego tym zakazem. Z kolei mikroprzedsiębiorcy mogliby zawieszać swoją działalność na okres do 6 miesięcy, jeżeli ich przychód w ostatnich 2 miesiącach spadł co najmniej o 40% w stosunku do przychodu uzyskanego w tym samym okresie poprzedniego roku. Pracownikom w okresie zawieszenia działalności przez mikroprzedsiębiorcę przysługiwałoby świadczenie postojowe. Projekt nakłada ponadto na uprawnionego do używania powierzchni handlowej w obiekcie o powierzchni sprzedaży powyżej 2 tys. m^2 obowiązek złożenia udostępniającemu bezwarunkowej i wiążącej oferty przedłużenia

obowiązywania umowy najmu lub dzierżawy o okres obowiązywania zakazu prowadzenia działalności handlowej.

19. posiedzenie Senatu (16–17 grudnia 2020 r.)

Większy udział gmin, powiatów i województw we wpływach z PIT

Izba postanowiła skierować do Sejmu projekt ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, przygotowany z inicjatywy grupy senatorów. Celem projektowanej noweli jest wyrównanie ubytków w dochodach jednostek samorządu terytorialnego, spowodowanych wprowadzeniem w 2019 r. zmian w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych. Jak podkreślono w uzasadnieniu projektu, bez proponowanej rekompensaty nie będzie możliwe powstrzymanie spadku tempa rozwoju polskich gmin, powiatów i województw, który jest nieuniknionym skutkiem ubytku dochodów własnych. Projekt ustawy przewiduje zwiększenie wysokości udziału jednostek samorządu terytorialnego we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT). W wypadku gmin ma on wzrosnąć z 39,34% do 43,93%, powiatów – z 10,25% do 11,49%, a województw – z 1,60% do 1,79%. Projekt przewiduje też zmianę wskaźnika podstawy wyliczania udziałów gminy, powiatu i województwa we wpływach z PIT, stanowiącego dochód budżetu państwa.

Ułatwienie kontaktu osoby tymczasowo aresztowanej z obrońcą

Senat zdecydował o wniesieniu do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy, przygotowanego z inicjatywy grupy senatorów. Ma on na celu pełną realizację prawa osoby tymczasowo aresztowanej do kontaktu z obrońcą i uproszczenie czynności organizacyjnych organu procesowego. Zgodnie z proponowanymi przepisami organ, do którego dyspozycji pozostaje tymczasowo aresztowany, po otrzymaniu informacji o ustanowieniu obrońcy niezwłocznie przesyłałby do dyrektora aresztu śledczego, gdzie przebywa tymczasowo aresztowany, zarządzenie o zgodzie na wielokrotne

Senator Aleksander Pociej, sprawozdawca komisji praw człowieka i ustawodawczej w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy.

widzenie tego obrońcy z aresztowanym. Jeśli aresztowany pozostaje w dyspozycji kilku organów, obrońca nie będzie musiał uzyskiwać zgody na widzenie od każdego z nich.

Większe kwoty zwrotu z tytułu utraconych dochodów dla świadków w postępowaniach karnych i cywilnych

Izba postanowiła skierować do Sejmu projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, przygotowany przez Komisję Ustawodawczą. Przewiduje on zwiększenie z 4,6 do 10% równowartości tzw. kwoty bazowej maksymalnej kwoty zwrotu utraconego wynagrodzenia lub dochodu, przysługującego świadkom za każdy dzień udziału w czynnościach postępowania. Obecnie maksymalna kwota zwrotu wynosi 82,31 zł. W ocenie Senatu jej podwyższenie przyczyni się do zwiększenia skuteczności wezwań do stawiennictwa świadków i przyspieszenia postępowań.

Senator Krzysztof Kwiatkowski, sprawozdawca komisji: praw człowieka i ustawodawczej w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Dostęp organów gminy do rejestrów stanu cywilnego

Senat postanowił wnieść do Sejmu projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, przygotowany z inicjatywy grupy senatorów. Celem zmian jest uproszczenie procedur administracyjnych związanych z nadaniem numeru PESEL, zameldowaniem i uzyskaniem dowodu osobistego przez osoby, które nie mają numeru PESEL i urodziły się poza Polską. Projekt przewiduje, że od 1 stycznia 2022 r. wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast uzyskaliby dostęp do rejestru stanu cywilnego w zakresie aktu urodzenia; chodzi o dane przewidziane dla odpisu skróconego aktu urodzenia. Jak napisano w uzasadnieniu projektu, dzięki temu rozwiązaniu obywatele bez nadanego numeru PESEL nie będą musieli dostarczać odpisu aktu urodzenia przy ubieganiu się o wydanie dowodu osobistego lub przy zameldowaniu.

Senator Wadim Tyszkiewicz, sprawozdawca komisji: samorządu terytorialnego i ustawodawczej w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego.

Dodatek do emerytur strażaków ochotników

Izba postanowiła o skierowaniu do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, przygotowanego z inicjatywy grupy senatorów. Zakłada on, że strażacy ochotnicy, którzy co najmniej przez 20 lat byli członkami ochotniczych straży pożarnych i brali bezpośredni udział w działaniach ratowniczych, otrzymywaliby dodatek do emerytury w wysokości 20 zł za każdy rok udokumentowanej czynnej służby. Dodatek przyznawany byłby

Głosowanie w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

także osobom, które pełniły służbę w analogicznych jednostkach OSP w innych państwach Unii Europejskiej.

Zapobieganie uchylaniu się od obowiązkowych szczepień dzieci

Senat zdecydował o wniesieniu do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, ustawy – Prawo oświatowe oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, przygotowanego na podstawie propozycji grupy senatorów. Projekt rozszerza zakres danych przedstawianych przez rodzica przy zapisywaniu dziecka do żłobka lub klubu dziecięcego o informację, czy dziecko ma wymagane szczepienia lub przeciwwskazania do szczepień. Zaświadczenie o odbytych wymaganych szczepieniach byłoby też dodatkowym kryterium, uwzględnianym podczas pierwszego

Senator Alicja Chybicka, sprawozdawczyni komisji: samorządu terytorialnego, ustawodawczej oraz zdrowia w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, ustawy – Prawo oświatowe oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

etapu rekrutacji dzieci do przedszkoli lub oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych w wypadku większej liczby kandydatów. Wymóg ten nie dotyczyłby dziecka w wieku 6 lat, odbywającego roczne przygotowanie przedszkolne. W uzasadnieniu projektu zaznaczono, że efektem wejścia w życie projektowanej ustawy będzie spadek liczby osób uchylających się od obowiązkowych szczepień i zarazem wzrost poziomu wyszczepialności, co bezpośrednio przełoży się na znacznie mniejszą liczbę zachorowań na choroby zakaźne.

Podjęte uchwały

17. posiedzenie Senatu (26–28 października 2020 r.)

Uchwała w sprawie upamiętnienia 80. rocznicy Bitwy o Anglię i jej Polskich Bohaterów

W uchwale, której projekt wniosła grupa senatorów, Izba oddała hołd jej wszystkim bohaterom, a szczególnie pilotom polskim. Przypomniano w niej, że na początku 1940 r. utworzono polskie dywizjony myśliwskie – 302 „Poznański" i 303 „Warszawski" im. Tadeusza Kościuszki oraz dywizjony bombowe – 300 „Ziemi Mazowieckiej" i 301 „Ziemi Pomorskiej" im. Obrońców Warszawy. Dywizjony te weszły do walki w najcięższym okresie bitwy o Anglię. Wzięło w niej udział 145 polskich pilotów, którzy zestrzelili ponad 200 samolotów. „Szczególną chwałą okrył się dywizjon 303, którego piloci strącili 110 samolotów niemieckich przy stratach własnych wynoszących 8 pilotów. Łącznie w Bitwie o Anglię poległo 29 polskich pilotów" – czytamy w uchwale. Podkreślono też w niej, że bohaterskie działania pilotów docenił ówczesny premier Wielkiej Brytanii Winston Churchill, który wspominając Bitwę o Anglię, wypowiedział znamienne słowa: „Nigdy w dziejach ludzkich konfliktów tak wielu nie zawdzięczało tak wiele tak nielicznym". Izba wyraziła też przekonanie o szczególnym znaczeniu bitwy o Anglię dla losów II wojny światowej. Izba wyraziła też przekonanie o szczególnym znaczeniu bitwy o Anglię dla losów II wojny światowej.

18. posiedzenie Senatu (25–28 listopada; 2–3 grudnia 2020 r.)

Uchwała wzywająca Radę Ministrów do przyjęcia wynegocjowanego projektu budżetu Unii Europejskiej

W uchwale, której projekt wniosła grupa senatorów, Senat wezwał rząd do poszanowania interesu narodowego i wycofania się ze sprzecznej z polską racją stanu groźby wetowania budżetu Unii Europejskiej. Zapewnił, że dołoży wszelkich starań, by zwyciężył interes Polski, w której praworządność, fundamenty demokracji, równość obywateli wobec prawa nie są kwestionowane.

Głosowanie w sprawie projektu uchwały w sprawie upamiętnienia 80. rocznicy Bitwy o Anglię i jej Polskich Bohaterów.

Uchwała w sprawie ustanowienia roku 2021 Rokiem Prymasa Tysiąclecia Stefana Kardynała Wyszyńskiego

W uchwale, której projekt przedstawiła grupa senatorów, Senat oddał hołd prymasowi Stefanowi Wyszyńskiemu, wyraził też pamięć, szacunek i wielkie uznanie dla jego całego życia, które – jak czytamy – było wielkim świadectwem umiłowania ojczyzny i rodaków. Senatorowie przypomnieli, że w 2021 r. przypada 120. rocznica urodzin i 40. rocznica śmierci prymasa Stefana Wyszyńskiego. Podkreślili też, że dla prymasa szczególnie ważne były prawa człowieka, niezależnie od tego, w jakim okresie historii naszego kraju przychodziło mu ich bronić. Jak napisano, wyjątkowo troskliwie strzegł losów polskiego Kościoła w najczarniejszych latach stalinizmu. „Za swoją niezłomną postawę wobec władz komunistycznych, za sprzeciw wobec niszczenia życia społecznego i kościelnego spędził kilka lat w uwięzieniu" – czytamy w uchwale.

Senator Jan Filip Libicki, sprawozdawca komisji ustawodawczej na temat projektu uchwały w sprawie ustanowienia roku 2021 Rokiem Prymasa Tysiąclecia Stefana Kardynała Wyszyńskiego.

Uchwała ustanawiająca rok 2021 Rokiem Cypriana Norwida

Z okazji 200. rocznicy urodzin Norwida, która przypada w 2021 r., Senat zdecydował o ustanowieniu roku 2021 Rokiem Cypriana Norwida w przekonaniu, że umożliwi to godne upamiętnienie i przybliżenie Polakom tego jednego z najwybitniejszych polskich twórców, głębokiego myśliciela i chrześcijanina, gorącego, choć niepozbawionego krytycyzmu patrioty, który większą część życia przeżył na emigracji. W uchwale, której projekt wniosła grupa senatorów, podkreślono, że myśl poety, iż „Ojczyzna to wielki zbiorowy obowiązek", jest ciągle aktualna.

Od lewej: przewodniczący Rady Fundacji Museion Norwid dr hab. Tomasz Korpysz, sprawozdawczyni komisji ustawodawczej w sprawie projektu uchwały ustanawiającej rok 2021 Rokiem Cypriana Norwida senator Halina Bieda i marszałek Tomasz Grodzki po podjęciu uchwały.

Uchwała o ustanowieniu roku 2021 Rokiem Pracowników Ochrony Zdrowia

W uchwale, podjętej z inicjatywy senator Beaty Małeckiej-Libery, Izba oddała hołd pracownikom ochrony zdrowia oraz wyraziła szacunek i uznanie dla ich wielkiej pracy w czasie pandemii koronawirusa. Senatorowie podkreślili, że od pierwszego dnia pandemii pracownicy ochrony zdrowia, nie zważając na wielkie zagrożenie, podjęli z nią walkę. Nie dysponując wystarczającą ilością środków ochrony indywidualnej, ratowali życie i zdrowie pacjentów. Jak zaznaczono, stali się wielkimi, choć często bezimiennymi, bohaterami. „Społeczeństwo, którego życie i zdrowie dziś tak bardzo zależy od wysiłków pracowników ochrony zdrowia, musi o nich pamiętać, zabezpieczając odpowiednio zarówno płace, jak i warunki pracy dla nich wszystkich. Rządzący powinni o nich dbać, zapewniając właściwe finansowanie całej ochrony zdrowia oraz odpowiednie nagradzanie i docenianie" – czytamy w uchwale.

Uchwała ustanawiająca rok 2021 Rokiem Powstań Śląskich

W uchwale, której projekt przedstawiła grupa senatorów, Senat oddał hołd powstańcom śląskim za ich patriotyzm i umiłowanie polskości oraz męstwo i hart ducha w walkach, dzięki którym część Górnego Śląska powróciła do odradzającego się państwa polskiego. Senatorowie przypomnieli przebieg 3 powstań śląskich w latach 1919, 1920 i 1921, w których życie oddało kilka tysięcy osób. „Dziś uczestnicy walk nie mogą już o nich opowiedzieć, gdyż ostatni z weteranów odszedł na wieczną wartę. Dlatego

na nas spoczywa obowiązek pamiętania. Bez względu na ocenę historyczną czy prowadzone spory jesteśmy winni Powstańcom szacunek i cześć, tak jak i innym bohaterom naszej historii" – czytamy w uchwale.

Uchwała w sprawie ustanowienia roku 2021 Rokiem Polskiej Tradycji Konstytucyjnej

Senator Kazimierz Michał Ujazdowski, sprawozdawca komisji ustawodawczej na temat projektu uchwały w sprawie ustanowienia roku 2021 Rokiem Polskiej Tradycji Konstytucyjnej.

W uchwale, podjętej z inicjatywy grupy senatorów, Senat zwraca uwagę, że w 2021 r. przypadają 2 rocznice o niezwykłym znaczeniu dla polskiej tradycji konstytucyjnej – 230-lecie Konstytucji 3 maja i 100-lecie konstytucji marcowej. Dlatego też Izba, wyrażając szacunek dla ustrojowych dokonań naszych przodków, mając przekonanie o kluczowym znaczeniu wolności i dobrego prawa w kulturze politycznej Polaków, ogłosiła rok 2021 Rokiem Polskiej Tradycji Konstytucyjnej. Jak czytamy w uchwale, obie konstytucje wyrastają z republikańskiej tradycji życia publicznego, traktującej państwo jako dobro wspólne, a prawo jako reguły chroniące wolność obywateli przed arbitralnością władzy. Były też wyrazem troski naszych przodków o dobro Rzeczypospolitej, rozwój praw jednostki i stanowiły pozytywny wkład w europejskie dziedzictwo prawne. Senatorowie podkreślili, że obie konstytucje inspirowały wysiłek niepodległościowy i wolnościowy Polaków, miały istotny wpływ na dążenia opozycji demokratycznej i NSZZ „Solidarność" oraz towarzyszących ruchów społecznych do odbudowy państwa polskiego jako w pełni obywatelskiego, z wysokim standardem ochrony praw jednostki.

Uchwała w 650. rocznicę śmierci Króla Kazimierza Wielkiego

W uchwale, podjętej z inicjatywy senatora Aleksandra Pocieja, Izba przypomniała życie i dokonania ostatniego króla polskiego z dynastii Piastów, podkreślając, że monarcha po przeszło 200 latach rozbicia politycznego Polski przeprowadził ważne reformy. Senat uznał, że panowanie Kazimierza Wielkiego stało się fundamentem potęgi Królestwa Polskiego w następnych stuleciach. „Król Kazimierz jest w historii Polski przykładem tego, iż można w świadomości potomnych zostać wielkim niekoniecznie ze względu na zasługi wojenne, ale dzięki zajmowaniu się gospodarką i prawem" – czytamy w uchwale.

Uchwała w sprawie upamiętnienia rewolucji 1905 roku oraz poprzedzającego ją zrywu polskich robotników w walce z carskim zaborcą

W uchwale, podjętej z inicjatywy wicemarszłkini Gabrieli Morawskiej-Staneckiej i senatora Wojciecha Koniecznego, Izba, przekonana o szczególnym znaczeniu rewolucji 1905 r. i poprzedzających ją wydarzeń, rozgrywających się na ziemiach polskich objętych zaborem carskiej Rosji, złożyła hołd bohaterom, bojownikom o odrodzenie państwa polskiego, niepodległość i suwerenność Polaków. W uchwale podkreślono, że rewolucja 1905 r. była zrywem społeczeństwa w obronie wartości narodowych i praw społecznych, zwróciła się przeciwko carskiemu absolutyzmowi. Jak czytamy w niej, wydarzenie to wymusiło zmiany ustrojowe w Rosji, a na terenie Królestwa Polskiego przyczyniło się do wzrostu świadomości narodowej społeczeństwa, co w dalszej perspektywie ułatwiło odzyskanie przez Polskę niepodległości w 1918 r.

19. posiedzenie Senatu (16–17 grudnia 2020 r.)

Uchwała w sprawie upamiętnienia 50. rocznicy wydarzeń Grudnia '70

W uchwale, której projekt wniosła grupa senatorów, Senat oddał hołd wszystkim ofiarom wydarzeń Grudnia '70. Senatorowie

Senator Marek Komorowski, sprawozdawca komisji ustawodawczej na temat projektu uchwały w sprawie upamiętnienia 50. rocznicy wydarzeń Grudnia '70.

przypomnieli, że protesty były odpowiedzią na drastyczne podwyżki cen żywności, wprowadzone 12 grudnia 1970 r. Był to, jak podkreślili, heroiczny zryw Polaków przeciwko komunistycznej władzy, który został krwawo stłumiony. Władze użyły sił wojska, milicji i służby bezpieczeństwa. Według oficjalnych danych śmierć poniosło 45 osób, 1165 zostało rannych, a ok. 3 tys. najpierw bestialsko pobito, a następnie aresztowano. W uchwale podkreślono, że osoby odpowiedzialne za ofiary Grudnia '70 nie zostały osądzone. „Nie siła i przemoc, a dialog oraz kompromis winny służyć rozwiązywaniu konfliktów między społeczeństwem i władzą" – czytamy w uchwale.

Informacje

17. posiedzenie Senatu (26–28 października 2020 r.)

Informacje o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w pracach Unii Europejskiej w okresach lipiec–grudzień 2019 r. (przewodnictwo Finlandii w Radzie Unii Europejskiej) i styczeń–czerwiec 2020 r. (przewodnictwo Chorwacji w Radzie Unii Europejskiej)

Podsumowując udział Polski w pracach Unii Europejskiej w czasie prezydencji fińskiej, minister ds. Unii Europejskiej Konrad Szymański zaznaczył, że jednym z ważniejszych priorytetów była polityka klimatyczna. Działania rządu koncentrowały się na tym, aby cel neutralności klimatycznej był wspólny dla Unii, ale nie zobowiązywał poszczególnych państw członkowskich do osiągnięcia poziomu redukcji emisji CO_2 już w 2050 r.

W trakcie prezydencji fińskiej Polska podejmowała też różne inicjatywy dotyczące unijnego budżetu. Jak mówił minister Konrad Szymański, nasz kraj należał do grupy najbardziej krytycznie nastawionych państw w stosunku do pierwotnych założeń projektu budżetu. Przypomniał też o kwestii warunkowego wydatkowania środków z budżetu UE; chodzi o przestrzeganie zasad praworządności.

Minister poinformował, że Finlandia angażowała się też w działania na rzecz wspólnego rynku. „Mamy tutaj do czynienia z dużym deficytem, z jednej strony, rokrocznie przyjmowane deklaracje, a z drugiej – niezdolność do podjęcia działań legislacyjnych nawet w wypadku inicjatyw bardzo skromnych, jak np. dyrektywa notyfikacyjna czy e-karta usługowa" – mówił minister Konrad Szymański. Jak dodał, skrajnym przykładem rozbieżności deklaracji i praktyki politycznej Unii Europejskiej jest pakiet mobilności. Wyjaśnił, że Parlament Europejski przyjął jeszcze gorsze rozwiązania niż te, które były uzgodnione przez Radę. To doprowadziło do zaskarżenia w październiku 2020 r. tych aktów prawnych do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej przez Polskę i kilka innych państw.

Omawiając prezydencję chorwacką, minister Konrad Szymański podkreślił, że w związku z pandemią działała ona w sytuacji, w której trzeba było szybkich decyzji, jakich nigdy wcześniej nie musiano podejmować. „Bardzo szybkie przeorganizowanie prac Unii Europejskiej wymagało wyobraźni,

Minister ds. Unii Europejskiej Konrad Szymański.

przygotowania, przywództwa i to uzyskaliśmy ze strony Chorwacji" – ocenił. „Chorwacja zdecydowała się m.in. na bardzo szybkie uruchomienie platformy politycznego zarządzania kryzysowego w Unii, zmiany regulacyjne, umożliwienie wykorzystania budżetu Unii Europejskiej na cele związane z pandemią" – wyliczał. Zaznaczył, że Polska zwracała uwagę, że skala strat w całej europejskiej gospodarce przekracza proponowane niewielkie zmiany w budżecie. Udało się uruchomić pożyczki z Europejskiego Banku Inwestycyjnego, Europejski Mechanizm Stabilizacyjny i nową inicjatywę SURE, odnoszącą się do ratowania rynku pracy, której jednymi z głównych beneficjentów będą Polska, Włochy i Hiszpania. Minister Konrad Szymański poinformował, że Polska w stanowisku z 8 maja 2020 r. w sprawie budżetu unijnego zwróciła uwagę, że w wypadku niektórych państw oferowanie pożyczek to zdecydowanie za mało, ponieważ już teraz mają one problemy z obsługą własnego długu, dlatego potrzebny jest mechanizm o charakterze grantowym. Jeszcze za prezydencji chorwackiej Komisja Europejska nie tylko przedstawiła nowy pakiet wieloletnich ram finansowych, ale również dołączyła do niego drugi komponent, czyli Europejski Instrument na rzecz Odbudowy, który otworzył drogę do osłabienia krytyki tego pakietu przez Polskę, a także do uzgodnienia wspólnego stanowiska, co stało się w lipcu 2020 r., już za prezydencji niemieckiej.

Minister Konrad Szymański poinformował, że prezydencja chorwacka zajmowała się też kwestią migracji. 4 czerwca 2020 r. Polska wspólnie z 7 innymi państwami przedstawiła swoje oczekiwania, jeżeli chodzi o kompromis w tej sprawie. Najważniejsze z nich to ochrona granic zewnętrznych, warunkowy dostęp do pomocy rozwojowej dla tych krajów, które są źródłami nielegalnej migracji, lepsza współpraca w zakresie readmisji i powrotów. Jak mówił minister ds. UE, bardzo wiele postulatów zostało uwzględnionych w nowym pakiecie Komisji Europejskiej. Choć pakiet wciąż nie spełnia wszystkich oczekiwań naszego kraju, jest krokiem we właściwym kierunku.

Minister Konrad Szymański za sukces prezydencji chorwackiej uznał odblokowanie procesu rozszerzenia UE o Albanię, Macedonię Północną, Serbię i Czarnogórę.

18. posiedzenie Senatu (25–27 listopada i 2–3 grudnia 2020 r.)

Informacja Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o działaniach policji wobec uczestniczek i uczestników protestów po ogłoszeniu decyzji Trybunału Konstytucyjnego

Minister spraw wewnętrznych Mariusz Kamiński nie przybył na obrady Senatu, Izba nie mogła więc wysłuchać informacji. Odbyła się jednak dyskusja na temat działań policji wobec uczestników protestów po ogłoszeniu decyzji Trybunału Konstytucyjnego z 22 października 2020 r., w której wzięli udział senatorowie i zaproszeni goście, m.in. rzecznik praw obywatelskich Adam Bodnar, posłanki: Anna Maria Żukowska, Monika Wielichowska i Agnieszka Dziemianowicz-Bąk, posłowie: Michał Szczerba, Andrzej Rozenek i Cezary Tomczyk oraz uczestniczka protestów Katarzyna Augustynek.

W ocenie rzecznika praw obywatelskich Adama Bodnara obecnie panuje chaos regulacyjny i informacyjny odnośnie do ograniczeń czy zakazu zgromadzeń. Te niejasności, jego zdaniem, przekładają się także na postępowanie policji. „Nawet jeśli uznalibyśmy, że niektóre zgromadzenia odbywają się w sposób niezgodny z przepisami, to działania policji powinny raczej zmierzać do zapewnienia bezpiecznego przebiegu zgromadzeń spontanicznych niż polegać na ich tłumieniu" – przekonywał. Zwrócił uwagę, że na podstawie rozpatrywanych przez jego biuro skarg uczestników różnych demonstracji w ciągu ostatnich kilku miesiącach zauważalna jest intensyfikacja działań policji. Polega ona na nieustannym legitymowaniu osób, które albo uczestniczą w demonstracji, albo tylko się na nią udają, kierowaniu wniosków do sanepidu, zatrzymaniach, nierównym traktowaniu w zależności od tego, czego dotyczy dana demonstracja, podejmowaniu działań w stosunku do nastolatków. Zdaniem rzecznika praw obywatelskich kolejna zmiana strategii policji nastąpiła 9 listopada 2020 r. Ma ona na celu rozwiązywanie wszelkich demonstracji, a służą temu takie działania, jak np. tworzenie tzw. kotłów (blokowanie demonstrantom możliwości rozejścia się), pośrednie pozbawianie wolności (wywożenie zatrzymanych osób do odległych komisariatów), nadmierne stosowanie środków

Debata na temat działań policji wobec uczestniczek i uczestników protestów po ogłoszeniu decyzji Trybunału Konstytucyjnego w sprawie aborcji.

przymusu bezpośredniego, zmiana podejścia do grup chronionych (dziennikarze i parlamentarzyści), polityka informacyjna Policji i odpowiedzialnych za nią polityków. „To, co się stało i co wciąż się dzieje na ulicach polskich miast – chciałbym podkreślić, że nie od 22 października, bo działo się to także wcześniej – musi budzić największy niepokój" – mówił Adam Bodnar. Zaznaczył, że obecna debata powinna być wstępem do działań wyjaśniających oraz ewentualnej zmiany przepisów. Przypomniał, że art. 14 ust. 3 ustawy o Policji stanowi, iż policjanci w toku wykonywania czynności służbowych mają obowiązek respektowania godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka, z kolei rota ślubowania odwołuje się do obowiązku przestrzegania prawa i wierności konstytucji. Zwrócił się do Senatu o podjęcie inicjatywy ustawodawczej, która podkreślałby znaczenie tych najbardziej podstawowych norm konstytucyjnych w działalności funkcjonariuszy.

„Co się stało z polską Policją? Co się takiego wydarzyło w Policji, że zaczyna się bać silniejszych, a atakować słabszych? Co takiego się wydarzyło, że 11 listopada policja jest bardziej bierna, a tydzień później – bardziej aktywna? Co takiego się dzieje, że Policja traci wiarygodność, która tak mozolnie była budowana przez ostatnie 30 lat i odróżniała ją od Milicji Obywatelskiej z dawnych, niechlubnych czasów komuny? Co się dzieje wreszcie z polską Policją, że przestaje być narzędziem ochrony obywateli przed przestępcami, a staje się instrumentem w ręku władzy, dla ochrony interesów tej władzy?" – pytał senator Bogdan Klich.

Szczegółowe informacje na temat przebiegu posiedzeń Senatu dostępne są na stronie internetowej Senatu: www.senat.gov.pl.

Z prac komisji

Komisja Gospodarki Narodowej i Innowacyjności

Komisja Gospodarki Narodowej i Innowacyjności wspólnie z Komisją Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej 24 listopada 2020 r. wniosły do marszałka Senatu projekt ustawy o zmianie ustawy o pracowniczych planach kapitałowych oraz ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Projekt zakłada przedłużenie terminów wdrożenia pracowniczych planów kapitałowych do stycznia 2022 r. Przewiduje ponadto, że za okres niezdolności pracownika do pracy z powodu COVID-19 lub niemożności jej wykonywania z powodu obowiązkowej kwarantanny przysługiwałby mu zasiłek chorobowy od pierwszego dnia tej niezdolności lub niemożności w wysokości 100% podstawy wymiaru zasiłku, finansowany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Posiedzenie komisji: gospodarki i rodziny, 24 listopada 2020 r.

Komisja Infrastruktury

Na posiedzeniu komisji 24 listopada 2020 r. zaprezentowano dokument „Kierunki rozwoju transportu intermodalnego do 2030

Posiedzenie Komisji Infrastruktury, 24 listopada 2020 r. Od lewej senatorowie Jan Hamerski i Stanisław Lamczyk.

z perspektywą do 2040”, przygotowany przez Centrum Unijnych Projektów Transportowych. Określono w nim działania niezbędne do rozwoju i promocji transportu intermodalnego w Polsce z wykorzystaniem środków z unijnego budżetu na lata 2021–27. W projekcie wskazano m.in. najważniejsze trasy kolejowe, określono wytyczne co do lokalizacji terminali kontenerowych istotnych dla przewozów intermodalnych, a także podstawowe działania w zakresie ich modernizacji, budowy czy wyposażenia. Określone zostały też potrzeby dotyczące taboru kolejowego dla przewozów skonteneryzowanych, rozwoju systemów telematycznych i informacyjnych związanych z przewozem ładunków wykorzystujących transport intermodalny. Wskazano również na działania służące usuwaniu barier w rozwoju przewozów intermodalnych.

Komisja Kultury i Środków Przekazu

Komisja, po zapoznaniu się 24 listopada 2020 r. z informacją Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu oraz Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii na temat pomocy dla środowisk kultury w czasie pandemii COVID-19, 26 listopada 2020 r. podjęła 2 uchwały. W pierwszej zwróciła się

do wicepremiera, ministra kultury Piotra Glińskiego o pilne udostępnienie komisji i opinii publicznej informacji o wielkości pomocy finansowej dla środowiska kultury w związku z pandemią ze wskazaniem kwot wsparcia kierowanych do poszczególnych grup adresatów, w szczególności do jednostek samorządu terytorialnego, samorządowych jednostek kultury, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców. Przypomniano, że zgodnie z komunikatem resortu kultury z 30 października 2020 r. pomoc miała wynieść łącznie 6 mld zł. Komisja domagała się też informacji na temat planowanego przez rząd wsparcia finansowego dla samorządowych instytucji kultury, działających w formie ośrodków, domów i centrów kultury, oraz dla osób pracujących w sektorze kultury na podstawie umów cywilnoprawnych. Jak zaznaczono w uchwale, z punktu widzenia dobra kultury wsparcie tych instytucji i tej grupy twórców kultury jest równie ważne jak dla instytucji artystycznych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców czy osób pracujących na etatach. W opinii komisji niezbędne są też przejrzystość zasad podziału pomocy finansowej dla środowisk kultury, objęcie nią wszystkich środowisk jej potrzebujących oraz sprawiedliwe, akceptowane społecznie rozdzielenie pomiędzy poszczególnych adresatów.

W uchwale w sprawie przesunięcia terminu wykorzystania wsparcia finansowego jednostek prowadzących działalność kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca komisja wyraziła przekonanie, że w związku z wstrzymaniem, uzasadnionym potrzebą doprecyzowania regulaminu, rozdziału środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, przeznaczonego dla jednostek prowadzących działalność kulturalną w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca w celu finansowania lub dofinansowania realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, a także zważywszy na to, że umowy z tymi jednostkami będą podpisywane w ostatniej dekadzie listopada lub na początku grudnia 2020 r., konieczne jest ustalenie terminu wykorzystania pomocy finansowej dla środowisk związanych z kulturą na 31 marca 2021 r. Komisja wezwała zatem Radę Ministrów do takiej zmiany terminu.

Senator Barbara Zdrojewska na posiedzeniu komisji kultury, 24 listopada 2020 r.

Komisja Nauki, Edukacji i Sportu

Senator Kazimierz Wiatr na posiedzeniu komisji nauki, 16 grudnia 2020 r.

Podczas posiedzenia komisji 16 grudnia 2020 r. wiceminister edukacji Maciej Kopeć i wiceminister nauki Anna Budzanowska przedstawili informacje na temat zdalnego nauczania w szkołach i na uczelniach. Wiceminister edukacji zaznaczył, że praca w szkołach jest dostosowana do wytycznych głównego inspektora sanitarnego, Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Edukacji Narodowej, a formuła nauczania zmieniała się w obecnym roku szkolnym w zależności od sytuacji epidemicznej. Pierwsze ograniczenia w nauce stacjonarnej na masową skalę wprowadzono od 19 października 2020 r. Wcześniej o tym, czy dana szkoła pracuje zdalnie, czy w systemie mieszanym, i w jakiej skali, decydowała inspekcja sanitarna. Ta zasada nadal obowiązuje w przedszkolach. Zajęcia stacjonarne w szkołach zawieszono 9 listopada 2020 r. Zgodnie z rozporządzeniem ministra edukacji stacjonarne funkcjonowanie szkół, oprócz pewnych wyjątków, zostało ograniczone do 3 stycznia 2021 r. Po feriach, od 18 stycznia 2021 r., w zależności

od sytuacji epidemicznej, można przewidzieć np. wariant nauczania, w którym będą strefy żółta i czerwona, czyli z nauczaniem hybrydowym i zdalnym, czy inne działania dotyczące np. klas VIII szkół podstawowych, III liceów i szkół branżowych lub IV klas techników. Rozporządzenie ministra edukacji w sprawie egzaminu ósmoklasisty i matury określiło formułę obu egzaminów i wymagań, jakie będą obowiązywały.

Wiceminister nauki Anna Budzanowska przypomniała, że wszystkie uczelnie przeszły na zdalny tryb nauczania w październiku 2020 r. Resort przygotował rozwiązania dotyczące m.in. praktyk, rekrutacji na studia i innych kwestii organizacyjnych w czasie pandemii, które znajdą się w przygotowywanej tzw. tarczy 7.

W trakcie dyskusji senator Wojciech Konieczny zwrócił uwagę, że izolacja uczniów i nauczanie zdalne powodują u dzieci i młodzieży depresję. Pytał, czy resort przewiduje jakieś wsparcie psychologiczne dla uczniów. Odpowiadając, wiceminister Maciej Kopeć poinformował, że w związku z napływającymi sygnałami o narastającym zjawisku depresji wśród uczniów resort uważa, iż potrzebne będzie uruchomienie poradni psychologiczno-pedagogicznych on-line.

Senator Wojciech Konieczny na posiedzeniu komisji nauki, 16 grudnia 2020 r.

Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji

Komisja na podstawie rozpatrzonych petycji wniosła 3 projekty ustaw, realizujące zawarte w nich postulaty. Projekt ustawy

Posiedzenie komisji praw człowieka, 16 grudnia 2020 r.

o zmianie ustawy o Trybunale Stanu (petycja P9-52/19) zakłada, że organem właściwym do uchwalenia regulaminu Trybunału Stanu byłby on sam, a nie – jak obecnie – Sejm. Zgodnie z proponowanymi przepisami, Trybunał Stanu uchwalałby swój regulamin bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy składu, a jego tekst byłby ogłaszany w Monitorze Polskim. Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (petycja P9-43/19) przewiduje uregulowanie w ustawie kwestii dotyczących wyłączenia spod egzekucji zwierząt i rzeczy potrzebnych do prowadzenia gospodarstwa rolnego. Obecnie są one unormowane w rozporządzeniu ministra sprawiedliwości w sprawie określenia przedmiotów należących do rolnika prowadzącego gospodarstwo, które nie podlegają egzekucji. Projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej (petycja P9–47/19) ma na celu umożliwienie podpisywania umów o prowadzenie rodzinnych domów pomocy również z gminą sąsiadującą z tą, na której terenie znajduje się taki dom.

24 listopada 2020 r. senatorowie z komisji praw człowieka mieli wysłuchać informacji ministra spraw wewnętrznych i administracji oraz komendanta głównego Policji o działaniach podejmowanych przez funkcjonariuszy wobec uczestników demonstracji, która miała miejsce w Warszawie 18 listopada 2020 r., ale na posiedzenie komisji nie przybyli ani przedstawiciele resortu spraw wewnętrznych, ani Policji. Senatorowie wysłuchali natomiast opinii rzecznika praw obywatelskich Adama Bodnara, prawników występujących w obronie osób zatrzymanych i przedstawicielki Amnesty International. O swoich doświadczeniach mówiły osoby zatrzymane przez policjantów.

Podczas dyskusji wicemarszałkini Gabriela Morawska-Stanecka zwróciła uwagę na, jej zdaniem, brutalne i nieadekwatne działania Policji podejmowane wobec protestujących, także wobec dziennikarzy i parlamentarzystów, którzy wykonują swoje obowiązki lub próbują interweniować podczas zajść. Jak podkreśliła, eskalacja działań policji ma miejsce nie tylko w Warszawie, ale także wszędzie tam, gdzie odbywają się protesty. W opinii senatora Bogdana Klicha obecne działania Policji pokazują, że ta formacja powoli zaczyna działać pod politycznym naciskiem. Policja nie zajmuje się ochroną obywateli, lecz „staje się narzędziem ochrony władzy przed obywatelami". Wśród nadużyć Policji senatorowie wymieniali także powszechną odmowę legitymowania się przez funkcjonariuszy, niepodawanie podstawy prawnej zatrzymania, nadużywanie kontroli osobistej czy utrudnianie kontaktu z adwokatami i opiekunami prawnymi.

Wicemarszałkini Gabriela Morawska-Stanecka na posiedzeniu komisji praw człowieka, 24 listopada 2020 r.

Podczas posiedzenia komisji 18 listopada 2020 r. raport z wykonywania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC) przez Polskę za 2019 r. przedstawił wiceminister spraw zagranicznych Piotr Wawrzyk. Poinformował, że w 2019 r. wykonano 41 orzeczeń ETPC. Podkreślił też rolę parlamentu w procesie wykonywania wyroków i ich implementacji. Jako przykład takich działań wskazał senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich. Jego przyjęcie pozwoliłoby na zamknięcie nadzoru nad wykonywaniem wyroku w sprawie Grabowski p. Polsce, a przede wszystkim przyczyniłoby się do usunięcia luki prawnej i wzmocnienia w Polsce ochrony osób małoletnich pozbawionych wolności.

W trakcie dyskusji senatorowie Michał Seweryński i Aleksander Pociej pytali wiceministra spraw zagranicznych m.in. o rozwiązanie problemu przewlekłości postępowań sądowych wskazywanej w orzeczeniach ETPC dotyczących Polski. Senator Aleksander Pociej pytał też o publikację orzeczeń ETPC przez Trybunał Konstytucyjny i procedurę wyboru polskiego sędziego do ETPC. W tym kontekście jako niepokojący fakt przytoczył 3-krotne odrzucenie przez Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy polskich list z kandydatami do komitetu przeciwko torturom ze względu na to, że znalazły się na nich osoby pracujące w administracji czy zależne od obozu władzy.

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Tematem posiedzenia komisji 26 listopada 2020 r. była aktualna sytuacja w rolnictwie z uwzględnieniem afrykańskiego pomoru świń. Przedstawiając ją, minister rolnictwa Grzegorz Puda podkreślił, że sytuacja na rynkach rolnych jest niezwykle trudna, główny wpływ na osłabienie i zerwanie łańcuchów dostaw na zagraniczne rynki ma pandemia koronawirusa. Działania resortu służące poprawie sytuacji to m.in. współpraca z Głównym Inspektoratem Sanitarnym i ze Strażą Graniczną w kwestiach ustalenia odpowiednich procedur i zasad oraz zapewnienia sprawnego transportu towarów rolno-spożywczych i wprowadzenia przepisów umożliwiających niezakłóconą produkcję. Zaznaczył, że jeśli chodzi o produkcję i eksport, to najlepiej wygląda sytuacja na rynkach roślinnych. W produkcji zwierzęcej w związku z pandemią, wirusem afrykańskiego pomoru świń (ASF) i ptasią grypą odnotowano krótkotrwały spadek, a następnie wzrost. Bardzo zła jest sytuacja na rynkach skupu żywca wołowego, wieprzowego i drobiu. Szczególnie dotkliwe skutki COVID-19 i ASF odczuli producenci żywca wieprzowego; cena skupu zatrzymała się na poziomie najniższym od 5 lat. Minister rolnictwa poinformował, że w 2020 r. w porównaniu z 2019 r. nastąpił wzrost liczby ognisk ASF. Obecnie odnotowano ich 130 w wypadku

Posiedzenie komisji rolnictwa, 26 listopada 2020 r.

świń, a w wypadku dzików – 3630. Sytuacja się stabilizuje, ale wciąż jest trudna.

W trakcie dyskusji senatorowie: Jerzy Chróścikowski, Józef Łyczak i Zdzisław Pupa podkreślali, że sytuacja ekonomiczna rolników, głównie z powodu bardzo niskich cen skupu żywca, jest tragiczna. Apelowali o natychmiastową interwencję w sprawie zagospodarowania nadwyżek mięsa.

10 grudnia 2020 r. komisja zapoznała się z informacją na temat stanu negocjacji w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu i strategii „Od pola do stołu". Celem Europejskiego Zielonego Ładu jest proekologiczna przebudowa unijnej gospodarki, tak by najpóźniej do 2050 r. zredukować do zera netto emisję gazów cieplarnianych w Europie. Pierwszym krokiem w kierunku neutralności klimatycznej ma być zwiększenie unijnego zobowiązania do redukcji emisji z obecnych 40% do 50 lub 55%. Strategia „Od pola do stołu" zakłada zrównoważoną strategię żywnościową i ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów Europejskiego Zielonego Ładu. Chodzi przede wszystkim o zagwarantowanie bezpieczeństwa żywnościowego przy jednoczesnym zmniejszeniu negatywnego wpływu rolnictwa na środowisko. W tym kontekście UE zwraca uwagę na emisję gazów cieplarnianych, których ok. 10% przypada na samo rolnictwo, a także na zużycie pestycydów, antybiotyków i nawozów sztucznych, które zanieczyszczają środowisko, niszczą populacje owadów zapylających i zwiększają ryzyko pojawienia się antybiotykoodpornych patogenów. W ramach strategii „Od pola do stołu" UE planuje do 2030 r. do 25% zwiększyć udział rolnictwa ekologicznego we wszystkich uprawach, a o połowę zmniejszyć liczbę używanych pestycydów i nawozów sztucznych. Strategia przewiduje także poprawę warunków życia zwierząt hodowlanych i powstrzymanie niszczenia ekosystemów i gatunków w wyniku działalności rolnej, a także wprowadzenie mechanizmów wynagradzania rolników za podejmowanie działań prowadzących do zwiększenia pochłaniania dwutlenku węgla z atmosfery przez tereny rolne, np. odtwarzanie osuszonych mokradeł czy nasadzenia drzew. Przewidywane jest również wsparcie rozwoju odnawialnych źródeł energii na terenach wiejskich oraz promowanie produkcji biogazu rolniczego i bionawozów zgodnie z założeniami gospodarki obiegu zamkniętego, a także lokalnej produkcji pasz. W nowym budżecie UE 40% środków na rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich ma być przeznaczone na działania chroniące klimat i środowisko.

Posiedzenie komisji rolnictwa, 10 grudnia 2020 r. Od lewej senatorowie Józef Łyczak i Zdzisław Pupa.

Podczas dyskusji senator Jerzy Chróścikowski podkreślił, że nowe rozwiązania są bardzo kosztowne, a obecnie w rolnictwie notuje się duży spadek dochodów. Pytał, w jaki sposób można osiągnąć przyjęte przez UE cele strategiczne bez zapewnienia odpowiednich środków na ich realizację. Proponował przeprowadzenie badań skutków finansowych działań przewidzianych w strategii.

Komisja Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą

Podczas posiedzenia 24 listopada 2020 r. komisja zapoznała się z informacjami: Ministerstwa Edukacji Narodowej o realizacji programów i dofinansowania zadań polonijnych w 2020 r. oraz Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" na temat działalności w zakresie wspierania Polonii i Polaków za granicą w 2019 i 2020 r. Z przedstawionych informacji wynika, że główne działania resortu edukacji w ramach zadań polonijnych to kształcenie dzieci obywateli polskich mieszkających za granicą. W 2020 r. funkcjonowało 68 szkół polskich przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, konsularnych i wojskowych w 36 krajach. Pracowało w nich ponad 540 nauczycieli, uczących 17 tys. uczniów. 1 września 2020 r. uruchomiona została szkoła polska przy Ambasadzie RP w Reykjaviku. Funkcjonują ponadto Zespół Szkół w Atenach, prowadzący dodatkowo nauczanie ramowe, a także 4 sekcje polskie w szkołach międzynarodowych we Francji. W liceach ogólnokształcących i szkołach podstawowych dzięki edukacji na odległość obowiązek szkolny realizuje ponad 300 tys. uczniów w polskim systemie oświaty i ponad 1 tys. w systemach innych krajów. Ministerstwo Edukacji Narodowej wspomaga także nauczanie języka polskiego i wiedzy o Polsce w środowiskach polonijnych. Organizuje m.in. kursy doskonalenia zawodowego i warsztaty dla nauczycieli uczących w języku polskim. W 2020 r. wzięło w nich udział ponad 3 tys. osób, w dużej mierze on-line, co pozwoliło skorzystać z nich większej liczbie chętnych. Za pośrednictwem Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą resort edukacji przekazuje również szkołom organizacji Polaków za granicą podręczniki i pomoce dydaktyczne. W 2020 r. przekazano 60 tys. podręczników i pomocy dydaktycznych. Trwają prace nad opracowaniem podręcznika do języka polskiego dla Polonii w Ameryce Łacińskiej.

Posiedzenie komisji 15 grudnia 2020 r. poświęcono problematyce samorządowego modelu repatriacji. Senatorowie zapoznali się z raportem „Instytucjonalny model samorządowej polityki repatriacyjnej. Ograniczenia i narzędzia wsparcia ze strony władz centralnych". Zwrócono w nim uwagę, że nowelizacja ustawy o repatriacji z 2017 r. istotnie zmieniła funkcjonowanie repatriacji w Polsce, a zwłaszcza rolę odgrywaną w niej przez gminy. Podkreślono, że liczba repatriantów wzrosła głównie dlatego, że powstały ośrodki adaptacyjne. W 2019 r. poprzez ośrodki repatriowało się 538 osób, na zaproszenie gmin – 201. Na zakup i wynajem mieszkań dla repatriantów opuszczających

Posiedzenie komisji spraw emigracji, 24 listopada 2020 r.

ośrodki adaptacyjne w 2019 r. budżet wydał 14,5 mln zł, a dla wszystkich gmin na wszystkie zadania związane z repatriacją – 11,5 mln zł. Nowelizacja spełniła jednak wiele postulatów samorządów, szczególnie ułatwiła im dostęp do środków budżetowych na repatriację. W raporcie zwrócono uwagę, że główną barierą intensyfikacji udziału samorządów w repatriacji nie były ograniczone zasoby finansowe. Z punktu widzenia działalności gminy przyjęcie repatriantów jest problematyczne nie tylko z powodów finansowych, ale i organizacyjnych, to bowiem nietypowe zadanie gminnej polityki lokalnej. Nie ma rozpowszechnionych dobrych praktyk i rekomendacji dotyczących procesu repatriacji, a gminy muszą w większości od zera budować model zarządzania procesem przyjmowania repatriantów.

26 listopada 2020 r. odbyło się zdalne spotkanie członków prezydium komisji z przedstawicielami Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych, a 16 grudnia 2020 r. – Rady Polonii Świata.

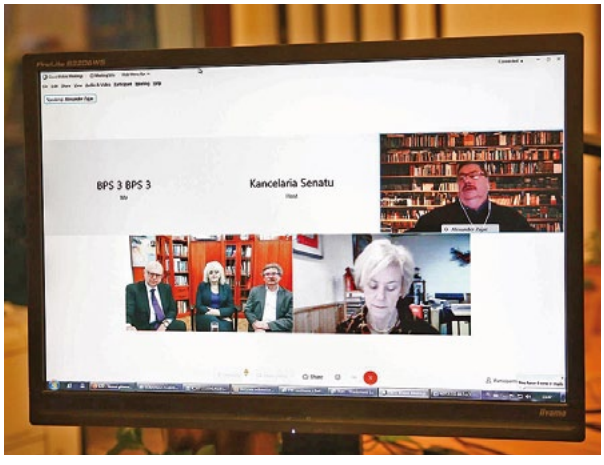

Zdalne spotkanie członków prezydium komisji spraw emigracji z przedstawicielami Rady Polonii Świata, 16 grudnia 2020 r.

Komisja Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej

Tematem posiedzenia komisji 14 października 2020 r. był konflikt między Armenią a Azerbejdżanem o Górski Karabach. Wiceminister spraw zagranicznych Marcin Przydacz podkreślił, że Polska utrzymuje dobre stosunki i z Armenią, i z Azerbejdżanem, dlatego nie opowiada się po żadnej stronie konfliktu. Zaznaczył, że polski rząd wzywa obie strony do deeskalacji konfliktu w Górskim Karabachu, oferując mediację w ramach OBWE. Zdaniem wiceministra spraw zagranicznych konflikt między Armenią a Azerbejdżanem jest bardzo trudny do rozwiązania, ponieważ ma podłoże religijno-etniczno-terytorialne. Wiceminister zwrócił ponadto uwagę na brak woli politycznej i zaangażowania europejskich polityków i opinii publicznej w rozwiązanie tego konfliktu.

3 grudnia 2020 r. komisja podjęła uchwałę w sprawie sytuacji w Górskim Karabachu, w której wyraziła zadowolenie z podpisanego 9 listopada 2020 r. zawieszenia broni, a jednocześnie zaniepokojenie, że zostało ono zawarte z pominięciem instytucji międzynarodowych. Komisja wezwała zatem, aby rozwiązanie konfliktu jak najpilniej powróciło do powszechnie uznanego formatu tzw. Grupy Mińskiej OBWE, i apelowała o wznowienie działań mediacyjnych współprzewodniczących tej grupy. Apelowała też o aktywny udział komisarza praw człowieka Rady Europy, Europejskiego Komitetu ds. Zapobiegania Torturom i wyspecjalizowanych agend ONZ w kontrolowaniu i przyspieszeniu procesu uwolnienia jeńców wojennych i cywili oraz w ich ochronie przed hańbiącym lub okrutnym traktowaniem.

Senatorowie 27 października 2020 r. wysłuchali informacji ambasadora Chorwacji Tomislava Vidoševića, podsumowującej prezydencję chorwacką w Unii Europejskiej i ambasadora Niemiec Arndta Freytaga von Loringhovena o priorytetach prezydencji niemieckiej, a także informacji na temat polskiej polityki europejskiej w okresie obu tych prezydencji, przedstawionej przez ministra ds. UE Konrada Szymańskiego.

Ambasador Chorwacji omówił najważniejsze działania prezydencji chorwackiej w kontekście pandemii COVID-19. Podkreślił też, że udało się osiągnąć jeden z głównych priorytetów prezydencji – ministrowie ds. europejskich wyrazili zgodę polityczną na rozpoczęcie negocjacji akcesyjnych z Albanią i Macedonią Północną.

Ambasador Niemiec zaznaczył, że punktem wyjścia prezydencji niemieckiej było zawarte w lipcu 2020 r. porozumienie szefów państw i rządów UE w sprawie wieloletnich ram finansowych i programu naprawczego

Posiedzenie komisji spraw zagranicznych, 27 października 2020 r.

„Next Generation EU". Rada Europejska po raz pierwszy wyraźnie podkreśliła znaczenie poszanowania praworządności i zgodziła się na wprowadzenie mechanizmu warunkowości w celu ochrony budżetu Unii Europejskiej. W październiku 2020 r. ustanowiono nowy mechanizm praworządności.

Minister ds. Unii Europejskiej Konrad Szymański podkreślił, że Polska popierała działania prezydencji chorwackiej, jeśli chodzi o szczyt Bałkany Zachodnie – Unia Europejska. Jak mówił, Unia Europejska, biorąc pod uwagę strategiczną konkurencję w tej części świata, powinna zachowywać się odważnie i ambitnie, ożywiając proces akcesji Serbii i Czarnogóry, Albanii i Macedonii Północnej. Jako najważniejszą sprawę dla naszego kraju w okresie prezydencji niemieckiej minister wskazał europejską politykę klimatyczną. Podkreślił, że nowe cele na 2030 i 2050 r. muszą się opierać na zasadach sprawiedliwości i ochrony konkurencyjności europejskiej gospodarki, a także na uczciwym podziale obciążeń, w szczególności uwzględniać koszty społeczne i ekonomiczne dla najbardziej narażonych krajów, regionów, a także branż.

Podczas posiedzenia komisji 17 listopada 2020 r. dyskutowano na temat wyników wyborów prezydenckich w Stanach Zjednoczonych i przyszłych relacji polsko-amerykańskich. Senatorowie, eksperci i europosłowie krytycznie ocenili stan relacji polsko-amerykańskich. Przewodniczący komisji senator Bogdan Klich wyraził nadzieję, że po zmianach w Białym Domu dialog strategiczny z Polską będzie kontynuowany, na poziomie politycznym dojdzie do odbudowania jedności Sojuszu Północnoatlantyckiego, priorytetem stanie się współpraca USA z Unią Europejską oraz zostaną ponownie nawiązane relacje między USA a Światową Organizacją Zdrowia.

Zdaniem wiceministra spraw zagranicznych Marcina Przydacza administracja nowego prezydenta Joe Bidena zmieni nieco język i styl uprawianej dyplomacji. „Staniemy przed sytuacją zmieniających się priorytetów i akcentów w polityce zagranicznej USA i my jako strona polska musimy i będziemy przygotowywać się do takiego dialogu, aby wpisywać interesy polskie w szerszy kontekst priorytetów polityki zagranicznej Stanów Zjednoczonych" – przekonywał.

24 listopada 2020 r. komisja zebrała się, aby zapoznać się z informacją o stanowisku rządu w toczących się negocjacjach dotyczących zmienionego wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 – COM(2020) 443 oraz Funduszu Odbudowy (Next Generation EU), a także projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich – COM(2018) 324. W związku z nieobecnością ministra ds. UE Konrada Szymańskiego odbyła się dyskusja z udziałem ekspertów. W opinii przewodniczącego komisji senatora Bogdana Klicha zakwestionowanie przez polski rząd budżetu wieloletniego UE i funduszu odbudowy to strategiczny błąd. Podkreślił, że zasada praworządności jest wpisana w traktaty unijne, powinna być więc respektowana przez wszystkie kraje członkowskie. Uczestniczący w posiedzeniu eksperci wskazywali na negatywne skutki ewentualnego zawetowania przez Polskę budżetu unijnego.

Posiedzenie komisji spraw zagranicznych, 24 listopada 2020 r. Od lewej senatorowie: Danuta Jazłowiecka, Bogdan Klich, Marcin Bosacki.

Do kwestii stanowiska rządu w sprawie unijnego budżetu senatorowie powrócili podczas posiedzenia komisji 15 grudnia 2020 r. Informację na temat konkluzji Rady Europejskiej, która odbyła się w Brukseli 10–11 grudnia 2020 r., przedstawił wówczas minister ds. UE Konrad Szymański. Potwierdził, że Polska była gotowa wstrzymać proces przyjmowania budżetu i funduszu odbudowy, ponieważ rozporządzenie wiążące mechanizm finansowy z praworządnością miało zbyt wiele dwuznaczności. W opinii ministra ds. europejskich nie może być arbitralności w miejsce rządów prawa, a zapowiedź użycia weta doprowadziła negocjatorów do lepszego porozumienia, które należy uznać za sukces, bez względu na konotacje polityczne. W konkluzji uściślono sposób funkcjonowania mechanizmu praworządności. Rozporządzenie w sprawie warunkowości ma chronić budżet przed niewłaściwym wdrażaniem, brakiem niezależnej kontroli i nieefektywnym ściganiem defraudacji, a stwierdzenie naruszenia zasady praworządności nie upoważnia do wstrzymania funduszy budżetowych. Oprócz przyjęcia budżetu Rada Europejska zdecydowała także o skoordynowaniu działań państw członkowskich w związku z trwającą pandemią koronawirusa i zwiększeniu celu redukcji gazów cieplarnianych do 2030 r.

Dyskusję podczas obrad komisji zdominowały kwestie związane z polityką prowadzoną przez rząd w trakcie negocjacji. Senatorowie Koalicji Obywatelskiej zarzucali rządowi stosowanie szantażu w imię interesów partyjnych. Senator Bogdan Klich wyraził zadowolenie, że Polska będzie mogła skorzystać ze środków budżetowych UE i Funduszu Odbudowy po pandemii, ale ubolewał, iż w kampanii negocjacyjnej rząd groził użyciem weta. W jego ocenie taka strategia miała przede wszystkim na celu ochronę interesów władzy. Zdaniem senatora Marcina Bosackiego powodem rządowych gróźb były niesnaski w obozie Zjednoczonej Prawicy, a także niechęć do oddania sytuacji w sądownictwie pod kontrolę organów unijnych.

Komisja Ustawodawcza

Posiedzenie Komisji Ustawodawczej, 17 grudnia 2020 r. Od lewej senatorowie: Jerzy Czerwiński, Marek Martynowski, Stanisław Gogacz.

W ostatnim kwartale 2020 r. komisja wniosła do marszałka Senatu 2 projekty ustaw. Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, zwiększający maksymalną kwotę zwrotu utraconego wynagrodzenia lub dochodu przysługującego świadkom w postępowaniach, został przyjęty przez Senat na 19. posiedzeniu. Celem projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego jest umożliwienie uzyskania od Skarbu Państwa odszkodowania lub zadośćuczynienia za niesłuszne przedstawienie zarzutów lub oskarżenie. Proponowane rozwiązanie realizuje postulaty zawarte w stanowisku rzecznika praw obywatelskich.

Komisja Zdrowia

Komisja 12 października 2020 r. zapoznała się z informacją na temat sytuacji w kardiologii w czasie trwania epidemii COVID-19.

Zdaniem senator Beaty Małeckiej-Libery w czasie pandemii pacjenci są pozbawieni pełnej dostępności do świadczeń, w tym kardiologicznych.

Wiceprezes NFZ Bernard Waśko poinformował, że zwłaszcza w początkowym okresie pandemii zmniejszyła się liczba planowych interwencji chirurgicznych, w niektórych wypadkach nawet ok. 20%. Jego zdaniem można wskazać wiele przyczyn takiego stanu – zmniejszyły się zasoby krwi w stacjach krwiodawstwa, wzrosło też zapotrzebowanie na łóżka intensywnej terapii i respiratory, pacjenci sami rezygnowali z planowanych zabiegów. Pandemia spowodowała również zawieszenie przygotowywanych programów, takich jak Narodowy Program Zdrowego Serca i KONS (kompleksowa opieka nad pacjentami z niewydolnością serca).

Senatorom przedstawiono też informację o świadczeniach kardiologicznych udzielonych w I połowie 2020 r. W tym czasie największe ograniczenie w dostępie do świadczeń dotyczyło rehabilitacji ambulatoryjnej. Najmniejszy spadek liczby pacjentów i udzielonych porad nastąpił w ambulatoryjnej opiece specjalistycznej i wyniósł ok. 15%. W wypadku leczenia szpitalnego pacjentów kardiologicznych spadek wyniósł ok. 24–25%. Najtrudniejsza sytuacja była w kwietniu. W kolejnych miesiącach nastąpił powrót do poziomu z roku poprzedniego. W trakcie dyskusji senator Alicja Chybicka proponowała utworzenie w placówkach szpitalnych stref buforowych chroniących szczególnie pacjentów kardiologicznych przed zakażeniem koronawirusem.

Posiedzenia komisji 8 i 14 grudnia 2020 r. poświęcono problematyce szczepień przeciw COVID-19. Przedstawiając przygotowany przez rząd program szczepień, wiceminister zdrowia Maciej Miłkowski zapewnił, że dla wszystkich chętnych wystarczy szczepionek. Będą bezpłatne, a zaszczepienie dobrowolne, ale zalecane. W pierwszej kolejności szczepionki trafią do najbardziej zagrożonych grup, m.in. służb medycznych i osób w podeszłym wieku. Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów minister Michał Dworczyk zapewnił, że rządowi zależy na błyskawicznym dostępie do szczepionek i jak najszybszym rozpoczęciu szczepień. Podkreślił, że cała strategia

Posiedzenie Komisji Zdrowia, 14 grudnia 2020 r. Od lewej senator Alicja Chybicka i senator Beata Małecka-Libera.

szczepień jest przygotowywana tak, by w ciągu 3 dni od daty wydania szczepionki rozpocząć szczepienia. O wspólne działania na rzecz szerokiego udziału obywateli w szczepieniach apelował minister zdrowia Adam Niedzielski. Jak mówił, badania opinii publicznej wskazują, że 47% Polaków deklaruje, że nie będzie się chciało zaszczepić, podczas gdy chęć szczepienia deklaruje tylko 37%.

14 grudnia 2020 r. przewodnicząca komisji senator Beata Małecka-Libera przekazała wiceministrowi zdrowia Maciejowi Miłkowskiemu uwagi do programu szczepień, przygotowane przez Zespół Doradców Komisji Zdrowia. Dotyczyły one przede wszystkim potrzeby precyzyjnego wskazania grup społecznych i zawodowych, które w pierwszej kolejności zostaną zaszczepione przeciw COVID-19, oraz podania do wiadomości publicznej harmonogramu organizacyjnego procesu szczepień i ich planu finansowego. Według ekspertów narodowy program szczepień jest spóźniony i zbyt ogólny, mało realne jest też szczepienie miesięcznie 6,5 mln osób. Zwrócili uwagę na znaczenie kampanii edukacyjnej dotyczącej szczepień, potrzebę monitorowania procesu szczepień i konieczność wyraźnego wskazania, że za cały program i ewentualne roszczenia odpowiedzialność ponosi rząd. Senator Beata Małecka-Libera zapowiedziała, że Komisja Zdrowia będzie monitorowała przebieg narodowego programu szczepień.

Podczas posiedzenia przedstawiciele resortu zdrowia przedstawili przygotowywany

program szczepień. Prezes Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych zapewnił, że prowadzony będzie nadzór nad bezpieczeństwem całego procesu. Poinformował też, że powstaje system informatyczny do zgłaszania niepożądanych działań szczepionek. Senatorowie wysłuchali również informacji o organizacji dystrybucji szczepionek do punktów szczepień.

14 grudnia 2020 r. komisja zapoznała się z informacją na temat świadczeń zdrowotnych w zakresie zdrowia psychicznego w czasie pandemii COVID-19. Szczególną uwagę senatorowie poświęcili sytuacji dzieci i młodzieży. Wskazywali też na potrzebę reformy całego systemu ochrony zdrowia psychicznego w Polsce. Zwracali uwagę na związany z trwającą pandemią wzrost liczby osób z problemami psychicznymi. Jak podkreślano, polski system ochrony zdrowia psychicznego jest już i tak bardzo obciążony i wymaga gruntownej reformy. Zdaniem senatorów konieczne jest stworzenie sprawnego systemu umożliwiającego udzielanie pomocy i opiekę nad pacjentami poza oddziałami szpitalnymi. Podkreślano, że szczególną wagę należy przyłożyć do opieki nad dziećmi i młodzieżą, szczególnie teraz, gdy w związku z trwającą pandemią muszą się uczyć w domach, pozbawione kontaktu z rówieśnikami, możliwości kształtowania swoich kompetencji społecznych oraz wsparcia nauczycieli i pedagogów szkolnych.

Pełnomocnik ds. reformy w psychiatrii dzieci i młodzieży w Ministerstwie Zdrowia prof. Małgorzata Janas-Kozik poinformowała, że przygotowywana reforma systemu ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży ma charakter systemowy i ewolucyjny, a jej realizacja powinna zająć 5–7 lat. Jej celem jest przede wszystkim likwidacja nierówności w dostępie do opieki specjalistycznej w poszczególnych regionach kraju, a także zmiana systemu kształcenia kadr w celu zwiększenia liczby specjalistów. Kolejnym celem reformy ma być zmiana modelu opieki nad pacjentem, która będzie się opierać na 3 stopniach referencyjności: ośrodki wysokospecjalistycznej całodobowej opieki psychiatrycznej (całodobowe oddziały psychiatryczne, centra zdrowia psychicznego), w których pomoc świadczyliby psychiatrzy i oddziały dzienne, ośrodki środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży, w których będą pracować psycholodzy, psychoterapeuci i terapeuci środowiskowi. Obecnie w ramach pilotażu działają 33 centra zdrowia psychicznego. Nowością są punkty zgłoszeniowo-koordynacyjne, do których mogą się zgłaszać osoby w kryzysie psychicznym lub osoby im bliskie. Dzięki takiemu rozwiązaniu usunięto barierę dostępu do świadczeń. Łącznie pilotażem objęto już 3,8 mln osób.

8 grudnia 2020 r. przy Komisji Zdrowia powołano Zespół Doradców ds. Zdrowia. Wręczając nominacje jego członkom, marszałek Tomasz Grodzki wyraził zadowolenie, że tak wielu utytułowanych ekspertów przyjęło zaproszenie do współpracy. Zaznaczył, że jest dumny, iż w tej kadencji senacka Komisja Zdrowia robi tak wiele, „aby kulejący system ochrony zdrowia starać się wyprowadzić na właściwe tory". Przewodnicząca

Zespół Doradców ds. Zdrowia przy senackiej Komisji Zdrowia.

komisji senator Beata Małecka-Libera zaznaczyła, że najważniejsze we współpracy zespołu z Komisją Zdrowia będzie skuteczne działanie.

Komisja Nadzwyczajna do spraw Klimatu

Podczas posiedzenia komisji 14 października 2020 r. dyskutowano na temat realizacji programu „Czyste Powietrze", którego celem jest poprawa jakości powietrza i zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych. Umożliwia on udzielenie wsparcia finansowego właścicielom domów jednorodzinnych na wymianę źródeł ciepła i prace termomodernizacyjne. Program został ogłoszony przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i jest realizowany w ścisłej współpracy z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska. Budżet programu, który będzie trwał do 2029 r., to 103 mld zł. Program został zmodyfikowany w maju 2020 r. Wprowadzono szereg ułatwień i zwiększono liczbę partnerów i beneficjentów; do realizacji przyjęto 29 programów ochrony powietrza dla 38 stref, w których przeprowadza się ocenę jakości powietrza.

W trakcie dyskusji wskazywano, że proces poprawy jakości powietrza w Polsce przebiega zbyt wolno. Mówiono o potrzebie uwzględnienia zaleceń Komisji Europejskiej i Zielonego Ładu Europejskiego. Senatorowie pozytywnie ocenili decentralizację programu i większe zaangażowanie samorządów lokalnych. Podsumowując dyskusję, przewodniczący komisji senator Stanisław Gawłowski zapowiedział przygotowanie projektu ustawy, która wesprze Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w walce o czyste powietrze, a także z wykluczeniem energetycznym.

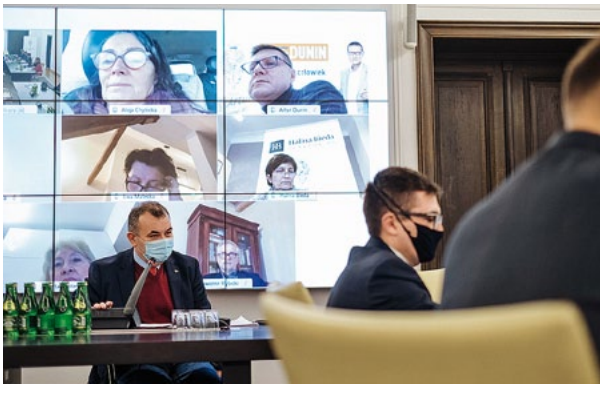

Senator Stanisław Gawłowski na posiedzeniu Komisji Nadzwyczajnej do spraw Klimatu, 10 grudnia 2020 r.

10 grudnia 2020 r. komisja zapoznała się z informacją o sytuacji górnictwa węgla kamiennego i brunatnego w Polsce. W trakcie dyskusji senatorowie byli zgodni, że transformacja sektora górniczego będzie miała daleko idące skutki gospodarcze, społeczne i środowiskowe zarówno na poziomie regionalnym, jak i ogólnokrajowym. Wskazywali też na potrzebę rozważania tego zagadnienia w kontekście bezpieczeństwa energetycznego Polski. Podkreślali, że sukces przeprowadzenia transformacji, tak by można było ją nazwać sprawiedliwą, zależy od uzyskania konsensusu wszystkich zainteresowanych stron. Jak oceniła wicemarszałkini Gabriela Morawska-Stanecka, konieczność transformacji polskiego górnictwa jest faktem, dlatego cały ten proces należy dobrze zaplanować i przeprowadzić w taki sposób, aby ludzie w jak najmniejszym stopniu odczuli jego negatywne skutki. Podkreśliła również, że mieszkańcy Śląska zdają sobie sprawę z coraz trudniejszych warunków pracy w górnictwie, związanych m.in. ze zwiększającą się głębokością wydobycia, zagrożeniem metanem czy warunkami geologicznymi, dlatego potrzebne jest zapewnienie alternatywnych miejsc pracy. O obawach mieszkańców dotyczących drastycznego wzrostu bezrobocia mówiła natomiast senator Ewa Gawęda.

Szczegółowe informacje na temat przebiegu posiedzeń wszystkich komisji dostępne są na stronie internetowej: www.senat.gov.pl.

Aktywność międzynarodowa

Wizyty delegacji Senatu

Wizyta delegacji Senatu we Włoszech

Spotkanie marszałka Senatu RP z przewodniczącą Senatu Republiki Włoskiej Marią Elisabettą Alberti Casellati.

12 października 2020 r. delegacja Senatu z marszałkiem Tomaszem Grodzkim na czele spotkała się z przewodniczącą Senatu Republiki Włoskiej Marią Elisabettą Alberti Casellati. Rozmowa dotyczyła m.in. współpracy międzyparlamentarnej i relacji dwustronnych. Omówiono też wyzwania stojące przed Unią Europejską, a także kwestie związane z walką z pandemią koronawirusa i jej skutkami. W Ambasadzie RP w Rzymie senatorowie spotkali się z członkami włosko-polskiej grupy międzyparlamentarnej.

Delegacja Senatu, w skład której wchodzili także: wicemarszałkini Gabriela Morawska-Stanecka, przewodniczący i wiceprzewodniczący Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą – senatorowie Kazimierz Michał Ujazdowski i Wojciech Ziemniak oraz senator Marek Martynowski, przebywała we Włoszech 10–12 października 2020 r., gdzie wzięła udział w XXV Jubileuszowym Zjeździe Związku Polaków we Włoszech.

Kontakty dwustronne

Rozmowa z przewodniczącym Bundesratu Dietmarem Woidke

Marszałek Tomasz Grodzki 13 października 2020 r. odbył wideorozmowę z przewodniczącym Bundesratu Republiki Federalnej Niemiec i premierem Brandenburgii Dietmarem

Spotkanie senatorów z członkami włosko-polskiej grupy międzyparlamentarnej.

Wideorozmowa z przewodniczącym Bundesratu Republiki Federalnej Niemiec Dietmarem Woidke.

Woidke. Politycy omówili stan relacji polsko-niemieckich i wyrazili zgodne oczekiwanie dalszego kształtowania dobrosąsiedzkiej współpracy w duchu porozumienia. Uznali, że umacnianie więzów przyjaźni pomiędzy Niemcami a Polakami, które są szczególnie widoczne w kontaktach osób zamieszkujących tereny przygraniczne, a także wspólne podtrzymywanie pamięci historycznej przez oba narody to postępowanie dające gwarancję, że tragiczne wydarzenia z okresu II wojny światowej nigdy się nie powtórzą.

Marszałek Tomasz Grodzki i przewodniczący Dietmar Woidke dokonali oceny bieżącej sytuacji epidemicznej w Niemczech i Polsce. Rozmawiali o skuteczności działań podejmowanych w różnych krajach Europy w związku z narastającym zagrożeniem. Zgodzili się, że bieżący kryzys epidemiczny unaocznił potrzebę wzmocnienia współpracy europejskiej w obszarze ochrony zdrowia, np. w sferze zaopatrzenia w sprzęt medyczny i opracowywania nowych leków. Rozmówcy uznali, że powinny zostać wyciągnięte wnioski z pierwszych tygodni walki z pandemią, poparte działaniami zmierzającymi do wypracowania skoordynowanych mechanizmów szybkiego reagowania na poziomie unijnym. Jak podkreślił marszałek Tomasz Grodzki, oprócz potrzeby koordynacji najpilniejszych kroków związanych z walką z pandemią COVID-19 zacieśnienia wymaga współpraca państw członkowskich w szeroko rozumianym obszarze polityki zdrowotnej. W jego opinii coraz wyraźniej widać potrzebę podjęcia rozmów na temat utworzenia kompleksowej, wspólnej polityki zdrowotnej Unii Europejskiej. Zachęcał przewodniczącego Bundesratu do zaangażowania w promocję tej koncepcji w trakcie przewodnictwa Niemiec w Radzie UE. Przewodniczący Dietmar Woidke potwierdził, że Niemcy przyjmują europejską perspektywę także w dziedzinie ochrony zdrowia, koncentrując obecnie uwagę na działaniach mających na celu pobudzanie gospodarki europejskiej, która w ostatnim czasie znacząco wyhamowała.

Politycy rozmawiali także o wolnościowych aspiracjach Białorusinów, wspominali proces przemian w Polsce zapoczątkowany wydarzeniami sierpnia 1980 r. i zjednoczenie Niemiec, którego okrągła, 30. rocznica przypadała 3 października 2020 r. Rozmawiano również o współpracy pomiędzy Bundesratem RFN, Senatem RP i Senatem Republiki Francuskiej w formacie Trójkąta Weimarskiego oraz o polsko-niemieckiej współpracy transgranicznej, w tym o rozwoju sieci połączeń kolejowych.

Rozmowa z wiceprzewodniczącym Komisji Europejskiej Fransem Timmermansem

Marszałek Tomasz Grodzki 12 listopada 2020 r. rozmawiał z wiceprzewodniczącym Komisji Europejskiej Fransem Timmermansem. Wideorozmowa dotyczyła m.in. programu Zielonego Ładu Europejskiego i utworzenia w Senacie Komisji Nadzwyczajnej ds. Klimatu. Jak podkreślił wiceprzewodniczący KE, rozwiązania zaproponowane w programie są także w interesie Polski. W ramach Zielonego Ładu Europejskiego przewidziano też środki dla regionów, które najbardziej dotknie transformacja. Dodał, że zdaje sobie sprawę z wyzwań stojących

Wideorozmowa z wiceprzewodniczącym Komisji Europejskiej Fransem Timmermansem.

przed naszym krajem w związku z energetyką opartą na węglu. Podkreślił, że Komisja Europejska chce prowadzić otwarty dialog z polskim rządem, a także – przy udziale Senatu – z polskimi regionami.

Marszałek Tomasz Grodzki poinformował, że Senat aktywnie wspiera działania Unii Europejskiej w kwestiach związanych z klimatem, dlatego m.in. powołano Komisję Nadzwyczajną ds. Klimatu pod przewodnictwem senatora Stanisława Gawłowskiego. Jak zaznaczył, wyzwania stojące przed Polską i Europą to nie tylko wydobycie węgla, ale również kwestie o charakterze przekrojowym i strategicznym, dotyczące wszystkich obszarów gospodarki. Marszałek Senatu pytał także, czy Komisja Europejska planuje uruchomienie i finansowanie programów edukacyjnych dotyczących klimatu, ważnych dla organizacji pozarządowych i samorządów lokalnych, które mogłyby dzięki nim zwiększać świadomość i poparcie społeczeństwa dla działań na rzecz Zielonego Ładu Europejskiego. Wiceprzewodniczący Frans Timmermans potwierdził, że takie programy są planowane. W opinii marszałka Tomasza Grodzkiego polskie społeczeństwo jest otwarte na zmiany, czego przykładem jest popularność fotowoltaiki. Zwrócił też uwagę, że środki warto dystrybuować poprzez samorządy lokalne, które są efektywniejsze w ich wydatkowaniu niż rząd. W opinii wiceprzewodniczącego KE polskie regiony mogłyby tworzyć zespoły z innymi samorządami, także transgraniczne, ponieważ w ten sposób łatwiej o dostęp do finansowania.

Marszałek Senatu pytał także o ramy czasowe przygotowania zmian w prawie UE i o to, czy Polska będzie mogła liczyć na okresy przejściowe we wprowadzaniu nowych rozwiązań. Wiceprzewodniczący poinformował, że Komisja Europejska planuje zakończyć prace nad zmianami do czerwca 2021 r. Rozmowy z polskim rządem na temat specyficznych dla naszego kraju rozwiązań jeszcze się jednak nie odbyły. Wiceprzewodniczący Frans Timmermans, pytany o przewidywaną rolę organizacji pozarządowych i finansowanie projektów realizowanych przez ten sektor, potwierdził, że takie działania są planowane, a rola tych organizacji jest istotna, np. w kontekście jakości powietrza, ochrony lasów pierwotnych, bioróżnorodności czy reformy polityki rolnej, zmierzającej do większego nacisku na ekologię.

Marszałek Tomasz Grodzki ponowił zaproszenie do udziału w konferencji na temat Zielonego Ładu, planowanej przez Komisję Nadzwyczajną ds. Klimatu wiosną 2021 r. Wiceprzewodniczący Frans Timmermans potwierdził zamiar przyjazdu do Polski i spotkania się z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego, władz regionalnych, związków zawodowych i górników, a także skorzystania z zaproszenia Senatu.

Rozmowa marszałka Senatu z przewodniczącą Sejmu Republiki Litewskiej

Marszałek Tomasz Grodzki 16 grudnia 2020 r. za pośrednictwem internetu rozmawiał z przewodniczącą Sejmu Republiki Litewskiej Viktoriją Čmilytė-Nielsen.

Przewodnicząca Sejmu Republiki Litewskiej Viktorija Čmilytė-Nielsen.

Marszałek pogratulował przewodniczącej Sejmasu wyniku w ostatnich wyborach parlamentarnych. Wyraził także nadzieję na dalsze bardzo dobre relacje między naszymi krajami, których podstawę stanowi nie tylko tradycja historyczna, ale przede wszystkim współpraca parlamentarna w ostatnich latach. Marszałek Tomasz Grodzki zaprosił przewodniczącą Viktoriję Čmilytė-Nielsen do złożenia wizyty w Polsce.

Przewodnicząca litewskiego Sejmu stwierdziła, że chce kontynuować przyjacielskie relacje z Polską, podobnie jak jej poprzednik Viktoras Pranckietis, który darzy Polskę szczególną sympatią. Wyraziła też zaniepokojenie zwiększającą się na Litwie

liczbą przypadków zakażeń COVID-19, a także nadzieję, że w ciągu najbliższych tygodni tę sytuację uda się opanować, co umożliwi w niedalekiej przyszłości organizowanie bezpośrednich spotkań.

Marszałek Tomasz Grodzki poinformował, że 16 grudnia 2020 r. ukonstytuowała się polska delegacja do Zgromadzenia Sejmu i Senatu, Sejmu Litwy oraz Rady Najwyższej Ukrainy. Zaproponował, aby w najbliższym czasie przewodniczący polskiej, litewskiej i ukraińskiej delegacji przeprowadzili rozmowę on-line na temat prac zgromadzenia, a po ustaniu pandemii w Warszawie zorganizować obrady. Przewodnicząca Viktorija Čmilytė-Nielsen podkreśliła, że trójstronna formuła zgromadzenia jest bardzo cenna, podobnie jak bilateralne formy współpracy, takie jak Grupa Przyjaźni Polsko-Litewskiej czy Zgromadzenie Parlamentarne Polska – Litwa. Jak zaznaczyła, w obu tych formatach bierze udział blisko 1/3 parlamentarzystów litewskiego Sejmu, co potwierdza strategiczne miejsce Polski w litewskiej polityce zarówno ze względu na współpracę w ramach NATO, jak i Unii Europejskiej. Przewodnicząca litewskiego Sejmu stwierdziła też, że porozumienie koalicyjne jest dla niej priorytetem, podobnie jak, podnoszona przez stronę polską, kwestia pisowni polskich nazwisk w litewskich dokumentach. Jak zapewniła, litewskie Ministerstwo Sprawiedliwości podjęło już prace nad tym zagadnieniem. Marszałek Tomasz Grodzki wyraził nadzieję na rozwiązanie tego problemu. W ocenie przewodniczącej litewskiego Sejmu do najważniejszych kwestii dotyczących polsko-litewskiej współpracy parlamentarnej należą także zagadnienia związane z polityką bezpieczeństwa i energetyką. Ze względu na sytuację polityczną w tym kraju kluczowy jest także temat Białorusi. Przewodnicząca Viktorija Čmilytė-Nielsen wyraziła również zaniepokojenie funkcjonowaniem elektrowni jądrowej w Ostrowcu. Jak wskazała, jej istnienie jest nie tylko szkodliwe dla krajów sąsiadujących z Białorusią, ale może być niebezpieczne dla całego regionu.

Podczas rozmowy marszałek Tomasz Grodzki potwierdził znaczenie inicjatyw gospodarczych podejmowanych wspólnie ze stroną litewską, takich jak Rail Baltica. Zasygnalizował, że docierają do niego liczne sygnały od polskich przedsiębiorców, którzy chcą się zaangażować w ten projekt. Marszałek Senatu odniósł się także do kwestii elektrowni jądrowej. Wyraził nadzieję, że działania Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej pozwolą na skuteczne rozwiązanie tego problemu. Marszałek podkreślił też, że Polsce zależy na tym, aby Białoruś była państwem demokratycznym. Zaproponował, żeby razem z Kongresem USA Polska i Litwa podjęły inicjatywę wspierania demokracji.

Przewodnicząca Viktorija Čmilytė-Nielsen zapewniła, że jest pełna optymizmu co do współpracy z USA i ma nadzieję na dalsze umacnianie tych relacji. Ze względu jednak na trudną obecnie sytuację pandemiczną w jej kraju litewski Sejm skupia się przede wszystkim na walce z COVID-19. Marszałek Tomasz Grodzki zaoferował gotowość wsparcia przez Senat parlamentarzystów litewskich wiedzą i doświadczeniem na temat pracy zdalnej.

Wielostronne spotkania międzyparlamentarne

VI Sesja Zgromadzenia Parlamentarnego Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Mołdawii

14 grudnia 2020 r. odbyła się VI Sesja Zgromadzenia Parlamentarnego Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Mołdawii. W spotkaniu, które ze względu na sytuację pandemiczną odbywało się on-line, uczestniczyli polscy i mołdawscy parlamentarzyści, w tym wicemarszałek Marek Pęk. W dyskusji udział wzięli również ambasador Republiki Mołdawii w RP Igor Bodiu, ambasador RP w Republice Mołdawii Bartłomiej Zdaniuk, a także przedstawiciele Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Podczas sesji poruszono m.in. kwestie zarówno politycznych, jak i gospodarczych relacji dwustronnych, aspiracji Republiki Mołdawii do członkostwa w Unii Europejskiej, a także wsparcia udzielanego przez Polskę, służącego rozwojowi lokalnych inicjatyw w tym państwie. Mówiono o miejscu i roli Republiki Mołdawii w Europie, uwarunkowaniach jej szans rozwojowych i możliwych

Konferencja prasowa wicemarszałka Marka Pęka po VI Sesji Zgromadzenia Parlamentarnego Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Mołdawii.

formach wsparcia ze strony Polski z wykorzystaniem naszych doświadczeń w zakresie funkcjonowania administracji samorządowej, małych i średnich przedsiębiorstw oraz rozwoju cyfryzacji.

Podczas sesji na temat potencjału i warunków rozwoju dwustronnej współpracy gospodarczej i politycznej wicemarszałek Marek Pęk podkreślił, że proeuropejska ścieżka rozwoju jest dla Republiki Mołdawii szansą gwarantującą polityczną i gospodarczą stabilność. „Szansy tej nie można zmarnować!" – zaznaczył. Zachęcał stronę mołdawską do dalszej implementacji umowy stowarzyszeniowej pomiędzy Republiką Mołdawii a Unią Europejską, a także do reform, które pozwolą na osiągnięcie stabilności gospodarczej. Zwrócił również uwagę na wciąż niezagospodarowaną przestrzeń współpracy, którą należałoby wypełnić działaniami, mogącymi przynieść polityczne i gospodarcze korzyści obu krajom, a tym samym umocnić ich przyjacielskie relacje.

Strona mołdawska podziękowała za pomoc udzieloną jej przez Polskę, zwłaszcza w ostatnim czasie pandemii. Delegacje zgodnie przyznały, że stosunki polsko-mołdawskie z pewnością należy oceniać jako dobre, i wyraziły gotowość do dalszej współpracy na poziomie parlamentarnym.

Na zakończenie sesji zaprezentowano wspólną deklarację Zgromadzenia Parlamentarnego RP i Republiki Mołdawii. Strony, odwołując się do wspólnoty wartości i wspólnego dziedzictwa historycznego, potwierdziły gotowość do dalszego dialogu. W deklaracji jest też mowa o zaangażowaniu Polski w działania na rzecz reintegracji Mołdawii w granicach uznanych przez prawo międzynarodowe oraz proeuropejskiej ścieżki integracji Mołdawii ze społecznością międzynarodową.

Ukonstytuowanie się polskiej delegacji do Zgromadzenia Parlamentów Polski, Litwy i Ukrainy

16 grudnia 2020 r., podczas spotkania z udziałem marszałków Senatu i Sejmu, ukonstytuowała się polska delegacja do Zgromadzenia Parlamentów Polski, Litwy i Ukrainy. Przewodniczącym delegacji został marszałek Tomasz Grodzki. W skład 12-osobowej delegacji weszli także senatorowie: Małgorzata Kopiczko, Lidia Staroń i Stanisław Karczewski. Jak powiedział marszałek Senatu, zadaniem zgromadzenia jest zajmowanie się sprawami dotyczącymi wszystkich 3 krajów, np. relacjami z Białorusią i Rosją, cyberbezpieczeństwem czy walką z COVID -19.

SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE NA TEMAT WSZYSTKICH WYDARZEŃ MIĘDZYNARODOWYCH DOSTĘPNE SĄ NA STRONIE INTERNETOWEJ: WWW.SENAT.GOV.PL.

Senat i Polonia

XXV Jubileuszowy Zjazd Związku Polaków we Włoszech

10–11 października 2020 r. delegacja Senatu z marszałkiem Tomaszem Grodzkim wzięła udział w XXV Jubileuszowym Zjeździe Związku Polaków we Włoszech. W skład delegacji wchodzili: wicemarszałkini Gabriela Morawska-Stanecka, przewodniczący i wiceprzewodniczący Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą – senatorowie Kazimierz Michał Ujazdowski i Wojciech Ziemniak oraz senator Marek Martynowski.

W swoim wystąpieniu podczas inauguracji zjazdu marszałek Tomasz Grodzki zapewnił, że Senat nie zwolnił się i nie chce się zwolnić z obowiązku i zaszczytu opieki nad Polonią i wszystkimi, którzy czują się Polakami. Przypomniał, że polska obecność we Włoszech sięga odległych czasów – od Kopernika i Kochanowskiego, którzy studiowali w Bolonii i Padwie poprzez emigrację po powstaniach narodowych aż po tę z czasów reżimu totalitarnego. „To znalazło swój najpiękniejszy wyraz w Legionach Polskich, z których urodziła się pieśń, będąca naszym hymnem narodowym (...). To znak szczególny" – podkreślił marszałek Senatu. W jego ocenie historia wielu pokoleń, a także współczesność polskich emigrantów zaowocowały tym, że Związek Polaków we Włoszech jest organizacją niezwykle prężną, poprzez edukację, imprezy społeczno-kulturalne, edukacyjne i sportowe krzewiącą i kultywującą polską kulturę i język. Marszałek Tomasz Grodzki zaapelował do uczestników zjazdu, by pamiętali, że Senat pozostaje dla nich zawsze otwarty i jest ich domem w ojczyźnie.

Zdaniem przewodniczącego Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą senatora Kazimierza Michała Ujazdowskiego polityka kulturalna Polski poza granicami kraju powinna czerpać z dziedzictwa św. Jana Pawła II. Zapowiedział, że Związkowi Polaków we Włoszech zostanie udostępniona senacka wystawa „Jan Paweł II – obrońca praw narodów", ukazująca jego zaangażowanie w zachowanie praw narodów do samostanowienia.

Drugiego dnia zjazdu senatorowie wysłuchali wykładu Marco Patriciellego, poświęconego 100-leciu relacji dyplomatycznych między Polską a Włochami.

Obrady XXV Jubileuszowego Zjazdu Związku Polaków we Włoszech.

Spotkanie delegacji Senatu RP z absolwentami szkół polskich w Rzymie i Ostii.

Podsumowując udział w obradach zjazdu, marszałek Tomasz Grodzki dziękował za zaszczyt uczestniczenia w nim i spotkania z rodakami we Włoszech. Szczególne podziękowania skierował na ręce Urszuli Stefańskiej-Andreini, prezes Związku Polaków we Włoszech. „Tysiąc pięćset kilometrów od ojczyzny, a czujemy tutaj ducha polskości wszystkimi zmysłami" – powiedział.

W polskiej ambasadzie delegacja Senatu spotkała się z absolwentami szkół polskich w Rzymie i Ostii. „Kultywowanie polskości, języka, wiedzy, gdy żyjecie na gościnnej ziemi włoskiej, jest szczególnie godne szacunku" – podkreślił marszałek Tomasz Grodzki, dziękując młodym ludziom za podjęcie trudu dodatkowych zajęć w polskich szkołach. Namawiał także do studiowania w Polsce. „Nie patrzcie na to, co Włochy i Polska mogą zrobić dla was, ale co wy możecie zrobić dla Włoch i Polski" – apelował.

Podczas pobytu w Rzymie senacka delegacja oddała hołd św. Janowi Pawłowi II przy jego grobie w Bazylice św. Piotra w Watykanie. Senatorowie złożyli także kwiaty na grobie Stanisława Augusta Morawskiego, współzałożyciela Związku Polaków we Włoszech i nestora włoskiej Polonii, który jest pochowany na rzymskim cmentarzu Prima Porta. Marszałek Senatu i towarzyszący mu senatorowie odwiedzili również stację Polskiej Akademii Nauk, gdzie zapoznali się z jej zbiorami i funkcjonowaniem.

Złożenie kwiatów na grobie św. Jana Pawła II w Bazylice św. Piotra w Watykanie.

Rozstrzygnięcie konkursu o nagrodę marszałka Senatu dla dziennikarzy polskich i polonijnych

Pod koniec grudnia 2020 r. rozstrzygnięto konkurs o nagrodę marszałka Senatu, organizowany dla dziennikarzy polskich i polonijnych. Celem tegorocznej, 17. edycji konkursu zatytułowanej „Człowiek rodzi się nie sobie, tylko dla swojej ojczyzny" , która odbyła się w roku 100-lecia Bitwy Warszawskiej, było znalezienie odpowiedzi na pytanie, czy Polaków łączy ponad granicami pamięć o wielkich wydarzeniach historycznych.

Pierwszą nagrodę przyznano Soni i Wiktorowi Pajgertom za film „Polacy Odessy – zniszczona pamięć", pokazywany na kanale „Polska Nuta TV", w portalu YouTube, którego premiera odbyła się 11 listopada 2020 r. Film w przejmujący sposób opowiada o tragicznych losach Polaków mieszkających w Odessie na przełomie XIX i XX w. Ukazuje ich udział w ważnych dla nas wydarzeniach historycznych – powstaniu styczniowym i wojnie z bolszewikami. W filmie, oprócz licznych materiałów archiwalnych i dokumentów, znalazły się też wypowiedzi historyków, wspomnienia potomków represjonowanych Polaków. W ocenie jury film zasłużył na pierwszą nagrodę, ponieważ najgłębiej oddano w nim przewodnią myśl tegorocznego konkursu. Drugą nagrodę w konkursie otrzymała Iwona Piętak za reportaż radiowy „Od frontów I wojny światowej do obozu jenieckiego w Starobielsku – rzecz o żołnierzu i lekkoatlecie Tadeuszu Kirchnerze", wyemitowany w Polskim Radiu Rzeszów 11 listopada 2020 r. W reportażu w niezwykle interesujący sposób opowiedziano historię bohaterskiego żołnierza i sportowca – kpt. Tadeusza Kirchnera. Ważną cześć opowieści stanowi wątek emigracyjny, ukazujący, jak ponad granicami trwa pamięć o wielkich wydarzeniach historycznych i ich bohaterach, a pamięć o polskiej historii splata losy naszych rodaków żyjących na emigracji z losami tych mieszkających w kraju i skłania do wspólnego utrwalania tej pamięci. Jury zdecydowało też o przyznaniu 2 równorzędnych trzecich nagród. Otrzymała ją Ewa Szkurłat za reportaż radiowy „Bilet z rowerem", wyemitowany 8 marca 2020 r. w Radiu Kraków. Ukazano w nim, w jaki sposób historia Polski wpisuje się w osobiste losy naszych rodaków żyjących za granicą, a nawet je zmienia. Poznawszy rodzinną historię, bohaterka reportażu wraca z emigracji w Kanadzie do Polski. Wciela w życie motto tegorocznego konkursu „Człowiek rodzi się nie sobie, lecz dla swojej ojczyzny" – osiedla się w Krakowie i pomaga dzieciom Sybiraków w poznawaniu losów ich przodków. W ocenie jury na szczególne wyróżnienie zasługuje ciekawy sposób przedstawienia losów głównej bohaterki i intrygujący początek audycji. Ewę Trzcińską uhonorowano za reportaż „Lekcja historii, czyli życia", opublikowany 19 listopada 2020 r. w portalu polacywewłoszech.com. Stanowi on relację ze zdalnej lekcji historii, poświęconej bitwie warszawskiej i jej znaczeniu dla polskiej młodzieży mieszkającej za granicą, przeprowadzonej przez autorkę w polonijnej szkole w Bolonii. Podczas lekcji podjęto trudną dla 12-, 13-latków tematykę, łącząc wątki historyczne z codziennym życiem młodych ludzi, co sprawiło, że tekst jest szczególnie interesujący. Nawiązując do tematu tegorocznej edycji konkursu, w reportażu ukazano postawy i przywiązanie do polskości młodych Polaków żyjących we Włoszech. Jury przyznało też jedno wyróżnienie. Otrzymała je Sława Ratajczak za esej „W setną rocznicę bitwy warszawskiej 1920", opublikowany 10 listopada 2020 r. w portalu internetowym Gazeta Rynek – Hamburg. Są to wspomnienia – także rodzinne – polonijnej nauczycielki i dziennikarki, wpisane w historię Polski. Towarzyszą im refleksje dzieci ze szkoły polonijnej w Niemczech i ich rodziców.

W tym roku na konkurs nadesłano prace m.in. z Litwy, Ukrainy, Niemiec, Austrii i Polski. Były wśród nich artykuły prasowe, reportaże radiowe i telewizyjne, filmy czy teksty z portali internetowych. Pokazują one, że zarówno Polacy w kraju, jak i za granicą interesują się przeszłością. Wciąż jest też żywa pamięć o zwycięskiej bitwie warszawskiej w 1920 r. i jej bohaterach, a pamięć historyczna ma wpływ na kształtowanie postaw naszych rodaków żyjących poza granicami. Wszystkich nas łączy pamięć o poprzednich pokoleniach, co ma wpływ na umacnianie więzi łączących Polonię i Polaków z zagranicy z rodakami w kraju.

SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE NA TEMAT OPIEKI SENATU NAD POLONIĄ DOSTĘPNE SĄ NA STRONIE INTERNETOWEJ: WWW.SENAT.GOV.PL.

Przegląd wydarzeń

Obrady VI sesji Obywatelskiego Parlamentu Seniorów.

VI sesja Obywatelskiego Parlamentu Seniorów „Seniorzy i przyszłość Polski"

„Senat to swego rodzaju rada starszych, jest zatem miejscem, w którym Obywatelski Parlament Seniorów powinien czuć się jak u siebie" – mówił marszałek Tomasz Grodzki, otwierając w Senacie 1 października 2020 r. VI sesję Obywatelskiego Parlamentu Seniorów. Marszałek podkreślił, że seniorzy mogą zaoferować ojczyźnie, władzom i kolejnym pokoleniom swoją energię, mądrość, doświadczenie, inne spojrzenie na rzeczywistość wynikające z całego życia.

Przewodnicząca prezydium Obywatelskiego Parlamentu Seniorów Krystyna Lewkowicz zaznaczyła, że izba wyższa parlamentu to właściwe miejsce na debatę z seniorami i o seniorach. „Czujemy się współodpowiedzialni za losy naszego kraju, za warunki, w jakich żyją nasze dzieci i wnuki, a także za sposób wychowywania przyszłych pokoleń" – mówiła.

Podczas sesji Obywatelskiego Parlamentu Seniorów debatowano na temat sytuacji osób starszych w Polsce z uwzględnieniem aspektów medycznych, społecznych i ekonomicznych. Rozmawiano o bezpieczeństwie zdrowotnym seniorów w dobie pandemii. Wśród najpoważniejszych problemów wymieniano m.in. wydłużone kolejki do lekarzy, brak pogłębionej diagnostyki i koordynacji specjalistów w leczeniu osób starszych, trudności w dostępie do opieki geriatrycznej, niski poziom standardów w zakładach opieki czy odmowy zapewnienia transportu medycznego, a także lęk, poczucie zagrożenia i izolację seniorów, utrudniony dostęp do usług społecznych i medycznych.

Uczestnicy VI sesji plenarnej Obywatelskiego Parlamentu Seniorów przyjęli deklarację programową. W dokumencie podkreślono, że blisko 9-milionowa społeczność osób starszych ma szczególne prawo i obowiązek aktywnej partycypacji w życiu społecznym, wyrażania poglądów i prowadzenia dialogu z władzami publicznymi, współtworzenia prawa, polityki senioralnej, dzielenia się wiedzą i doświadczeniem oraz budowania relacji międzypokoleniowych. W opinii Obywatelskiego Parlamentu Seniorów sprawy osób starszych powinny stać się jednym z priorytetów działań każdego rządu, władz samorządowych, wszystkich instytucji i organizacji senioralnych. Wymaga to jednak spójnej koncepcji i odpowiednich środków, przede wszystkim finansowych. W deklaracji stwierdzono również, że sytuacja

zdrowotna i społeczna osób starszych w okresie pandemii wyraźnie się pogorszyła, dlatego konieczne są spójne i komplementarne działania władz centralnych, terytorialnych i organizacji pozarządowych pracujących na rzecz seniorów. Wśród najważniejszych zadań wskazano przywrócenie podstawowej opieki zdrowotnej w tradycyjnej formie, pilne wdrożenie zmian wprowadzonych w ustawie dotyczącej bezpłatnych leków dla seniorów 75+ i szczepienia przeciw grypie. Za konieczne uznano też zintensyfikowanie monitorowania sytuacji seniorów, zwłaszcza samotnych, żyjących w miejscach słabo skomunikowanych z najbliższymi ośrodkami pomocowymi, zwiększenie dostępności państwowych i samorządowych ośrodków stacjonarnego długoterminowego pobytu i zapewnienie standardów gwarantujących godny pobyt, szacunek i bezpieczeństwo, a także skrócenie terminów rozpatrywania spraw sądowych i procedur administracyjnych z uczestnictwem osób starszych. Jako niezbędne wskazano też utworzenie Narodowego Programu Zdrowia 60+, wdrożenie Narodowego Planu Alzheimerowskiego, kontynuowanie prac nad Konwencją o prawach osób starszych, wdrożenie systemowych rozwiązań wsparcia dla osób niesamodzielnych i ich opiekunów, prowadzenie spójnej i całościowej polityki senioralnej, przedstawienie realnego, systemowego programu podwyżek świadczeń emerytalno-rentowych.

Wizyta w województwie kujawsko-pomorskim

2 października 2020 r. marszałek Tomasz Grodzki, któremu towarzyszyli senatorowie: Ryszard Bober, Krzysztof Brejza, Andrzej Kobiak i Józef Łyczak, odwiedził województwo kujawsko-pomorskie. W Toruniu marszałek Senatu spotkał się z władzami sejmiku i prezydentem miasta, oddał także hołd ofiarom Zbrodni Pomorskiej 1939 r. Marszałek województwa kujawsko-pomorskiego Piotr Całbecki w uznaniu dla pracy Senatu i jego roli uhonorował marszałka Senatu medalem pamięci z okazji 100. rocznicy powrotu Pomorza do Macierzy.

Podczas konferencji prasowej w Toruniu marszałek Tomasz Grodzki podkreślił, że to dla niego ogromny zaszczyt i honor móc gościć na ziemi kujawsko-pomorskiej, z którą jest związany rodzinnie. Nawiązał też do przypadającej 2 października 81. rocznicy Zbrodni Pomorskiej. Jak podkreślił, była ona aktem ludobójstwa i doprowadziła na samym początku II wojny światowej do zamordowana ponad 30 tys. niewinnych ludzi. „Uważałem za swój moralny obowiązek być w tym miejscu i złożyć hołd tym niewinnym ludziom, pomordowanym tylko dlatego, że byli Polakami" – stwierdził.

Marszałek Tomasz Grodzki powiedział też dziennikarzom, że jego wizyta w regionie ma związek z pracami Senatu nad nowelizacją ustawy o ochronie zwierząt. „Przyjechałem tutaj, aby słuchać, pytać i dowiedzieć się, co można zrobić, aby ta ustawa jak najpełniej przysłużyła się nie tylko zwierzętom, ale przede wszystkim ludziom i rolnikom w pierwszej kolejności" – podkreślił. O nowelizacji ustawy o ochronie zwierząt marszałek Tomasz Grodzki rozmawiał w Bydgoszczy z kilkudziesięcioma rolnikami, zrzeszonymi w Kujawsko-Pomorskiej Izbie Handlowej. Zapewnił rolników i hodowców, że ich uwagi zostaną przekazane tak, by Senat mógł podjąć w sprawie zmian w ustawie o ochronie zwierząt „najlepszą możliwą decyzję".

Spotkanie marszałka Senatu RP z rolnikami zrzeszonymi w Kujawsko-Pomorskiej Izbie Handlowej.

Seminarium poświęcone rozwojowi transportu intermodalnego w polskich portach morskich i rzecznych

8 października 2020 r. w Senacie odbyło się seminarium „Rozwój transportu intermodalnego w polskich portach morskich i rzecznych oraz znaczenie rozwoju terminala w Małaszewiczach i Nowego Jedwabnego Szlaku", zorganizowane przez Parlamentarny Zespół ds. Zbiorowego Transportu Publicznego oraz Inwestycji Kolejowych wspólnie z Komisją Infrastruktury. Jak podkreślali uczestnicy seminarium, transport intermodalny oferuje dostawę ładunku stosunkowo szybko przy wykorzystaniu różnych rodzajów transportu i operacji pomocniczych (przeładunek, magazynowanie, sortowanie). Wskazywali też na korzyści ekonomiczne, ekologiczne i społeczne z korzystania z transportu intermodalnego.

Ambasador Szwajcarii w Polsce Jürg Burri omówił rozwój transportu intermodalnego w swoim kraju. O roli geopolityki we współczesnym świecie i znaczeniu strategicznych przepływów mówił ekspert ds. geopolityki dr Jacek Bartosiak. W jego ocenie rywalizacja między USA a Chinami powinna zmusić Europejczyków do refleksji, jak się w tej sytuacji umiejscowić. Jak wskazał, przed Polską są trudne decyzje i odpowiedź na trudne pytania: czy będziemy sami stanowić o sobie, jaką rolę chcemy pełnić, czy wykorzystamy nasze położenie geograficzne, czy chcemy być bardziej niezależni i podejmiemy próbę pchnięcia naszego kraju na oś północ – południe? Z koniecznością odpowiedzi na pytania o miejsce Polski w nowej Europie i umiejętne wykorzystanie naszego położenia geograficznego zgodził się przewodniczący Parlamentarnego Zespołu ds. Zbiorowego Transportu Publicznego oraz Inwestycji Kolejowych senator Stanisław Lamczyk. Podkreślił też, że do budowy korytarza transportowego Bałtyk – Adriatyk niezbędne są inwestycje m.in. w Kędzierzynie-Koźlu.

Uczestnicy seminarium poświęconego rozwojowi transportu intermodalnego w polskich portach morskich i rzecznych.

Wystawa poświęcona św. Janowi Pawłowi II

Otwarcie wystawy „Jan Paweł II – obrońca praw narodów".

Z okazji Roku Jana Pawła II, ustanowionego przez Senat w 2020 r., 13 października 2020 r. otwarto w Senacie wystawę „Jan Paweł II – obrońca praw narodów". „Ta wystawa jest dla mnie szczególna. Mieliśmy wczoraj okazję złożyć kwiaty na grobie św. Jana Pawła II w bazylice św. Piotra w Rzymie" – powiedział marszałek Tomasz Grodzki. Podkreślił, że nadal aktualne są hasła stanowiące tytuły plansz wystawowych, będące rozwinięciem przesłania polskiego papieża na rzecz podmiotowości narodów i ludów: „Nie ma wolności bez Solidarności", „Europejskie powołanie Ukrainy", „Każdy naród ma prawo do suwerenności – Białoruś" czy „Za wolność Naszą i Waszą". Marszałek Tomasz Grodzki przypomniał też, że papież zawsze opowiadał się za poszanowaniem godności człowieka, a jej deptanie określał mianem „nowego pogaństwa". „To musimy zapamiętać z jego nauk. To przesłanie przyświeca m.in. Senatowi RP (...)" – mówił marszałek Tomasz Grodzki.

Ekspozycję, zaprezentowaną w Senacie z inicjatywy senatora Kazimierza Michała Ujazdowskiego, przygotowało Centrum Myśli Jana Pawła II. Ukazano na niej

uniwersalny wymiar oddziaływania myśli Ojca św., jego konsekwencję w promocji praw narodów do zachowania własnej tożsamości i kształtowania swojego losu.

Raport „Zrozumieć COVID"

Podczas posiedzenia Senackiego Zespołu Zdrowie Polaków 19 października 2020 r. zaprezentowano raport „Zrozumieć COVID", przygotowany przez zespół ekspertów przy prezesie Polskiej Akademii Nauk prof. Jerzym Duszyńskim. W dokumencie przedstawiono aktualny stan wiedzy na temat wirusa SARS-CoV-2 i choroby COVID-19, jej skutki zdrowotne, psychiczne, gospodarcze i społeczne. Jako najważniejsze zalecenia dla społeczeństwa wskazano noszenie maseczek, zachowanie dystansu społecznego i dbanie o higienę. Zdaniem marszałka Tomasza Grodzkiego należy zaapelować do telewizji publicznej o ukazywanie prawdy o epidemii w naszym kraju, a także zastanowić się nad apelem do lekarzy rodzinnych o kierowanie rodzin na kwarantannę, aby odciążyć w ten sposób Sanepid. Według prezesa PAN Jerzego Duszyńskiego batalia o wygaszenie epidemii odbywa się przede wszystkim na poziomie społeczeństwa, to od ludzi zależy, jak będzie dalej przebiegać. W opinii ekspertów kluczowe znaczenie dla ograniczenia epidemii ma wydolność inspekcji sanitarnej. Wskazano na potrzebę przeprowadzania większej liczby testów i opracowania strategii testowania.

Posiedzenie Senackiego Zespołu Zdrowie Polaków.

Seminarium na temat konstytucyjnej roli Senatu przy wyborze Rzecznika Praw Obywatelskich

Z inicjatywy przewodniczącego Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji senatora Aleksandra Pocieja 19 października

Seminarium poświęcone konstytucyjnej roli Senatu przy wyborze Rzecznika Praw Obywatelskich.

2020 r. dyskutowano o konstytucyjnej roli Senatu przy wyborze Rzecznika Praw Obywatelskich w związku z zaplanowaną na 20 października 2020 r. rozprawą Trybunału Konstytucyjnego w sprawie wniosku grupy posłów o zbadanie zgodności z konstytucją art. 3 ust. 6 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich. Chodziło o stwierdzenie, czy rzecznik praw obywatelskich Adam Bodnar, którego kadencja zakończyła się 9 września 2020 r., może, zgodnie z prawem, pełnić swoją funkcję aż do wyboru nowego rzecznika.

W opinii senatora Aleksandra Pocieja wniosek grupy posłów był w sprzeczności z takim rozumowaniem i filozofią, „że możemy wyłącznie używać naszego uprawnienia do tego, aby realizowało się tak, jak jest zapisane". Uczestnicy seminarium, m.in. przewodniczący Zespołu Doradców ds. kontroli konstytucyjności prawa przy marszałku Senatu X kadencji prof. Marek Chmaj, członek tego zespołu prof. Ryszard Piotrowski z Uniwersytetu Warszawskiego oraz zastępca RPO w latach 2007–10 prof. Marek Zubik, podkreślali, że obecna sytuacja wokół wyboru rzecznika praw obywatelskich to „zamach na ostatnią instytucję, która zasługuje na miano niezależnej od centrum decyzyjnego", wstęp do zmiany konstytucji bez jej zmieniania, tzn. eliminacji rzecznika praw obywatelskich powoływanego przez Sejm za zgodą Senatu na rzecz substytutu, który będzie miał umocowanie ustawowe, a nie konstytucyjne. Wskazywali, że w wyborze RPO rola Senatu musi się zmieścić między jego pozycją ustrojową, kompetencjami, kulturą prawną a możliwościami politycznymi.

Zdaniem wicemarszałka Michała Kamińskiego obecna sytuacja dotycząca RPO nie jest tylko kolejną próbą zawłaszczenia następnej instytucji czy zdeprecjonowania Senatu, ale przede wszystkim „próbą

zabrania obywatelom ostatniego narzędzia obrony ich praw". W ocenie wicemarszałka Bogdana Borusewicza w obecnej sytuacji chodzi przede wszystkim o wyeliminowanie Senatu z jego udziału w powoływaniu RPO, a według senatora Marcina Bosackiego – o demontaż systemu podstawowego dla demokracji neoliberalnej, czyli wzajemnej kontroli i równowagi władz. Podsumowując dyskusję, senator Aleksander Pociej podkreślił, że Sejm i Senat powinny współdziałać w procesie wyłonienia nowego RPO, który spełniać będzie wszystkie stawiane mu wymogi.

Dziecko w dobie COVID-19

26 października 2020 r. odbyło się zdalne posiedzenie Parlamentarnego Zespołu ds. Dzieci poświęcone problemom dzieci w czasie pandemii COVID-19. Mówiąc o prawach dziecka w dobie COVID-19, były rzecznik praw dziecka Marek Michalak zauważył, są one łamane najczęściej w sytuacjach kryzysowych, w których dorośli sobie nie radzą, a do takich niewątpliwie należy pandemia. Wskazywał m.in. na problemy dzieci wykluczonych cyfrowo, niemożność zgłoszenia się do psychologa, pedagoga, wychowawcy czy nauczyciela oraz potęgującą się przemoc domową. Prof. Leszek Szenborn z Kliniki Pediatrii i Chorób Infekcyjnych Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego we Wrocławiu ocenił, że dzieci najbardziej cierpią z powodu izolacji społecznej i używania środków komunikacji elektronicznej. Na znaczenie szczepień dla dzieci, a także dla kobiet w ciąży i osób powyżej 65. roku życia zwróciła uwagę prof. Teresa Jackowska, konsultant krajowy w dziedzinie pediatrii. Zaapelowała też do rodziców, żeby nie bali się zgłaszać z dziećmi do lekarza, ponieważ wszystkie poradnie są bezpieczne. Senator Magdalena Kochan wskazywała na samotność dzieci w dobie pandemii, która powoduje stany depresyjne i wzrost liczby ich samobójstw.

Inauguracja II Kongresu „Zdrowie Polaków"

26 października 2020 r. marszałek Tomasz Grodzki wziął udział w otwarciu II Kongresu „Zdrowie Polaków". W swoim wystąpieniu podziękował pracownikom medycznym za zaangażowanie w walkę z pandemią

Marszałek Senatu RP prof. Tomasz Grodzki podczas otwarcia II Kongresu „Zdrowie Polaków".

koronawirusa. Zaapelował o uznanie dla tych, którzy każdego dnia pracują z narażeniem zdrowia i życia. Jak podkreślił, wszyscy uczestnicy kongresu są świadomi, że mimo trudnych czasów nie wolno lekceważyć innych chorób. Przypomniał, że codziennie Polki i Polacy umierają z powodu schorzeń układu sercowo-naczyniowego, nowotworów, chorób związanych z otyłością, nadciśnieniem czy paleniem papierosów. Wyraził nadzieję, że uczestnicy kongresu wskażą, jakie rozwiązania są możliwe i jakich skutków społecznych można uniknąć w czasach, w których wszystko się zmienia. „To jest wyzwanie dla tego kongresu" – powiedział marszałek Senatu.

W inauguracji kongresu wzięła także udział przewodnicząca Komisji Zdrowia senator Beata Małecka-Libera. Zaapelowała do jego uczestników, aby w równym stopniu koncentrowali swoją uwagę na zdrowiu publicznym i medycynie klinicznej.

Wystawa „Polscy fizycy dla nauki światowej"

Z inicjatywy przewodniczącego Komisji Nauki, Edukacji i Sportu senatora Kazimierza Wiatra 28 października 2020 r. w Senacie została otwarta wystawa „Polscy fizycy dla nauki światowej", przygotowana z okazji 100-lecia Polskiego Towarzystwa Fizycznego, w ramach obchodzonego w 2020 r. Roku Fizyki, ustanowionego przez Senat. Jak mówił podczas otwarcia senator Kazimierz Wiatr, wystawa przypomniała wybitne osiągnięcia polskich naukowców. Senator podkreślił, że także ostatnie 50 lat przyniosło ogromne zasługi polskich fizyków dla nauki światowej. Marszałek Tomasz Grodzki zwrócił

natomiast uwagę na związek nauki z życiem codziennym. „Dzięki tym, którzy skroplili tlen, można teraz ratować życie chorym na COVID-19" – podkreślił.

Senacka ekspozycja przypomniała powstanie i rozwój Polskiego Towarzystwa Fizycznego oraz wybitnych polskich fizyków 20-lecia międzywojennego, a także osiągnięcia polskich fizyków w takich dziedzinach, jak: optyka, fizyka jądrowa, fizyka teoretyczna, spektroskopia optyczna czy fizyka materii skondensowanej. Zaprezentowano też na niej współczesne projekty i eksperymenty badawcze ze znaczącym udziałem polskich badaczy (Detektor Atlas Cern, Detektor Super-Kamiokande, Detektor CMS, CERN, Detektor Virgo).

Otwarcie wystawy „Polscy fizycy dla nauki światowej".

Wystąpienie marszałka Tomasza Grodzkiego w sprawie protestów po wyroku Trybunału Konstytucyjnego

29 października 2020 r. marszałek Tomasz Grodzki zabrał głos w związku z protestami społecznymi po ogłoszeniu wyroku TK w sprawie aborcji, który 22 października orzekł, że przepis tzw. ustawy antyaborcyjnej z 1993 r., zezwalający na aborcję w wypadku ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu albo nieuleczalnej choroby zagrażającej jego życiu, jest niezgodny z konstytucją.

W swoim wystąpieniu marszałek Senatu powiedział:

„Polskie kobiety zasługują na najwyższy szacunek. Jestem głęboko przekonany, że w najtrudniejszych momentach naszej historii to właśnie one, kultywując język, tradycje i obyczaje ratowały tożsamość i istnienie naszego narodu. To kobiety sprawiają, że nasze codzienne życie toczy się harmonijnie i gładko w sposób trochę jakby niezauważalny, a dopiero gdy nasza babcia, mama, żona, córka czy partnerka muszą się z jakichś powodów wyłączyć, dostrzegamy, że bez kobiet nasza egzystencja staje się trudna, bezbarwna i irytująca. Z kolei młodzież to nasza przyszłość i nadzieja na lepsze jutro.

Te dwie fundamentalne prawdy każą nam zrozumieć, że obecny protest nie jest dziełem wyimaginowanych ekstremistów – jak chcieliby rządzący – tylko krzykiem buntu ludzi, którym odebrano prawo wyboru do decydowania o swoim życiu. Obecna władza nie potrafi pojąć, że przekroczyła cienką linię oddzielającą ograniczenia spotykane w każdej dojrzałej demokracji od niemożliwej do zaakceptowania ingerencji w nasze prawo do prywatności i wolności wyboru, nie może pojąć, że zlekceważyła nasze uczucia. Naród dał jasno i dobitnie znać – mamy dość. Mamy dość, mimo że zdajemy sobie w pełni sprawę z zagrożeń, jakie niosą masowe protesty w czasach pandemii. To tylko potwierdza naszą determinację i skalę desperacji.

Masowe protesty narodu to sygnał, że rządzący utracili rząd dusz Polek i Polaków. Próby dyskredytowania zachowań naszych rodaków to droga donikąd, a straszenie użyciem wszystkich sił do stłumienia manifestacji jest tylko oznaką słabości władz, co w finalnym efekcie przyśpieszy ich upadek. Całkowicie niedopuszczalna jest agresja fizyczna i słowna chuliganów i zwyrodnialców w stosunku do kobiet, podsycana przez nieodpowiedzialne podpowiedzi polityków. To jest głęboko niezgodne z naszą polską tradycją szacunku do kobiet. Wzywam policję

Wystąpienie marszałka Senatu RP prof. Tomasza Grodzkiego w sprawie protestów po wyroku Trybunału Konstytucyjnego dotyczącego aborcji.

do ochrony pokojowo manifestujących ludzi, a protestujących do unikania wszelkich prowokacji, aktów agresji czy wandalizmu.

Buntu narodu nie wolno lekceważyć, rządzący muszą zrozumieć, co pchnęło go do tak dramatycznego protestu. Narodu nie wolno obrażać, straszyć czy mu grozić. Żadna strona nie może bezwarunkowo narzucać swojej woli drugiej. Jedynym sposobem jest zaproszenie do rozmów, opartych na uczciwych próbach szukania wyjścia z dramatycznej sytuacji. Senat RP jest gotowy do roli mediatora i organizatora takiego dialogu. Naszym fundamentalnym zadaniem jest niedopuszczenie do tego, aby Polska pogrążyła się w otchłani waśni, kłótni i sporów, osłabiających naszą jedność i energię społeczeństwa. Piłka jest po stronie rządzących. To oni muszą pierwsi wystąpić ze szczerą inicjatywą dialogu. Jeśli tego nie zrobią, będą winni społecznemu buntowi o konsekwencjach trudnych do przewidzenia i przejdą do historii jako grabarze demokracji, praw człowieka i praworządności".

Premiera płyty z nagraniem symfonii „Polonia" Ignacego Jana Paderewskiego

Płyta z nagraniem symfonii „Polonia" Ignacego Jana Paderewskiego.

Na Zamku Królewskim w Warszawie 3 listopada 2020 r. odbyła się premiera płyty z pierwszym kompletnym nagraniem symfonii „Polonia" Ignacego Jana Paderewskiego. Wydawnictwo, zainicjowane przez Pomorskie Stowarzyszenie Instrumentalistów Academia i Akademię Sztuki w Szczecinie, swoim patronatem objął marszałek Tomasz Grodzki. Na płycie symfonię h-moll „Polonia" op. 24 wykonuje Orkiestra Symfoniczna Lwowskiej Filharmonii Narodowej pod dyrekcją Bohdana Boguszewskiego. Jak podkreślił podczas uroczystości marszałek Tomasz Grodzki, inicjatywa zarejestrowania po raz pierwszy w całości tak monumentalnego dzieła, jakim jest symfonia „Polonia", była niezwykle cenna. Marszałek Senatu przypomniał także o roli Ignacego Jana Paderewskiego w odzyskaniu przez Polskę niepodległości po 123 latach zaborów. Nawiązał zarówno do jego działań służących kultywowaniu polskiej kultury i sztuki, jak i do zaangażowania politycznego jako premiera i delegata na konferencję w Wersalu.

Igrzyska Wolności

Podczas odbywających się on-line Igrzysk Wolności, 13 listopada 2020 r., marszałek Tomasz Grodzki wygłosił wykład poświęcony wartościom III RP. Igrzyska Wolności to organizowane co roku w Łodzi przez Fundację Liberté! spotkanie polityków, naukowców i ekspertów na temat wyzwań XXI w.

Marszałek Senatu przedstawił diagnozę ostatniego 30-lecia. Wskazał też wartości niezbędne, jego zdaniem, do odbudowy wspólnoty i społeczeństwa obywatelskiego w naszym kraju. Jak ocenił, III RP przyniosła nam nie tylko poczucie wolności, ale też „wolność oczywistą", bo nareszcie mogliśmy sami decydować o swoich losach i uwolnić się od jarzma komunizmu. Zaznaczył jednocześnie, że po 1989 r. w Polsce zwyciężyło naiwne przekonanie, iż demokracja i kapitalizm wszystko za nas załatwią. „Może nie zrozumieliśmy, że nie magiczna ręka rynku, tylko mrówcza, organiczna praca każdego z nas zbuduje dobrobyt Rzeczypospolitej. Nie mogliśmy się zdecydować, czy wybrać dla Polski model europejskiego państwa dobrobytu z rozbudowanymi programami socjalnymi, czy też amerykański model *self-made* mana" – przyznał. „Spójrzmy bez emocji na to, jak zmieniła się Polska, zwłaszcza po wejściu do Unii Europejskiej, jak zmieniło się nasze życie, jakie perspektywy są przed naszymi dziećmi i wnukami. Możemy być dumni z tych 30 lat, mimo że nie wszystko poszło tak, jak chcieliśmy" – ocenił marszałek Tomasz Grodzki. „Przegapiliśmy jednak rodzenie się ciemnych stron naszej rzeczywistości, nie zadbaliśmy, by młode pokolenie kształcić w poczuciu, że cywilizacja i wspólnota europejska to nie tylko bankomat dla złoczyńców i malwersantów,

ale przede wszystkim wspólnota wartości, w których Polska jest zanurzona od tysiąclecia" – wskazywał.

Marszałek Senatu przekonywał również, że ludzie „zachłyśnięci wolnością" muszą zrozumieć, że wolność to przede wszystkim odpowiedzialność. Według marszałka musimy odbudować w Polsce fundamentalne zasady demokratycznego państwa: praworządność, poszanowanie drugiego człowieka, zrozumienie, że wszyscy mamy takie same prawa i obowiązki. „Musimy zrozumieć, że ścieranie się poglądów w demokratycznych debatach to jedyny sposób na uniknięcie dryfowania w kierunku rządów autorytarnych czy dyktatorskich. Otwarty dialog to jedyny sposób, by wypracowywać w mozolnym demokratycznym procesie konstruktywne, dobre rozwiązania. Jak nie będzie demokracji, to będzie dyktatura, autorytaryzm i rządy ludzi niegodnych" – powiedział marszałek Tomasz Grodzki.

Posiedzenie Parlamentarnego Zespołu ds. Cukrzycy

13 listopada 2020 r., w przeddzień Światowego Dnia Cukrzycy, podczas posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Cukrzycy, parlamentarzyści, eksperci, lekarze, pielęgniarki, a także przedstawiciele organizacji pacjentów i pozarządowych rozmawiali m.in. o cukrzycy w dobie COVID-19, a także o potrzebie zmian w postrzeganiu tej choroby i retorycznych środkach komunikacji z pacjentem. W obradach wzięły również udział przewodnicząca i wiceprzewodnicząca Komisji Zdrowia – senator Beata Małecka-Libera i senator Alicja Chybicka.

Posiedzenie Parlamentarnego Zespołu ds. Cukrzycy.

Inauguracja posiedzenia Parlamentu Młodych Rzeczypospolitej Polskiej

Inauguracja posiedzenia Parlamentu Młodych Rzeczypospolitej Polskiej.

Senator Krzysztof Kwiatkowski 20 listopada 2020 r. wziął udział w inauguracji posiedzenia Parlamentu Młodych Rzeczypospolitej Polskiej. Jak podkreślił, Senat jest dla polskiego parlamentaryzmu symbolicznym miejscem, gdzie toczy się debata na argumenty. „Parlamentaryzm to kultura dyskusji" – przekonywał. Według senatora Parlament Młodych, który dyskutuje na tak ważne tematy jak rola młodzieży w zjednoczonej Europie, powinien to robić w polskim parlamencie. „Chcemy was słuchać" – zapewnił senator i jako przewodniczący Komisji Ustawodawczej zadeklarował, że będzie pytał o pinię młodych na temat senackich inicjatyw ustawodawczych. Zdaniem senatora Krzysztofa Kwiatkowskiego młodzież ma prawo wyrażać swoje poglądy, a jej racje powinny być brane pod uwagę. Życzył młodym ludziom, by jak najprędzej zostali posłami i senatorami, aby zasiadali w ławach rządowych, a swoje racje przedstawiali w dyskusjach. „Izba refleksji uwzględnia głos młodego pokolenia. Senat stoi przed wami otworem" – zakończył.

Konferencja „O sprawiedliwy system podatkowy – rozwiązania dla spółek komandytowych"

23 listopada 2020 r. w Senacie odbyła się debata poświęcona rozwiązaniom podatkowym dla spółek komandytowych. Konferencję zorganizował Senacki Zespół ds. Monitorowania Modernizacji Systemu Ochrony Zdrowia, Polityki Senioralnej i Wdrażania w Samorządach Holistycznej Gospodarki Komunalnej

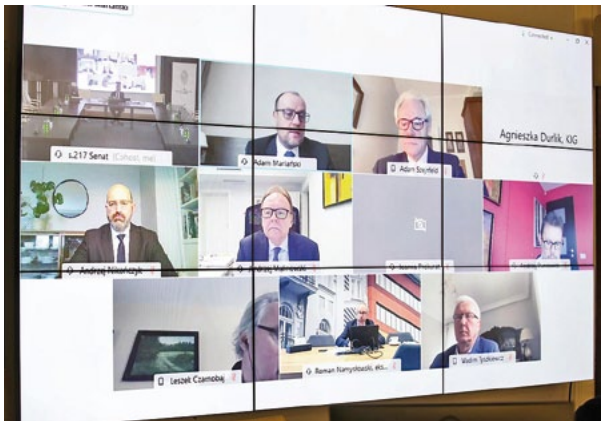

Uczestnicy konferencji poświęconej rozwiązaniom podatkowym dla spółek komandytowych.

w ramach konsultacji w sprawie nowelizacji kilku ustaw podatkowych, wprowadzającej m.in. opodatkowanie podatkiem CIT spółek komandytowych.

Otwierając konferencję, przewodniczący zespołu senator Krzysztof Kwiatkowski ocenił, że rozwiązania zaproponowane przez rząd dyskryminują wspólników spółek komandytowych w stosunku do innych spółek osobowych, np. partnerskich, stanowią też pogwałcenie równości prowadzenia działalności gospodarczej niezależnie od wybranej formy gospodarczej. W opinii senatora nie przyniosą też znaczących wpływów do budżetu.

W opinii współorganizatora senackiej konferencji przewodniczącego Krajowej Rady Doradców Podatkowych prof. Andrzeja Mariańskiego proponowane rozwiązania nie dotkną zagranicznych wspólników spółek komandytowych, wpłyną natomiast na pogorszenie kondycji polskich podmiotów i doprowadzą do ich podwójnego opodatkowania. Prof. Andrzej Mariański zaproponował kilka zmian, m.in. polegającą na tym, że dodatkowy podatek zapłaciłyby tylko te firmy, które mają zagranicznych wspólników, a spółki komandytowe prowadzone przez polskich przedsiębiorców byłyby opodatkowane tak jak do tej pory. Spółka, która ma zagranicznego partnera, deklarowałaby podatek CIT (19%), opłacała go, a następnie żądała zwrotu nadpłaty, tak jakby podatek został pobrany w nienależnej wysokości. Zdaniem prof. Andrzeja Mariańskiego takie rozwiązanie to szansa na uratowanie ponad 100 tys. firm rodzinnych działających jako spółki komandytowe.

Zmiany zaproponowane przez rząd krytycznie ocenili też senatorowie uczestniczący w debacie, m.in. Leszek Czarnobaj, Adam Szejnfeld i Wadim Tyszkiewicz, a także przedstawiciele środowisk biznesowych i samorządu gospodarczego, eksperci prawa podatkowego. Uczestnicy debaty podkreślali, że proponowane zmiany nie przyniosą efektów oczekiwanych przez resort finansów. Ich zdaniem ustawa uderzy przede wszystkim w polskich przedsiębiorców i drastycznie zwiększy ich obciążenia podatkowe. Wskazywano również, że proponowane rozwiązania nie mają żadnego uzasadnienia w prawnych uwarunkowaniach funkcjonowania spółek komandytowych w innych krajach UE.

Podczas debaty postulowano odrzucenie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne oraz niektórych innych ustaw nowelizacji w całości lub wprowadzenie do niej poprawek. Jedna z nich wyłączała spod działania ustawy spółki komandytowe z sektora małych i średnich przedsiębiorstw, druga zaś zmierzała do opodatkowania dodatkowym podatkiem tylko tych firm, które mają zagranicznych wspólników. Padły też postulaty wydłużenia *vacatio legis* ustawy do 2022 lub 2023 r.

Uroczystość wręczenia nominacji członkom Rady Gospodarczej – Zespołu Doradców ds. Gospodarczych przy Marszałku Senatu RP

Marszałek Tomasz Grodzki 1 grudnia 2020 r. wręczył nominacje członkom Rady Gospodarczej – Zespołu Doradców ds. Gospodarczych przy Marszałku Senatu RP, powołanej uchwałą Prezydium Senatu z 25 listopada 2020 r. Na czele Rady, będącej organem opiniodawczo-doradczym, stanął właściciel Grupy Kapitałowej Multico Zbigniew Jakubas.

W oświadczeniu dla mediów marszałek Senatu podkreślił, że do udziału w pracach Rady udało się zaprosić wybitnych polskich ekonomistów i przedsiębiorców mających realne osiągnięcia, którzy są polskimi patriotami gospodarczymi i płacą podatki w Polsce. „Łączy ich z nami pragnienie, aby polska gospodarka była dobra, silna, stabilna, z perspektywami rozwoju, i żeby budowała fundament pod dobrobyt nas wszystkich” – podkreślił marszałek Tomasz Grodzki.

Uroczystość wręczenia nominacji członkom Rady Gospodarczej – Zespołu Doradców ds. Gospodarczych przy Marszałku Senatu RP.

Zapowiedział, że propozycje Rady Senat postara się przekuwać w inicjatywy ustawodawcze. „Chodzi o to, aby zmienić filozofię polskiej gospodarki, abyśmy wszyscy zrozumieli, że przedsiębiorca to nie wróg, tylko twórca potęgi państwa, ktoś, kto buduje przyszłość Rzeczypospolitej Polskiej, a naszym zadaniem jest tworzyć stabilne warunki działania dla każdego polskiego przedsiębiorcy" – podkreślił marszałek.

Przewodniczący Rady Gospodarczej Zbigniew Jakubas podkreślił natomiast, że w skład rady weszli przedsiębiorcy z niepodważalnymi sukcesami, których cechuje patriotyzm gospodarczy. „Pracujemy w Polsce, tu dajemy zatrudnienie i tu płacimy podatki" – stwierdził. Zapowiedział, że Rada będzie starała się pracować nad rozwiązaniem problemów, które hamują przedsiębiorczość. Będzie też chciała przedstawiać rozwiązania prospołeczne, zapewniające gospodarce stabilność.

Petycja środowisk akademickich w sprawie odwołania ministra edukacji i nauki

Marszałek Tomasz Grodzki 3 grudnia 2020 r. przyjął i przekazał wiceprzewodniczącej Komisji Nauki, Edukacji i Sportu senator Joannie Sekule petycję środowisk akademickich w sprawie odwołania ministra edukacji i nauki. Według sygnatariuszy petycji, podpisanej przez ponad 95 tys. osób, minister Przemysław Czarnek swoim zachowaniem nie tylko łamie zasadę równości obywatelskiej, ale zagraża też etosowi akademickiemu, suwerenności uczelni i działa w sprzeczności z misją edukacyjną resortu, którym zarządza.

Podczas konferencji prasowej z udziałem młodzieży akademickiej marszałek Senatu zapewnił, że w obronie fundamentalnych wartości cywilizacji zachodniej i demokratycznych reguł studenci zawsze znajdą w Senacie oparcie i pomoc. Senator Bogdan Klich podkreślił natomiast, że wolność myśli to podstawa społeczeństwa demokratycznego, wolność badań naukowych – podstawa funkcjonowania uniwersytetów, a wolność słowa stanowi podstawę funkcjonowania całej społeczności akademickiej. Jak przypomniał, walczono o to w czasach „Solidarności", a Polacy przyzwyczaili się do obowiązywania tych zasad.

Przekazanie petycji środowisk akademickich w sprawie odwołania ministra edukacji i nauki.

Debata na temat stanu i perspektyw polskiego rolnictwa w dobie kryzysu gospodarczego

Marszałek Senatu RP prof. Tomasz Grodzki podczas debaty na temat polskiego rolnictwa.

Marszałek Tomasz Grodzki 11 grudnia 2020 r. otworzył w Senacie debatę „Stan i perspektywy polskiego rolnictwa w dobie kryzysu gospodarczego", zorganizowaną przez środowiska rolnicze. Wzięli w niej udział m.in.: wiceprzewodniczący komisji rolnictwa i rozwoju wsi senator Ryszard Bober, posłowie do Sejmu i Parlamentu Europejskiego, przedstawiciele organizacji rolniczych i eksperci.

Marszałek Senatu wyraził nadzieję, że wnioski z dyskusji będą stanowiły podstawę do dalszych działań parlamentarnych i legislacyjnych, m.in. dla senackiej komisji rolnictwa. Zaapelował do uczestników spotkania zarówno o postawienie diagnozy obecnej trudnej sytuacji w rolnictwie, jak i propozycje sposobów wyjścia z niej. Marszałek Tomasz Grodzki zwrócił uwagę, że obecnie wszystkim powinno zależeć, aby rolnictwo i sektor żywnościowy zostały ochronione przed negatywnymi skutkami pandemii koronawirusa. „Życzyłbym sobie, aby raport z tej debaty stanowił podstawę do dalszych działań parlamentarnych i legislacyjnych" – powiedział.

Konferencja poświęcona sytuacji prawnej emerytów mundurowych po orzeczeniu Sądu Najwyższego z 16 września 2020 r.

W Senacie 11 grudnia 2020 r. dyskutowano o sytuacji prawnej emerytów mundurowych po orzeczeniu Sądu Najwyższego z 16 września 2020 r. Konferencję na ten temat zorganizowano pod patronatem wicemarszałków Gabrieli Morawskiej-Staneckiej i Michała Kamińskiego. Jak przypomniała wicemarszałek Senatu, w tym roku upłynęły 4 lata od uchwalenia represyjnej tzw. ustawy dezubekizacyjnej, która po raz drugi obniżyła uposażenia emerytalne osobom pracującym w organach bezpieczeństwa państwa PRL. W uchwale z 16 września 2020 r. Sąd Najwyższy stanął jednak na stanowisku, że zawarte w ustawie kryterium służby na rzecz totalitarnego państwa powinno być oceniane na podstawie wszystkich okoliczności sprawy, w tym także na podstawie indywidualnych czynów i ich weryfikacji pod kątem naruszenia podstawowych praw i wolności człowieka. Zdaniem wicemarszałkini Gabrieli Morawskiej-Staneckiej uchwalając

Konferencja dotycząca sytuacji prawnej emerytów mundurowych po orzeczeniu Sądu Najwyższego z 16 września 2020 r.

przepisy, pozbawiające funkcjonariuszy ich emerytur, ustawodawca postąpił jak władza totalitarna, nie biorąc pod uwagę praw jednostek. Osoby pracujące w organach bezpieczeństwa PRL i w latach 90. poddane pozytywnej weryfikacji musiały podjąć decyzje o dalszej ścieżce zawodowej. W bardzo licznych wypadkach wybierały służbę dla ojczyzny, a teraz zostały potraktowane w sposób urągający zasadom państwa prawa, złamano podstawowe poczucie bezpieczeństwa obywateli.

„W państwie demokratycznym nie może być kryterium odpowiedzialności zbiorowej" – podkreślił wicemarszałek Michał Kamiński. Jego zdaniem takie potraktowanie pozytywnie zweryfikowanych funkcjonariuszy, którzy potem służyli ojczyźnie, często narażając zdrowie i życie, pozbawienie ich uprawnień emerytalnych, jest haniebne.

„Walczę z tą ustawą od początku" – mówił poseł Andrzej Rozenek. Przypomniał, że ministrowie spraw wewnętrznych Andrzej Milczanowski i Henryk Majewski zapewniali funkcjonariuszy służb specjalnych PRL, którzy poddali się weryfikacji, że nie będą w żaden sposób szykanowani za to, komu służyli w PRL. Jak mówił, po 1990 r. Polska potrzebowała tych ludzi do walki z mafią, przestępczością. „Służyli Polsce, a dzisiaj odbiera się im emerytury" – zaznaczył. Dodał, że nie są to przywileje, lecz prawa nabyte.

Obchody 50. rocznicy wydarzeń Grudnia '70

16 grudnia 2020 r. wicemarszałek Bogdan Borusewicz wziął udział w uroczystościach z okazji 50. rocznicy wydarzeń Grudnia '70 w Gdańsku. W imieniu Senatu złożył wieniec pod pomnikiem Poległych Stoczniowców 1970. Uczestniczył także w odsłonięciu pamiątkowych tablic w miejscach, gdzie zginęli dwaj stoczniowcy – Jerzy Matelski i Stefan Mosiewicz, a także w apelu poległych.

Podczas uroczystości wicemarszałek Senatu, b. działacz opozycji antykomunistycznej, podkreślił, że Grudzień '70 to przestroga dla każdej władzy, że jej utrzymanie nie jest warte tego, aby niszczyć społeczeństwo, bić i strzelać. „Grudzień jest też przestrogą, żeby myśleć o tym, jak rozmawiać z innymi, jak rozmawiać ze społeczeństwem, jak słuchać innych. Te wszystkie ofiary

Wicemarszałek Bogdan Borusewicz podczas obchodów 50. rocznicy wydarzeń Grudnia '70 w Gdańsku.

nie poszły na marne" – zaznaczył. Przypomniał, że 50 lat temu na ulicach miast Wybrzeża oprócz robotników ginęli też uczniowie, z których najmłodszy miał 15 lat. „Władza totalitarna pokazała, że nie liczy się z niczym, iż może nie tylko oskarżyć tych ludzi o chuligaństwo i grabież sklepów. Ta władza nie tylko niszczyła ich pamięć, ale także ich zabiła" – podkreślił wicemarszałek Senatu. Zauważył też, że „z doświadczenia grudnia, miesiąca, który wtedy wydawał się beznadziejny, wyrósł Sierpień 1980 r.".

17 grudnia 2020 r. senator Sławomir Rybicki w imieniu Senatu złożył wieńce pod pomnikami Ofiar Grudnia 1970 w Gdyni.

Prezentacja projektu tzw. specustawy odszkodowawczej

Marszałek Tomasz Grodzki wspólnie z przewodniczącym Komisji Ustawodawczej senatorem Krzysztofem Kwiatkowskim, wicemarszałkiem Sejmu Piotrem Zgorzelskim i posłanką Małgorzatą Prokop-Paczkowską 22 grudnia 2020 r., podczas konferencji prasowej w Senacie, zaprezentowali projekt tzw. specustawy odszkodowawczej. Określa on podstawy, zakres i tryb wyrównywania strat majątkowych poniesionych przez przedsiębiorców w następstwie ograniczenia wolności i praw człowieka i obywatela w czasie stanu epidemii COVID-19. „Demokratyczna większość w Senacie i opozycja w Sejmie stara się ulżyć przedsiębiorcom i poszczególnym branżom w różny sposób, tak aby ci, których pandemia dotyka pod względem zdrowotnym, a tych, niestety, jest coraz więcej, nie cierpieli także pod względem gospodarczym. A skutki gospodarcze stają się szczególnie bolesne dla wielu branż" – powiedział marszałek Senatu.

Konferencja prasowa w sprawie projektu tzw. specustawy odszkodowawczej.

Jak ocenił, projekt jest kolejną szansą dla rządu, aby zainteresował się losem przedsiębiorców. Według marszałka jest to tym ważniejsze, że sytuacja staje się coraz bardziej dramatyczna.

Przewodniczący Komisji Ustawodawczej senator Krzysztof Kwiatkowski wyjaśnił, że prezentowany projekt zakłada, iż przedsiębiorcy, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności, będą mogli wystąpić o odszkodowania od Skarbu Państwa, jeśli ponieśli straty majątkowe powstałe „w następstwie ograniczenia wolności i praw człowieka i obywatela w czasie stanu epidemii COVID-19". „Projekt nie narusza zakazu pomocy publicznej. Przepisy wspólnotowe mówią wyraźnie, że w sytuacjach nadzwyczajnych, kiedy nie różnicuje się podmiotów gospodarczych, takie odszkodowania można wprowadzić" – zaznaczył senator Krzysztof Kwiatkowski. Jak podkreślił, „to wiarygodna, rzetelna i uczciwa propozycja".

Apel marszałków Senatu o szczepienie się przeciw COVID-19

Marszałek Senatu Tomasz Grodzki i marszałek Senatu IX kadencji Stanisław Karczewski, obaj praktykujący lekarze, 29 grudnia 2002 r. zostali zaszczepieni na COVID-19. Marszałkowie zaapelowali do Polaków, by zdecydowali się na szczepienie. Jak przekonywali, szczepionka jest dobrze opracowana, przebadana i bezpieczna. „Szczepionki, które w tej chwili trafiają do Polski, to najlepsza, najszybsza droga do powrotu do normalnego życia i zatrzymania biegu tej strasznej pandemii. Dlatego nie wahałem się ani przez moment, żeby wziąć udział w wydarzeniu, którego najważniejszym celem jest zachęcenie ludzi do skorzystania z dobrodziejstwa szczepień" – mówił marszałek Tomasz Grodzki. „Jako czynni lekarze zaszczepiliśmy się relatywnie szybko. Stykamy się z pacjentami covidowymi, dlatego byliśmy w tej pierwszej grupie" – zaznaczył. „Ważne, żeby zaszczepić jak najwięcej ludzi i jak najszybciej" – podkreślił marszałek Senatu. Podkreślił również, że szczepionka trafiła do Polski dzięki temu, że jesteśmy członkiem Unii Europejskiej. W opinii marszałka Senatu różnica między korzyściami ze szczepienia a potencjalnymi przeciwwskazaniami jest gigantyczna. „To naprawdę niezwykle ważne, abyśmy jak najszybciej wyszczepili jak największą część populacji dorosłych, wtedy odniesiemy sukces" – dodał marszałek Senatu.

Marszałek Senatu IX kadencji Stanisław Karczewski również zapewniał, że szczepionka jest bezpieczna. Jak ocenił, szczepionki to największy sukces medycyny XX w., dzięki któremu bardzo wiele groźnych chorób zakaźnych zostało całkowicie lub prawie całkowicie wyeliminowanych. Senator Stanisław Karczewski powiedział, że sam chorował na COVID-19 i mimo stosunkowo lekkiego przebiegu zakażenia choroba była bardzo nieprzyjemna i dokuczliwa. „Wiemy, że pojawiają się doniesienia, iż u osób, które przeszły ją bezobjawowo, występują jednak powikłania. Warto więc się zaszczepić, warto podnieść swoją odporność" – przekonywał. „Dbajmy o to, by jak najwięcej ludzi się zaszczepiło, by żadna szczepionka nie została zmarnowana i by jak najszybciej wrócić do normalności" – apelował senator Stanisław Karczewski.

Szczegółowe informacje na temat wszystkich wydarzeń dostępne są na stronie internetowej: www.senat.gov.pl.

Zdjęcia:

Michał Józefaciuk
Łukasz Kamiński
Marta Marchlewska
Aleksander Zieliński
Archiwum Senatu

11:11
GRUDZIEŃ
1970
PAMIĘTAMY